

HELSINGIN YLIOPISTO

**VALTIOTIETEIDEN MAISTERIT: OPINNOISTA TYÖELÄMÄÄN
VUOSINA 2001 JA 2003 VALMISTUNEIDEN SIJOITTUMISSELVITYS**

Valtiotieteellinen tiedekunta
Opintotoimiston julkaisuja
Kristina Tilev
Helsinki, 2006

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	3
1 JOHDANTO	6
2 TAUSTATIEDOT	7
2.1 Vastausaktiivisuus	7
2.2 Sukupuoli.....	7
2.3 Siviilisäätö	7
2.4 Ikä.....	7
2.5 Asuinpaikka	7
2.6 Opintojen aloitusvuosi valtiotieteellisessä tiedekunnassa	7
2.7 Valintatapa valtiotieteelliseen tiedekuntaan	8
2.8 Pääaine.....	8
2.9 Sivuaaineet (vähintään 25 opintoviikon kokonaisuudet)	8
2.10 Opintoviikkojen määrä aloitettaessa opinnot valtiotieteellisessä tiedekunnassa.....	9
2.11 Koulutus ennen valtiotieteiden maisterin tutkintoa.....	9
2.12 Muut korkeakoulu- tai yliopistotutkinnot.....	10
3 OPISKELUAIKA	11
3.1 Opiskelu ja työnteko lukukausien aikana opintojen alku-, keski-, ja loppuvaiheessa	11
3.2 Työskentelyyn käytetyt viikkotunnit lukukausien aikana opintojen alku-, keski-, ja loppuvaiheessa	12
3.3 Opiskelu ja työskentely kesäkuukausina opintojen alku-, keski-, ja loppuvaiheessa	13
3.4 Työskentelyn liittyminen opintoihin opintojen alku-, keski-, ja loppuvaiheessa	14
3.4.1 Lukukausien aikainen työ	14
3.4.2 Kesätyö.....	15
3.5 Työharjoittelu.....	16
3.6 Ulkomailla työskentely ja opiskelu	16
3.7 Arvio opiskelun kestosta.....	17
3.8 Opintojen kestoon vaikuttaneet tekijät.....	17
3.9 Työkokemuksen kannalta merkittävät opiskeluaikaiset työsuhteet	18
4 OPISKELUAIKAINEN MERKITTÄVÄ TYÖSUHDE JA VASTAUSHETKEN TYÖSUHDE	21
4.1 Tehtävänimikkeet	21
4.2 Työsuhteen laatu.....	22
4.3 Työntekijän ryhmä.....	23
4.4 Palkkaus.....	25
4.5 Keskeisimmät työtehtävät.....	27
4.6 Työtehtävien ja koulutuksen vastaavuus.....	30
5 VALMISTUMISEN JÄLKEINEN TYÖTILANNE	34
5.1 Työtilanne valmistumisen jälkeisenä vuonna.....	34
5.2 Ensimmäisen koulutusta vastaavan työsuhteen aloittaminen	34
5.3 Työsuhteiden lukumäärä valmistumisen jälkeen	35
6 VALTIOTIETEIDEN MAISTERIN TUTKINNON HYÖDYT TYÖELÄMÄÄN SIIRRYTTÄESSÄ	37
6.1 Työpaikan saamiseen liittyvät tekijät.....	37
6.2 Valtiotieteiden maisterin tutkintoon johtavien opiskelujen hyödyt.....	38
6.3 Yliopisto-opiskelun kehittämät tieto- ja taitoalueet	39
7 KOMMENTTEJA TUTKINNON JA TYÖELÄMÄN VÄLISESTÄ SUHTEESTA JA PALAUTETTA OPINNOISTA	42
Kansantaloustiede	42
Kehitysmaatutkimus.....	46
Käytännöllinen filosofia	46
Poliittinen historia	47
Sosiaali- ja kulttuuriantropologia	48
Sosiaalipolitiikka.....	49

Sosiaalipsykologia.....	51
Sosiaalityö	55
Sosiologia	57
Talous- ja sosiaalhistoria	61
Tilastotiede	62
Viestintä.....	63
Yleinen valtio-oppi.....	68
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	74
LÄHTEET	76
LIITTEET.....	77

TIIVISTELMÄ

Sijoittumisselvityksen kohderyhmänä olivat vuosina 2001 ja 2003 valtiotieteellisestä tiedekunnasta maisteriksi valmistuneet, joita oli kaikkiaan 598. Selvitys tehtiin huhti- ja toukokuun 2006 aikana ja tavoitetuista henkilöistä kyselyyn vastasi 55 prosenttia. Vastaaajia oli edustavasti kaikista pääaineista. Kysymykset koskivat niin opiskeluaikaista työntekeä ja siitä kertynyttä työkokemusta kuin valmistumisen jälkeistä työllistymistä ja vastaushetken työsuhdetta. Lisäksi vastaajilla oli mahdollisuus avoimissa vastauksissa antaa palautetta tutkinnosta.

Sekä vuonna 2001 että 2003 valmistuneista vastaajista lähes puolet opiskeli opintojen alkuvaiheessa päätoimisesti, kun taas opintojen keskivaiheessa suuri osa opiskeli päätoimisesti työskennellen sivutoimisesti. Opintojen loppuvaiheessa suurimman ryhmän muodostivat ne, jotka työskentelivät päätoimisesti ja opiskelivat samalla sivutoimisesti; heitä oli molemmissa vastaajaryhmissä noin kolmannes. Päätoimisesti työskenteleviä oli opintojen loppuvaiheessa vuonna 2001 valmistuneissa enemmän, kuin vuonna 2003 valmistuneissa. Työnteon osuus ajankäytöstä sekä viikkotyötuntien määrä kasvoivat merkittävästi molemmissa vastaajaryhmissä opintojen edetessä, jolloin vastaavasti opiskeluun käytetty aika supistui. Kesäisin valtaosa sekä vuonna 2001 että 2003 valmistuneista työskenteli päätoimisesti, mutta opintojen loppuvaiheessa päätoiminen opiskelu ja sen ohessa tehty sivutoiminen työ yleistyi varsinkin vuonna 2001 valmistuneilla.

Sekä lukukausien aikaisen työn että kesätyön liittyminen opiskelualaan yleistyi selvästi opintojen loppua kohti mentäessä; molemmissa ryhmissä opintojen loppuvaiheessa reilusti yli puolella oli opiskelua vastaava työ. Vuonna 2001 valmistuneilla oli jo opintojen alkuvaiheessa selvästi useammin oman alan työpaikka kuin vuonna 2003 valmistuneilla. Tämä pätee sekä lukukausien aikaiseen työhön että kesätyöhön.

Sekä kotimaassa että ulkomailla suoritettu työharjoittelu oli vuonna 2003 valmistuneilla vastaajilla jonkin verran yleisempää kuin kaksi vuotta myöhemmin valmistuneilla. Vuonna 2003 valmistuneet vastaajat olivat myös olleet vertailuryhmää innokkaammin opiskelemissa ja työskentelemässä ulkomailla opintojensa aikana ja heidän oleskelunsa ulkomailla oli myös kestänyt keskimäärin pitempään.

Ne vastaajat, joilla opinnot olivat kestäneet yli viisi vuotta, mainitsivat keskeisimmäksi syiksi pitkittymiselle opiskeluaikaisen työnteon. Myös pro gradu tutkielman valmistumisen pitkittymisen koettiin merkittäväksi valmistumisen viivästyttäjäksi. Tässä suhteessa eri vuosina valmistuneiden välillä ei ollut merkittäviä eroja. Yleisimmin vastaajille oli kertynyt opintojensa aikana kaksi työkokemuksen kannalta merkityksellistä työsuhdetta. Opiskeluaikainen tai sitä edeltävä, merkittävä työsuhde oli kestänyt yli vuoden vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 59 prosentilla ja vuonna 2003 valmistuneista 56 prosentilla. Lyhyet, alle puolen vuoden mittaiset työsuhteet olivat vuonna 2003 valmistuneilla vastaajilla olleet selvästi yleisempiä kuin kaksi vuotta aiemmin valmistuneilla. Työkokemuksen kannalta merkittävä, opiskeluaikainen työsuhde oli tyypillisesti alkanut vuonna 2001 valmistuneilla vastaajilla 3. tai 4. opiskeluvuonna, vuonna 2003 valmistuneilla vastaajilla 5. tai 6. opiskeluvuonna.

Opiskeluaikaisessa, työkokemuksen kannalta merkittävässä työsuhteessa asiantuntijatehtävissä toimi vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 34 prosenttia ja vuonna 2003 valmistuneista vastaajista 41 prosenttia. He olivat tyypillisesti tutkijoita, suunnittelijoita, asiantuntijoita ja sosiaalityöntekijöitä. Myös sihteerinä toimiminen oli opiskeluaikana yleistä; vuonna 2001 valmistuneista 35 prosentilla ja vuonna 2003 valmistuneista 40 prosentilla oli tehtävänimikkeenään jokin sihteerityöhön viittaava. Vuonna 2001 valmistuneista selvästi suurempi osa kuin kaksi vuotta myöhemmin valmistuneista sijoittui opiskeluaikaisessa työsuhteessaan toimialaluokkaan, joka ei edellyttänyt valtiotieteiden opintoja. Vastaushetken työsuhteessa yli 70 prosenttia molemmista vastaajaryhmistä työskentelee asiantuntijatehtävissä ja noin joka kymmenes johtotehtävissä. Eri

vuosina valmistuneiden välillä ei ole toimialaluokituksen suhteen suuria eroja, mutta sukupuolten väliset erot ovat edelleen havaittavissa varsinkin vuonna 2003 valmistuneilla: miehistä 22 prosenttia, mutta naisista vain 6 prosenttia työskentelee johtotehtävissä, kun taas naisista 75 prosenttia mutta miehistä vain 56 prosenttia työskentelee asiantuntijatehtävissä.

Sekä vuonna 2001 että vuonna 2003 valmistuneilla on havaittavissa sama muutos siirryttäessä opiskeluaikaisesta työsuhteesta valmistumisen jälkeiseen työsuhteeseen; määräaikaisesta työsuhteesta tulee jatkuva. Kolme vuotta sitten valmistuneet joutuvat silti huomattavasti useammin tyytymään määräaikaiseen työsuhteeseen, sillä heistä 49 prosentilla, mutta viisi vuotta sitten valmistuneista jopa 67 prosentilla on jatkuva työsuhde.

Merkittävimpiä valtiotieteilijöiden työnantajia ovat sekä opiskeluaikana että valmistumisen jälkeen yksityiset yritykset ja valtion virastot, laitokset ja liikelaitokset. Varsinkin vuonna 2001 valmistuneet ovat niin opiskeluaikana kuin vastaushetkellä työllistyneet selvästi yleisimmin (36 prosenttia vastaajista) yksityisiin yrityksiin. Vuonna 2003 valmistuneista hajonta yritysten ja valtion virastojen välillä on suurempaa; opiskeluaikana 31 prosenttia vastaajista työskenteli yrityksessä ja 30 prosenttia valtion virastossa, vastaushetkellä eli kolme vuotta valmistumisen jälkeen heistä 27 prosenttia työskentelee yksityisellä sektorilla ja 29 prosenttia valtion virastoissa, laitoksissa tai liikelaitoksissa. Vuonna 2001 valmistuneet työskentelevät vastaushetkellä vuonna 2003 valmistuneita yleisemmin yksityisellä sektorilla ja vastaavasti heistä suhteellisesti harvempi kuin vuonna 2003 valmistuneista työskentelee julkisella sektorilla.

Sukupuolten väliset palkkaerot ovat suhteellisen selvät. Vastaushetken työsuhteessaan vuonna 2001 valmistuneista miehistä yli kolmannes ansaitsee vähintään 3500 euroa kuukaudessa, mutta naisista vain joka kymmenes. Naisilla yleisin palkkaluokka on 2100–2799 euroa. Vuonna 2003 valmistuneista miehistä 23 prosenttia mutta naisista ainoastaan seitsemän prosenttia ansaitsee vähintään 3500 euroa kuukaudessa. Naisista lähes viidennes ja miehistä 13 prosenttia ansaitsee alle 2100 euroa kuukausittain. Opiskeluaikana vastaajien keskiansiot olivat selvästi pienemmät. Yksityisen ja julkisen sektorin välillä on suuret erot palkkauksessa, mutta molemmissa ansiotaso paranee hieman sitä mukaa mitä enemmän aikaa valmistumisesta on kulunut ja mitä kauemmin työura on kestänyt.

Kummankin vastaajaryhmän opiskeluaikaisen työsuhteen keskeisimpiä työtehtäviä olivat tutkimus, tiedotus ja viestintä sekä suunnittelu ja valmistelu. Valtiotieteiden maisterit toimivat valmistumisen jälkeisessä työsuhteessaan tyypillisimmillään suunnitteluun ja valmisteluun liittyvissä tehtävissä. Vuonna 2003 valmistuneilla tutkimukseen liittyvät työtehtävät olivat keskeisimpiä yhtä usein kuin suunnittelu- ja valmistelutehtävät. Vuonna 2001 valmistuneilla puolestaan tiedotus ja viestintä mainittiin yleisesti keskeisimmiksi työtehtäviksi.

Vuonna 2003 valmistuneista 86 prosenttia koki, että työtehtävät vastaavat hyvin tai melko hyvin koulutusta valtiotieteellisessä tiedekunnassa, vuonna 2001 valmistuneista 80 prosenttia koki samoin. Vastaajat olivat niin sisällön, vaatimustason kuin ansiotasonkin suhteen tyytyväisempiä nykyisten työtehtäviensä ja valtiotieteiden maisterin koulutukseen kuin siihen, missä määrin opiskeluaikaiset työtehtävät vastasivat opintoja valtiotieteellisessä tiedekunnassa. Kolmesta ulottuvuudesta vastaajat olivat tyytymättömmimpiä ansiotasoon, näin oli varsinkin opiskeluaikaisten työtehtävien kohdalla. Eri vuosina valmistuneiden välillä ei tässä ole merkittäviä eroja, mutta kaikkien kolmen ulottuvuuden kohdalla vuonna 2003 valmistuneissa oli enemmän sellaisia vastaajia, jotka olivat suuressa määrin tyytyväisiä työtehtäviensä ja opintojensa/koulutuksensa vastaavuuteen.

Vuonna 2001 valmistuneista 72 prosentilla oli valmistumisen jälkeisenä vuonna koulutusta vastaava työ, vuonna 2003 valmistuneista 60 prosentilla. Koulutusta vastaamatonta työtä teki joka kymmenes vuonna 2001 valmistuneista ja 16 prosenttia vuonna 2003 valmistuneista. Jatko-opintoja suoritti noin joka kymmenes sekä vuonna 2001 että vuonna 2003 valmistuneista. Vuon-

na 2001 valmistuneista vastaajista 68 prosenttia ja vuonna 2003 valmistuneista 55 prosenttia ilmoitti olleensa valmistuessaan jo koulutusta vastaavissa työtehtävissä. Alle kuukausi oman alan työpaikan löytämiseen vierähti noin joka kymmenennellä vastaajalla. Vuonna 2001 valmistuneista 14 prosentilla ja 2003 valmistuneista 15 prosentilla kesti valmistumisen jälkeen alle puoli vuotta löytää koulutusta vastaava työ. Kolme vuotta sitten valmistuneilla omaa alan työpaikan löytäminen on kestänyt selvästi kauemmin; heistä 15 prosentilla aikaa meni yli puoli vuotta, mutta viisi vuotta sitten valmistuneilla vain 7 prosentilla. Molemmilla vastaajaryhmillä oli tyyppisimmillään ollut kaksi työsuhdetta maisteriksi valmistumisensa jälkeen.

Eniten nykyisen työpaikan saamiseen uskottiin molemmissa ryhmissä vaikuttaneen oman alan työkokemuksen, henkilökohtaisten ominaisuuksien ja persoonallisuuden sekä vuorovaikutustaitojen. Vuonna 2001 valmistuneet arvostivat melko laajasti myös omaa aktiivista työnhakua, kun taas vuonna 2003 valmistuneet arvioivat myös pääaineen olleen suhteellisen tärkeä valintakriteeri. Vähiten merkitystä katsottiin olleen gradu -tutkielman aiheella ja arvosanalla, opintomenestyksellä sekä harrastuksilla.

Vastaajat kokivat yleisesti valtiotieteiden maisterin tutkinnon kehittäneen suuressa määrin valmiuksia hankkia tarvittavia lisätietoja ja taitoja, antaneen runsaasti keskeisiä tietoja ja valmiuksia työssä toimimiselle sekä paljon työssä ja työelämässä tarvittavia keskeisiä arvoja ja asenteita. Tyytymättömmimpiä molempien ryhmien vastaajat olivat tutkinnon antamaan kuvaan oman alan työmarkkinoista. Vastaajat katsoivat yliopisto-opiskelun kehittäneen varsinkin analyttisiä, systemaattisen ajattelun taitoja, omaan alaan liittyvää teoreettista osaamista, oma-aloitteisuutta sekä ongelmanratkaisu- ja oppimiskykyä. Molempien vastaajaryhmien edustajat olivat sitä mieltä, että yritystoiminnan perusteisiin liittyvät tiedot olivat karttuneet opintojen aikana huonosti.

Vastaajat arvostivat valtiotieteiden maisterin tutkinnossa sen laaja-alaisuutta ja opiskelujen vapautta sekä analyttisen ja kriittisen ajattelutavan ja itsenäisen tiedonhaun kehittymistä. Näistä sekoista katsottiin olevan suurta hyötyä työelämässä, mutta toisaalta tutkinnon yleisluontoisuuden ja teoreettisuuden katsottiin hankaloittavan sijoittumista työmarkkinoille ja käytännön työtehtävistä suoriutumista. Vastaajat toivoivatkin tutkintoon käytännönläheisempiä kursseja ja enemmän yritysmaailmaan suuntautuvien suhteiden ylläpitoa. Lisäksi moni esitti toiveen toimivammasta opintojen ohjauksesta ja nykyaikaisemmista opetusmenetelmistä.

1 JOHDANTO

Valtiotieteellisen tiedekunnan koulutuksessa korostuu yleinen yhteiskuntatieteellinen asiantuntijuus. Vahvuksiensa lisäksi tutkinto saattaa laaja-alaisuudessaan aiheuttaa opiskelijoille epätoisuutta työelämään sijoittumisen mahdollisuuksista. Tämän selvityksen tarkoituksena on kartoittaa valtiotieteellisestä tiedekunnasta maisteriksi valmistuneiden sijoittumista työmarkkinoille. Tavoitteena on siis selvittää niitä mahdollisuuksia, joita valtiotieteellinen koulutus avaa työelämässä ja toisaalta myös sitä, millä tavoin tiedekunnan koulutus vastaa työelämän tarpeisiin.

Selvityksen kohderyhmänä olivat vuosina 2001 ja 2003 valtiotieteiden maisteriksi valmistuneet. Se toteutettiin postikyselynä huhti- toukokuussa 2006 ja siihen oli mahdollista vastata myös internetin www-lomakkeella. Kysymykset koskivat opiskelun eri vaiheiden työntekoa ja siitä kertynyttä työkokemusta sekä valmistumisen jälkeistä työelämään sijoittumista ja vastaushetken työsuhdetta. Lisäksi kartoitettiin avoimilla vastauksilla pääainekohtaisesti vastaajien näkemyksiä ja kehittämisehdotuksia tutkinnon ja työelämän välisestä suhteesta. Vastaukset analysoitiin SPSS 12.0.1 tilasto-ohjelmalla Excel-taulukkolaskentaohjelmaa apuna käyttäen. Edellinen selvitys on tehty keväällä 2004 vuosina 1998 ja 2001 valmistuneista (Ruhanen 2004). Tässä selvityksessä vuonna 2001 valmistuneet valtiotieteiden maisterit ovat mukana siis jo toistamiseen. Kyselylomakkeeseen on edelliskerrasta lisätty joitakin tarkentavia kysymyksiä ja opiskeluaikaa koskevat kysymykset on jaettu kolmeen osaan: opintojen alku-, keski- ja loppuvaiheeseen.

Tässä selvityksessä on tarkoituksena tarkastella vuosina 2001 ja 2003 valmistuneiden maisterien sijoittumista työelämään ja verrata näinä kahtena vuonna valmistuneiden tuloksia toisiinsa:

- Millä tavoin opiskelu ja työnteko yhdistettiin opintojen eri vaiheissa, ilmenikö eri vuosina valmistuneiden välillä eroja?
- Millä tavoin valtiotieteiden maisterit ovat sijoittuneet työelämään viisi tai kaksi vuotta valmistumisensa jälkeen? Onko ryhmien välillä eroja sijoittumisen, työtehtävien ja palkkauksen suhteen?

Pienten pääainekohtaiset frekvenssien vuoksi selvityksessä ei verrata toisiinsa eri pääaineesta valmistuneita, vaan mielenkiinnon kohteena ovat eri vuosina valtiotieteellisestä tiedekunnasta valmistuneet maisterit. Poikkeuksena ovat selvityksen lopussa olevat pääainekohtaiset avoimet vastaukset kysymyksiin, jotka koskivat palautetta tutkinnosta ja sen hyödyistä työmarkkinoilla. Myös liitteenä oleva luettelo opiskeluaikaisen ja vastaushetken työsuhteen tehtävänimikkeistä on tehty pääainekohtaisesti.

Tiedekunnan sijoittumisselvitysten lisäksi laitokset ovat tehneet selvityksiä omista opiskelijoistaan. Helsingin yliopiston Ura- ja rekryointipalvelut on hiljattain julkaissut koko yliopiston kattavan sijoittumisselvityksen vuonna 2005 tutkinnon suorittaneista (Pulkkinen 2006). Sama tahon on julkaissut opinto- ja työelämäpalautteen valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 2004 tutkinnon suorittaneista (Pulkkinen 2005).

Vastaavia selvityksiä tekevät myös ammattiliitot omasta jäsenkunnastaan. Suomen Valtiotieteilijöiden Liitto SVAL ry on tehnyt työmarkkinatutkimuksia vuodesta 1994 lähtien, aluksi joka toinen vuosi ja vuodesta 2002 lähtien vuosittain (Pursiainen 2005). SVAL:n selvityksistä ilmenee hyvin muun muassa se, miten valtiotieteilijöiden asema työmarkkinoilla kehittyy iän ja työkokemuksen myötä. Työmarkkinoille sijoittumisen ja palkkauksen lisäksi SVAL keskittyy raporteissaan myös työaikoihin.

2 TAUSTATIEDOT

2.1 Vastausaktiivisuus

Kysely lähetettiin 598 vuosina 2001 ja 2003 valtiotieteellisestä tiedekunnasta maistereiksi valmistuneelle. Kaiken kaikkiaan valmistuneita oli vuonna 2001 286 ja vuonna 2003 331, mutta kyselyä ei voitu lähettää 19 henkilölle salaisen tai puuttuvan osoitteen vuoksi. Vastauksia tuli yhteensä 327, joista internetin kautta WWW-lomakkeella palautui 67 kappaletta (20 prosenttia). Vastanneista 143 (44 prosenttia) oli valmistunut vuonna 2001 ja 184 (56 prosenttia) vuonna 2003. Kyselyn vastausaktiivisuus oli 55 prosenttia. Kaikista vuosina 2001 ja 2003 valmistuneista vastausprosentiksi saadaan 53 prosenttia.

2.2 Sukupuoli

Kaikista vuonna 2001 valtiotieteiden maistereiksi valmistuneista naisia oli 67 prosenttia, kyselyyn vastanneista naisia oli 71 prosenttia. Kaikista vuonna 2003 valtiotieteiden maistereiksi valmistuneista naisia oli 71 prosenttia ja kyselyyn vastanneista naisia oli 77 prosenttia. Naiset ovat siis molempien vuosien vastaajajoukoissa hieman ylliedustettuina. Äidinkielenään ruotsia puhuvia oli vastaajajoukossa kuusi prosenttia, kaikissa valmistuneissa seitsemän prosenttia. Kaikkien muiden kyselyyn vastanneiden äidinkieli oli suomi.

2.3 Siviilisäätty

Vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 62 prosenttia oli naimisissa, 19 prosenttia naimattomia, 15 prosenttia avoliitossa ja 4 prosenttia oli eronnut tai asumuserossa. Vuonna 2003 valmistuneista vastaajista 45 prosenttia oli naimisissa, 28 prosenttia avoliitossa, 23 prosenttia naimattomia ja 3 prosenttia oli eronnut tai asumuserossa.

2.4 Ikä

Vuonna 2001 valmistuneista vastaajista alle 30-vuotiaita oli 7 prosenttia, 30–34-vuotiaita 56 prosenttia, 35–39-vuotiaita 19 prosenttia ja 40-vuotiaita tai sitä vanhempia 18 prosenttia. Mediaani-ikä oli 33 vuotta. Vuonna 2003 valmistuneista vastaajista alle 30-vuotiaita oli 36 prosenttia, 30–34-vuotiaita 47 prosenttia, 35–39-vuotiaita 9 prosenttia ja 40-vuotiaita tai sitä vanhempia 8 prosenttia. Mediaani-ikä oli 30 vuotta.

2.5 Asuinpaikka

Vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 78 prosenttia asui pääkaupunkiseudulla, pääkaupunkiseudun ulkopuolisella Uudellamaalla 9 prosenttia, muualla Suomessa 7 prosenttia ja ulkomailla 6 prosenttia. Vuonna 2003 valmistuneista vastaajista 80 prosenttia asui pääkaupunkiseudulla, ulkomailla 9 prosenttia, muualla Suomessa 7 prosenttia ja pääkaupunkiseudun ulkopuolisella Uudellamaalla 4 prosenttia.

2.6 Opintojen aloitusvuosi valtiotieteellisessä tiedekunnassa

Vuonna 2001 valmistuneista 44 prosenttia oli aloittanut opintonsa vuosina 1996–2001, eli he olivat opiskelleet tutkintonsa viidessä vuodessa tai sitä lyhyemmässä ajassa. Vuosina 1991–1995 opintonsa oli aloittanut 45 prosenttia ja vuonna 1990 tai sitä aiemmin 11 prosenttia. Tyypillisin aloitusvuosi oli 1996, jolloin opintonsa aloitti 21 prosenttia vastanneista, mutta vaihtelua oli vuodesta 1976 vuoteen 2001. Opiskeluajan kestoa ei tässä kyselyssä selvitetty, mutta opiskelijarekisterin mukaan mediaani-aika valtiotieteiden maisterin tutkinnon suorittamiseen oli vuonna

2001 valmistuneilla 6,3 vuotta. Lyhimmillään tutkinto suoritettiin noin vuodessa ja pisimmillään yli 25 vuodessa.

Vuonna 2003 valmistuneista 43 prosenttia oli aloittanut opintonsa vuosina 1998–2002, eli he olivat opiskelleet tutkintonsa viidessä vuodessa tai alle. Vuosina 1993–1997 opintonsa oli aloittanut 49 prosenttia ja vuonna 1992 tai sitä aiemmin 8 prosenttia. Tyypillisin aloitusvuosi oli 1998, jolloin opintonsa aloitti 22 prosenttia vastanneista, mutta vaihtelua oli vuodesta 1944 vuoteen 2002.

2.7 Valintatapa valtiotieteelliseen tiedekuntaan

81 prosenttia vuonna 2001 valmistuneista vastaajista oli tullut valituksi tiedekuntaan valintakokeen, 17 prosenttia opintosuoritusten, 1 prosentti ulkomailla suoritettuna BA- tutkinnon ja niin ikään 1 prosentti ulkomaalaisille järjestetyn valintakokeen perusteella. Vuonna 2003 valmistuneista vastaajista 77 prosenttia oli tullut valituksi tiedekuntaan valintakokeen ja 19 prosenttia opintosuoritusten perusteella. Ulkomailla suoritettuna BA -tutkinnon ja ulkomaalaisille järjestetyn valintakokeen perusteella oli kummastakin tullut valituksi 2 prosenttia vastanneista.

2.8 Pääaine

Taulukossa 2.1 on esitetty vuosina 2001 ja 2003 valmistuneet vastaajat pääaineen mukaan sekä kaikkien vuosina 2001 ja 2003 valmistuneiden pääaineet. Vastaajajoukko oli vuonna 2001 valmistuneiden kohdalla pääaineen mukaan tarkasteltuna edustava lukuun ottamatta lievää yliedustusta sosiaalipolitiikassa, talous- ja sosiaalhistoriassa sekä viestinnässä. Valtio-opista valmistuneet olivat puolestaan lievästi aliedustettuina. Vuonna 2003 valmistuneista lievästi yliedustettuina olivat sosiologiasta sekä talous- ja sosiaalhistoriasta valmistuneet. Poliittisesta historiasta ja yleisestä valtio-opista valmistuneet olivat puolestaan hiukan aliedustettuina.

Taulukko 2.1. Vuosina 2001 ja 2003 valmistuneet valtiotieteiden maisterit pääaineen mukaan (%)

Pääaine	Vastajat-01	Kaikki-01	Vastajat-03	Kaikki-03
	%	%	%	%
Kansantaloustiede	13	12	11	11
Kehitysmaatutkimus	0	0	1	1
Käytännöllinen filosofia	1	2	3	3
Poliittinen historia	5	5	3	5
Sosiaali- ja kulttuuriantropologia	0	1	1	1
Sosiaalipolitiikka	9	6	7	7
Sosiaalipsykologia	13	13	11	11
Sosiaalityö	9	10	9	9
Sosiologia	11	12	20	16
Talous- ja sosiaalhistoria	6	4	4	2
Tilastotiede	1	2	3	3
Viestintä	15	13	9	10
Yleinen valtio-oppi	17	20	18	21
Yhteensä	100	100	100	100
N	143	286	184	331

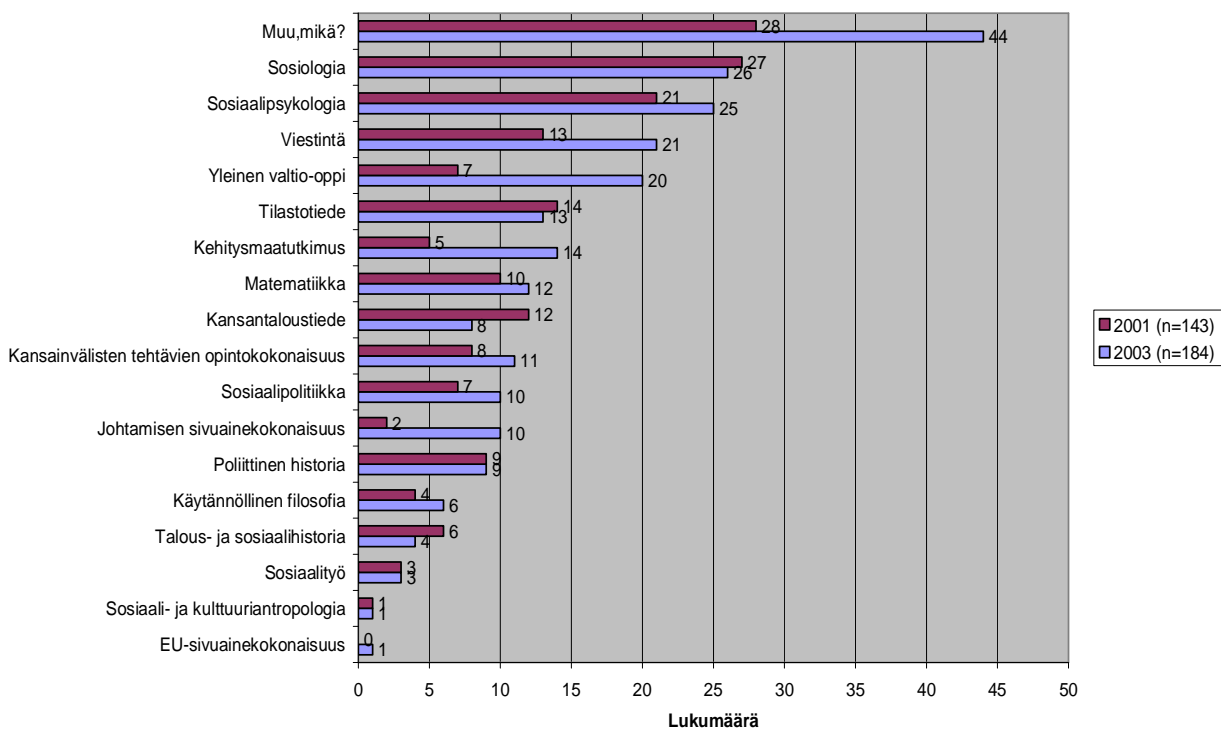
2.9 Sivuaaineet (vähintään 25 opintoviikon kokonaisuudet)

Vastaajia pyydettiin myös mainitsemaan kaikki suorittamansa yli 25 opintoviikon kokonaisuudet. Yhden tällaisen kokonaisuuden oli suorittanut vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 59 prosenttia, 2 kokonaisuutta 27 prosenttia ja vähintään kolme kokonaisuutta 14 prosenttia. Vuonna 2003 valmistuneista vastaajista yhden 25 opintoviikon sivuainekokonaisuuden oli suorittanut

70 prosenttia, 2 kokonaisuutta 23 prosenttia ja vähintään kolme kokonaisuutta 7 prosenttia vastaajista.

Tyypillisin, yli 25 opintoviikon sivuaine, kuului sekä vuonna 2001 että 2003 valmistuneilla luokkaan ”muu”, eli jonkin muun tiedekunnan tai yliopiston oppiaineisiin. Näitä olivat yleisimmin psykologia, työpsykologia ja johtaminen (TKK), kasvatustiede sekä vieraat kielet. Valtiotieteellisen tiedekunnan sisällä suosituin pitkä sivuaine oli molempien vuosien kohdalla sosiologia. Myös sosiaalipsykologia ja viestintä olivat suosittuja. Vuonna 2001 valmistuneilla vastaajilla myös tilastotiede ja vuonna 2003 valmistuneilla yleinen valtio-oppi kuuluivat niin ikään suosituimpiin, yli 25 opintoviikon sivuaineisiin (kuvio 2.1).

Kuvio 2.1 Yli 25 opintoviikon sivuaineet

2.10 Opintoviikkojen määrä aloitettaessa opinnot valtiotieteellisessä tiedekunnassa

Vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 54 prosentilla oli jo suoritettuja opintoviikkoja opintojen alkaessa valtiotieteellisessä tiedekunnassa. Keskimäärin opintoviikkoja oli kertynyt 27, enimmillään niitä oli yhdellä vastaajalla 160, eli maisterin tutkintoon vaadittava määrä. Vuonna 2003 valmistuneista vastaajista 55 prosentilla oli jo suoritettuja opintoviikkoja opintojen alkaessa. Keskimäärin suoritettuja opintoviikkoja oli 29 ja enimmillään niitä oli yhdellä vastaajalla 190.

2.11 Koulutus ennen valtiotieteiden maisterin tutkintoa

Vuonna 2001 valmistuneista vastaajista ylioppilaita oli 80 prosenttia, ammatti- tai opistotutkinnon suorittaneita 10 prosenttia, yliopisto- tai korkeakoulututkinnon suorittaneita 9 prosenttia ja ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita 1 prosentti.

Vuonna 2003 valmistuneista vastaajista ylioppilaita oli 83 prosenttia, ammatti- tai opistotutkinnon suorittaneita 6 prosenttia, yliopisto- tai korkeakoulututkinnon suorittaneita 8 prosenttia ja ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita 3 prosenttia.

2.12 Muut korkeakoulu- tai yliopistotutkinnot

Vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 11 prosenttia ilmoitti suorittaneensa myös toisen korkeakoulu- tai yliopistotutkinnon. Kuusi henkilöä oli suorittanut valtiotieteiden kandidaatin, lisensiaatin tai tohtorin tutkinnon sekä 4 henkilöä kauppätieteiden maisterin tutkinnon. Muita suoritettuja tutkintoja olivat diplomi-insinööri, farmaseutti, lääketieteen lisensiaatti, aineenopettaja sekä psykologian ja maa- ja metsätaloustieteiden maisterit.

Vuonna 2003 valmistuneista niin ikään 11 prosenttia ilmoitti suorittaneensa myös toisen korkeakoulu- tai yliopistotutkinnon. Kuusi henkilöä oli suorittanut valtiotieteiden kandidaatin tai lisensiaatin tutkinnon, kolme henkilöä diplomi-insinöörin tutkinnon ja kaksi henkilöä sosionomin tutkinnon ammattikorkeakoulussa. Muita suoritettuja tutkintoja olivat kasvatustieteiden maisteri ja BA.

3 OPISKELUAIKA

3.1 Opiskelu ja työnteko lukukausien aikana opintojen alku-, keski-, ja loppuvaiheessa

Taulukko 3.1. Lukukausien aikainen tilanne opintojen alku-, keski-, ja loppuvaiheessa (%)

Lukukausien aikainen tilanne	Alkuvaihe		Keskivaihe		Loppuvaihe	
	2001	2003	2001	2003	2001	2003
Päätoiminen opiskelu	45	47	25	22	19	20
Päätoiminen opiskelu ja sivutoiminen työ	40	40	42	48	22	22
Opiskelua ja työtä keskimäärin yhtä paljon	10	7	17	17	13	20
Päätoiminen työ ja sivutoiminen opiskelu	5	5	12	9	29	30
Päätoiminen työ	0	1	4	3	13	6
Muu	0	0	0	1	4	1
Yhteensä	100	100	100	100	100	100
N	143	184	143	184	143	184

Lukukausien aikana opintojen alkuvaiheessa (1.-2. lukuvuosi) vuonna 2001 valmistuneista päätoimisesti opiskeli 45 prosenttia, 40 prosenttia puolestaan opiskeli päätoimisesti tehden sivutoimista työtä. 10 prosenttia opiskeli ja työskenteli suunnilleen yhtä paljon ja 5 prosenttia työskenteli päätoimisesti ja opiskeli sivutoimisesti.

Vuonna 2003 valmistuneista päätoimisesti opintojensa alkuvaiheessa opiskeli 47 prosenttia, kun taas päätoimisen opiskelun ohessa myös sivutoimista työtä teki 40 prosenttia vastaajista. Keskimäärin yhtä paljon opiskelua ja työntekoa oli 7 prosentilla ja viisi prosenttia työskenteli päätoimisesti ja opiskeli sivutoimisesti. Yksi prosentti vastaajista työskenteli päätoimisesti.

Opintojen keskivaiheessa (3.-4. lukuvuosi) vuonna 2001 valmistuneista työskenteli päätoimisesti 25 prosenttia, kun taas 42 prosenttia opiskeli päätoimisesti tehden sivutoimisesti töitä. 17 prosenttia opiskeli ja työskenteli yhtä paljon ja 12 prosenttia työskenteli päätoimisesti ja opiskeli sivutoimisesti. 4 prosenttia puolestaan työskenteli päätoimisesti.

Vuonna 2003 valmistuneista 22 prosenttia opiskeli päätoimisesti opintojensa keskivaiheessa kun taas 48 prosenttia opiskeli päätoimisesti tehden sivutoimisesti töitä. 17 prosenttia opiskeli ja työskenteli yhtä paljon ja 9 prosenttia työskenteli päätoimisesti sivutoimisen opiskelun ohella. 3 prosenttia puolestaan työskenteli päätoimisesti ja yksi prosentti ilmoitti tilanteeseen jonkin muun kuin edellä mainitut.

Opintojen loppuvaiheessa (5.lukuvuosi ->) päätoimisesti opiskeli vuonna 2001 valmistuneista 19 prosenttia ja päätoimisen opiskelun ohella sivutoimisesti työskenteleviä oli 22 prosenttia. Yhtä paljon opiskelua ja työntekoa oli 13 prosentilla kun taas 29 prosenttia työskenteli päätoimisesti ja opiskeli sivutoimisesti. Päätoimista työtä teki 13 prosenttia ja 4 prosenttia ilmoitti tilanteeseen jonkin muun kuin edellä mainitut.

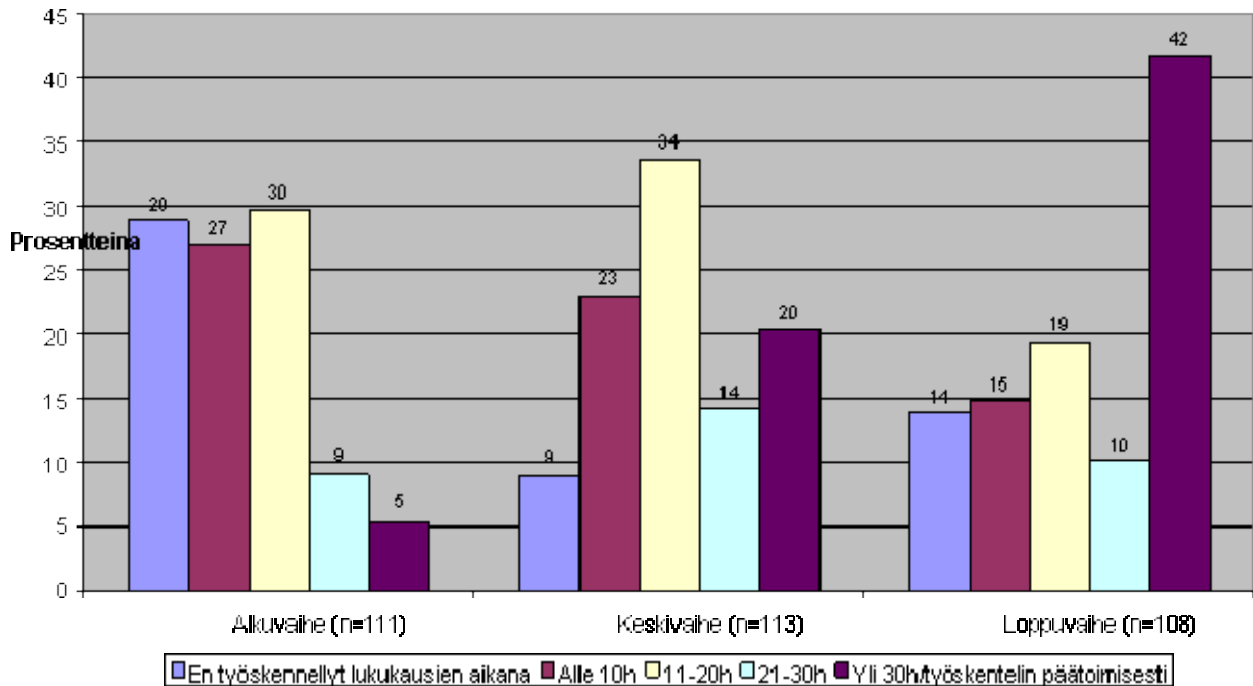
Vuonna 2003 valmistuneista päätoimisesti opiskeli opintojensa loppuvaiheessa 20 prosenttia ja 22 prosenttia puolestaan opiskeli päätoimisesti ja työskenteli sivutoimisesti. Joka viides vastaaja opiskeli ja työskenteli keskimäärin yhtä paljon, kun taas 30 prosenttia työskenteli päätoimisesti opiskellen sivutoimisesti. 6 prosenttia työskenteli päätoimisesti ja yksi prosentti ilmoitti tilanteeseen jonkin muun kuin edellä mainitut.

Näyttää siis siltä, että opiskelun ja työn välinen suhde muuttuu selvästi opintojen edetessä. Sekä vuonna 2001 että 2003 valmistuneista lähes puolet opiskeli opintojen alkuvaiheessa päätoimises-

ti, kun taas opintojen keskivaiheessa suuri osa opiskeli päätoimisesti työskennellen sivutoimisesti. Opintojen loppuvaiheessa hajonta on jo paljon suurempaa, mutta suurimmat osuudet ovat päätoimisesti työskentelevissä ja sivutoimisesti opiskelevissa. Tilanne on suunnilleen samanlainen sekä vuonna 2001 että 2003 valmistuneilla vastaajilla. Työnteon osuus ajankäytöstä siis kasvaa merkittävästi opintojen edetessä, jolloin vastaavasti opiskeluun käytetty aika supistuu.

3.2 Työskentelyyn käytetyt viikkotunnit lukukausien aikana opintojen alku-, keski-, ja loppuvaiheessa

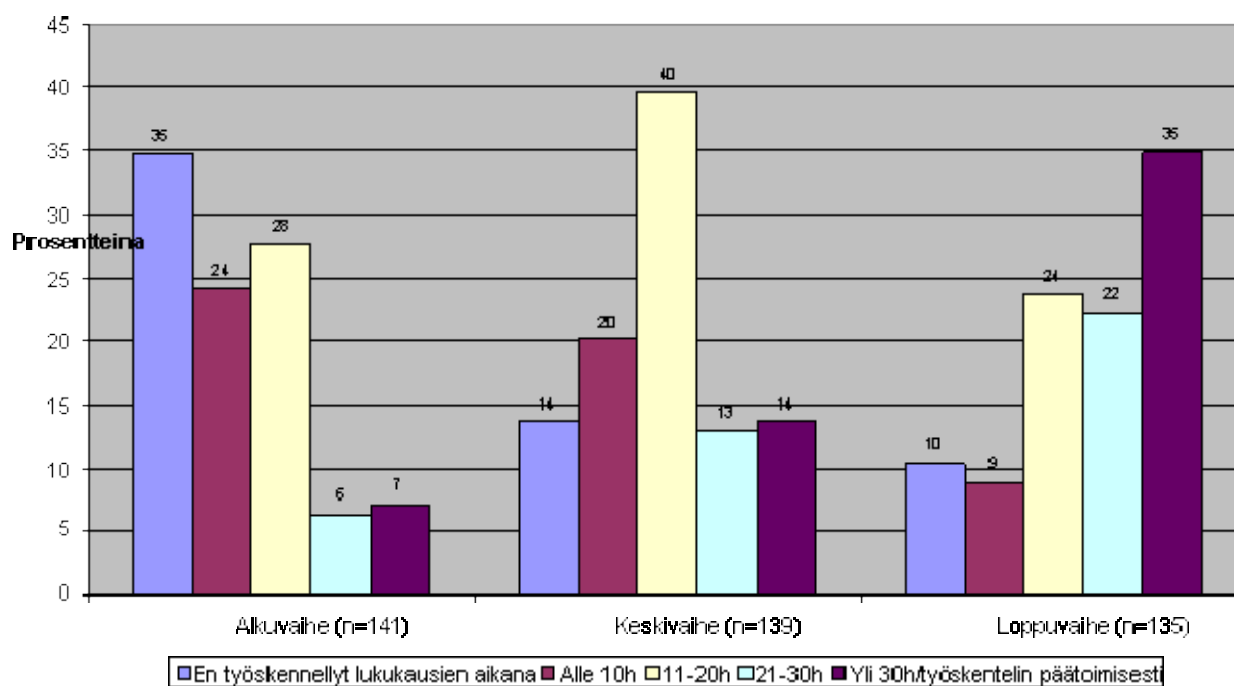
Kuvio 3.1 Keskimääräinen viikoittainen työmäärä lukukausien aikana (2001)

Vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 29 prosenttia ei opintojen alkuvaiheessa työskennellyt lainkaan lukukausien aikana, 27 prosenttia työskenteli viikoittain alle 10 tuntia ja 30 prosenttia 11–20 tuntia viikossa. 9 prosenttia työskenteli 21–30 tuntia viikossa ja 5 prosenttia yli 30 tuntia viikossa tai täysipäiväisesti. Vuonna 2003 valmistuneista 35 prosenttia ei opintojen alkuvaiheessa työskennellyt lainkaan ja 24 prosenttia työskenteli viikoittain alle 10 tuntia. 11–20 tuntia työskenteli vastaajista 28 prosenttia, kun taas 6 prosenttia työskenteli 21–30 tuntia. 7 prosenttia työskenteli viikoittain yli 30 tuntia tai täysipäiväisesti.

Opintojen keskivaiheessa vuonna 2001 valmistuneista 9 prosenttia ei työskennellyt lainkaan ja 23 prosenttia työskenteli alle 10 tuntia viikossa. 11–20 tuntia viikossa työskenteli 34 prosenttia ja 14 prosenttia 21–30 tuntia viikossa. 30 viikkotuntia tai täysipäiväistä työtä teki 20 prosenttia vastaajista. Vuonna 2003 valmistuneilla vastaavat luvut olivat työskentelemättömillä 14 prosenttia, alle 10 tuntia viikossa työskentelevillä 20 prosenttia ja 11–20 tuntia työskentelevillä 40 prosenttia. 13 prosenttia työskenteli 21–30 tuntia viikoittain ja 14 prosenttia yli 30 tuntia tai kokopäiväisesti.

Kuvio 3.2 Keskimääräinen viikoittainen työmäärä lukukausien aikana (2003)

Opintojen loppuvaiheessa vuonna 2001 valmistuneista 14 prosenttia ei työskennellyt lainkaan lukukausien aikana ja 15 prosenttia työskenteli viikoittain alle 10 tuntia. 11–20 tuntia työskenteli puolestaan 19 prosenttia ja 21–30 tuntia 10 prosenttia. Yli 30 tuntia tai täysipäiväisesti työskenteli 42 prosenttia vastaajista. Vuonna 2003 valmistuneista lukukausien aikana ei opintojen loppuvaiheessa työskennellyt lainkaan 10 prosenttia vastaajista ja alle 10 viikkotuntia työskenteli 9 prosenttia. 11–20 tuntia viikoittain työskenteli 24 prosenttia ja 21–30 tuntia 22 prosenttia vastaajista. 30 viikkotuntia tai täysipäiväisesti työskenteli 35 prosenttia vastaajista.

Näyttää siis siltä, että viikoittain tehtävien työtuntien määrä kasvaa selvästi opintojen edetessä. Opintojen alkuvaiheessa suuri osa opiskelijoista ei työskennellyt lainkaan lukukausien aikana tai vain osa-aikaisesti, kun taas opintojen loppuvaiheessa merkittävä osa työskenteli jo yli 30 tuntia viikossa tai täysipäiväisesti. Opintojen keskivaiheilla puolipäivätyö (11–20 tuntia viikossa) oli yleisin opiskeluun yhdistetty työskentelymuoto. Tämä pätee sekä vuonna 2001 että 2003 valmistuneisiin vastaajiin.

3.3 Opiskelu ja työskentely kesäkuukausina opintojen alku-, keski-, ja loppuvaiheessa

Opintojen alkuvaiheessa 61 prosenttia vuonna 2001 valmistuneista vastaajista oli työskennellyt päätoimisesti kesäkuukausien ajan (kesä-, heinä-, elokuu). 16 prosenttia oli opiskellut sivutoimisesti päätoimisen työskentelyn lisäksi ja 11 prosenttia oli kesällä opiskellut ja työskennellyt yhtä paljon. Joka kymmenes oli lomauttanut tai opiskellut päätoimisesti tehden sivutoimisesti töitä. Yksi prosentti vastaajista oli kesäkuukausina opiskellut päätoimisesti. Vuonna 2003 valmistuneista 66 prosenttia oli opintojen alkuvaiheessa työskennellyt kesäkuukausien aikana päätoimisesti. 18 prosenttia oli työskentelyn ohella myös opiskellut sivutoimisesti ja viisi prosenttia oli opiskellut päätoimisesti. Joka kymmenes oli joko opiskellut ja työskennellyt yhtä paljon, opiskellut päätoimisesti työskennellen sivutoimisesti tai lomauttanut.

Opintojen keskivaiheessa vuonna 2001 valmistuneista 61 prosenttia oli työskennellyt päätoimisesti kesäkuukausien aikana ja 11 prosenttia oli opiskellut ja työskennellyt keskimäärin yhtä paljon ja niin ikään 11 prosenttia työskennellyt päätoimisesti opiskellen samalla sivutoimisesti. Joka kymmenes oli joko opiskellut päätoimisesti tai opiskellut päätoimisesti tehden sivutoimista työtä. Kuusi prosenttia oli lomaillut. Vuonna 2003 valmistuneista 60 prosenttia oli työskennellyt päätoimisesti ja 21 prosenttia oli työnteon ohella myös opiskellut sivutoimisesti. Kuusi prosenttia oli opiskellut ja työskennellyt keskimäärin yhtä paljon ja viisi prosenttia oli ollut lomalla.

Opintojen loppuvaiheessa vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 54 prosenttia oli työskennellyt päätoimisesti kesäkuukausien aikana ja 16 prosenttia oli opiskellut päätoimisen työn ohella. Yhdeksän prosenttia oli opiskellut päätoimisesti ja niin ikään 9 prosenttia opiskellut päätoimisesti tehden sivutoimisesti töitä. Joka kymmenes vastaaja oli joko opiskellut ja työskennellyt yhtä paljon tai lomaillut. Vuonna 2003 valmistuneista vastaajista 55 prosenttia oli työskennellyt päätoimisesti kesäkuukausien aikana ja 17 prosenttia oli lisäksi opiskellut sivutoimisesti. Yhdeksän prosenttia oli opiskellut ja työskennellyt keskimäärin yhtä paljon ja kahdeksan prosenttia opiskellut päätoimisesti. Joka kymmenes vastaaja oli joko opiskellut päätoimisesti ja tehnyt samalla sivutoimisesti töitä tai lomaillut.

Näyttää siis siltä, että päätoiminen työskentely kesäkuukausien aikainen oli tyypillistä sekä vuonna 2001 että 2003 valmistuneilla. Vuonna 2001 valmistuneista hiukan useampi kuin kaksi vuotta myöhemmin valmistuneista opiskeli ja työskenteli kesällä keskimäärin yhtä paljon. Päätoiminen opiskelu ja sen ohessa tehty sivutoiminen työ sen sijaan yleistyivät opintojen loppua kohden varsinkin vuonna 2001 valmistuneilla. Päätoiminen työ ja sen ohessa sivutoiminen opiskelu opintojen keskivaiheilla oli vuonna 2003 valmistuneilla selvästi yleisempää kuin vuonna 2001 valmistuneilla.

Taulukko 3.2. Kesäkuukausien (kesä-, heinä-, elokuu) tilanne opintojen alku-, keski- ja loppuvaiheessa (%)

Kesäkuukausien aikainen tilanne	Alkuvaihe		Keskivaihe		Loppuvaihe	
	2001	2003	2001	2003	2001	2003
Päätoiminen opiskelu	1	5	8	3	9	8
Opiskelua ja työtä yhtä paljon	11	4	11	6	6	9
Päätoiminen työ ja sivutoiminen opiskelu	16	18	11	21	16	17
Päätoiminen työ	61	66	61	60	54	55
Päätoiminen opiskelu ja sivutoiminen työ	3	2	2	2	9	5
Loma	7	4	6	5	4	5
Muu	1	1	1	3	2	1
Yhteensä	100	100	100	100	100	100
N	143	184	143	184	143	184

3.4 Työskentelyn liittyminen opintoihin opintojen alku-, keski-, ja loppuvaiheessa

3.4.1 Lukukausien aikainen työ

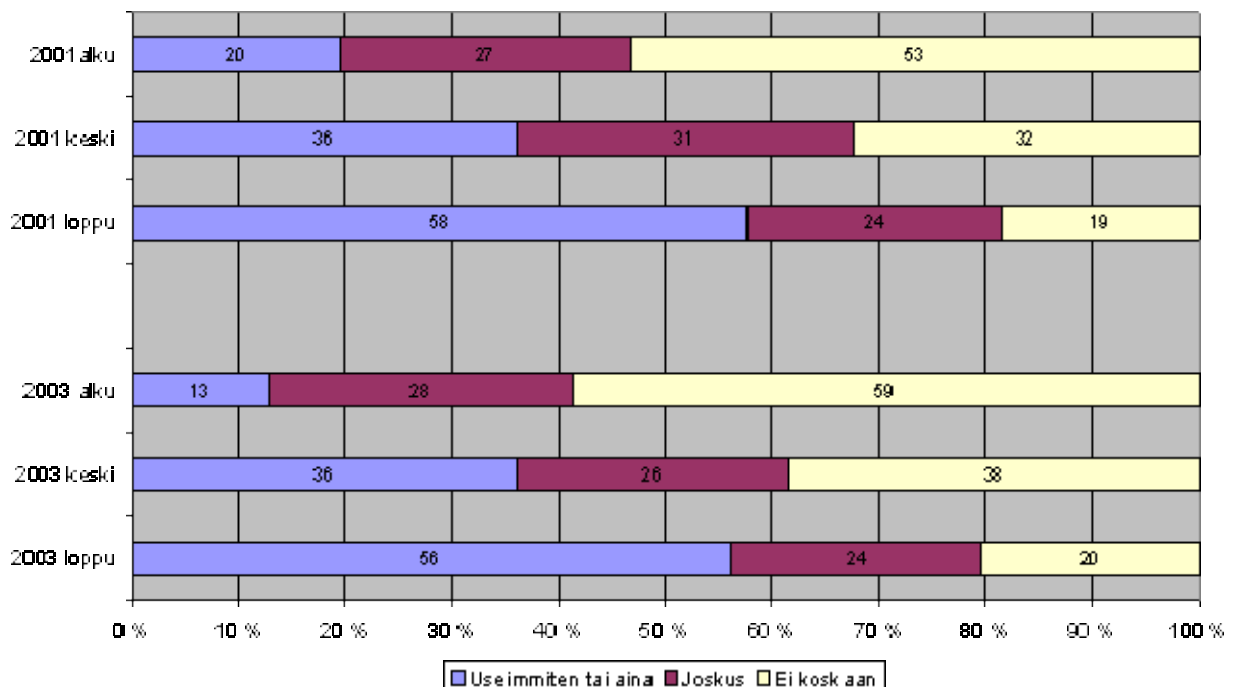
Vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 20 prosenttia ilmoitti lukukausien aikaisen työskentelynsä opintojen alkuvaiheessa liittyneen opintoihinsa useimmiten tai aina, 27 prosenttia joskus ja 53 prosenttia ei koskaan. Vuonna 2003 valmistuneista 13 prosentilla lukukausien aikainen työ liittyi useimmiten tai aina opintoihin, 28 prosentilla joskus ja 59 prosentilla ei koskaan.

Opintojen keskivaiheessa vuonna 2001 valmistuneilla lukukausien aikainen työskentely liittyi opintoihin useimmiten tai aina 36 prosentilla, joskus 31 prosentilla ja ei koskaan niin ikään 32 prosentilla. Vuonna 2003 valmistuneilla vastaavat prosenttiluvut olivat 36, 26 ja 38.

Opintojen loppuvaiheessa lukukausien aikaiset työt liittyivät opintoihin useimmiten tai aina vuonna 2001 valmistuneilla 58 prosentilla, joskus 24 prosentilla ja ei koskaan 19 prosentilla. Vuonna 2003 valmistuneilla työskentely liittyi opintoihin useimmiten tai aina 56 prosentilla, joskus 24 prosentilla ja ei koskaan 20 prosentilla.

Tiivistäen voi todeta, että lukukausien aikaisen työnteon liittyminen opintoihin yleistyy selvästi opintojen loppua kohti tultaessa. Opintojen alkuvaiheessa suurimmalla osalla työskentely ei liity koskaan opintoihin, kun taas opintojen loppuvaiheessa, suurimmalla osalla lukukausien aikana työskennelleistä työtehtävät liittyvät useimmiten tai aina opintoihin. Tilanne on samantyyppinen vuonna 2001 ja vuonna 2003 valmistuneilla.

Kuvio 3.3 Lukukausien aikaisen työn liittyminen opintoihin

3.4.2 Kesätyö

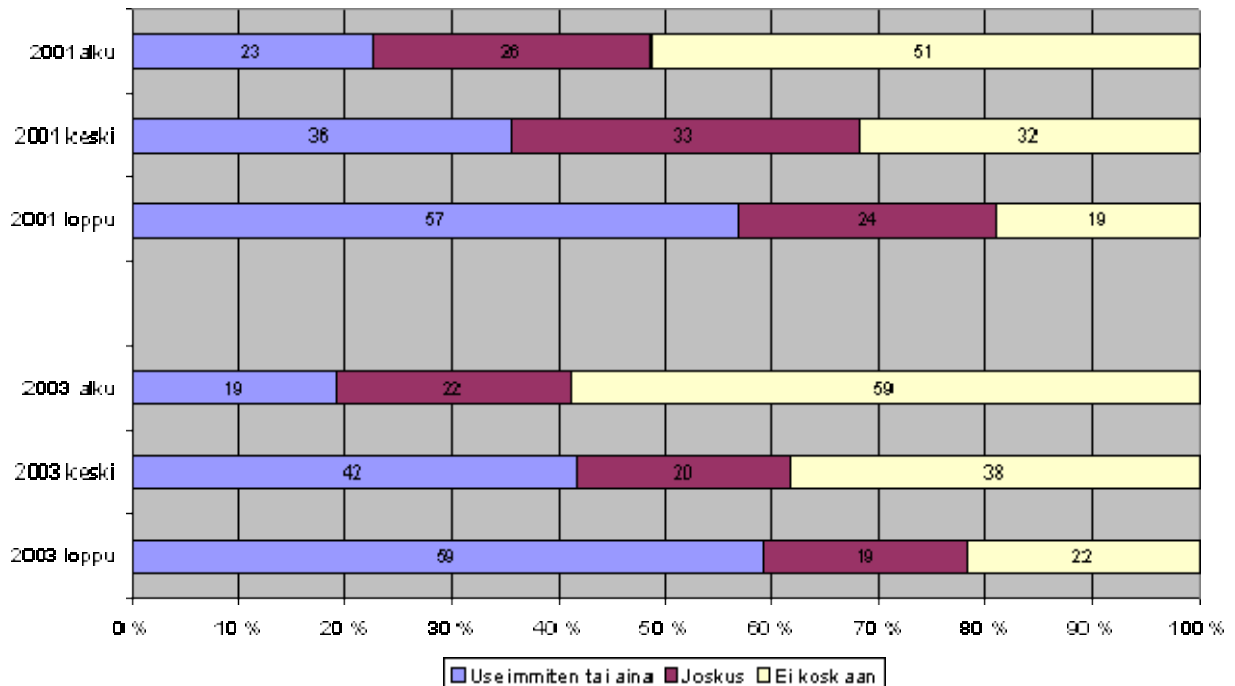
Opintojen alkuvaiheessa kesällä työskennelleistä vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 23 prosentilla työt liittyivät useimmiten tai aina opintoihin, 26 prosentilla joskus ja 51 prosentilla ei koskaan. Vuonna 2003 valmistuneista kesätyöt vastasivat opintoja useimmiten tai aina 19 prosentilla, joskus 22 prosentilla ja ei koskaan 59 prosentilla.

Opintojen keskivaiheilla kesätyöt vastasivat opintoja vuonna 2001 useimmiten tai aina 36 prosentilla, joskus 33 prosentilla ja ei koskaan 32 prosentilla. Vuonna 2003 valmistuneista vastaajista 42 prosenttia katsoi kesätyönsä liittyneen opintoihinsa useimmiten tai aina, 20 prosenttia joskus ja 38 prosenttia ei koskaan.

Opintojen loppuvaiheessa kesätyöt liittyivät opintoihin useimmiten tai aina vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 57 prosentilla, joskus 24 prosentilla ja ei koskaan 19 prosentilla. Vuonna 2003 valmistuneilla vastaavat prosenttiluvut ovat 59, 19 ja 22.

Kesätöiden osalta tilanne näyttää siis samantyyppiseltä kuin lukukausien aikaisen työnteon kohdalla; vastaavuus opintojen kanssa yleistyy selvästi opintojen loppua kohden. Opintojen alkuvaiheessa vain noin joka viidennellä vastaajalla kesätyöt vastaavat opintoja, kun opintojen loppuvaiheessa reilusti yli puolella molempina vuosina valmistuneista kesätyöt vastaavat opintoja.

Kuvi o 3.4 Kesäkuukausien aikaisen työn liittyminen opintoihin

3.5 Työharjoittelu

Vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 55 prosenttia ja vuonna 2003 valmistuneista 59 prosenttia oli suorittanut opintojensa aikana työharjoittelun kotimaassa. Ulkomailla työharjoittelussa olleita oli vuonna 2001 valmistuneista 6 prosenttia ja vuonna 2003 valmistuneista 10 prosenttia. Harjoittelu sekä kotimaassa että ulkomailla näyttää siis olleen myöhemmin valmistuneilla jonkin verran suositumpaa.

3.6 Ulkomailla työskentely ja opiskelu

Vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 18 prosenttia ja vuonna 2003 valmistuneista 21 prosenttia oli työskennellyt opintojensa aikana ulkomailla. Tyypillisimmillään työskentely oli vuonna 2001 valmistuneilla kestänyt 3 kuukautta, mutta vaihtelua oli kuukaudesta kahteen vuoteen. Vuonna 2003 valmistuneilla työskentely ulkomailla oli tyypillisimmillään kestänyt kuusi kuukautta, lyhimmillään kuukauden ja pisimmillään kaksi ja puoli vuotta.

Tutkintoon sisältyviä, ulkomailla suoritettuja opintoja oli vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 32 prosentilla ja tyypillisin opiskelu-aika oli ollut kuusi kuukautta. Pisimmillään ulkomailla oli opiskeltu 4 vuotta ja lyhimmillään kuukauden ajan. Vuonna 2003 valmistuneista 38 prosenttia oli sisällyttänyt tutkintoonsa ulkomailla suoritettuja opintoja ja tyypillisin opiskelu-aika oli ollut niin ikään kuusi kuukautta. Pisin ulkomailla opiskeluun käytetty aika oli 4 vuotta ja lyhin kaksi kuukautta.

Sekä ulkomailla työskentely että opiskelu valtiotieteiden maisterin tutkinnon suorittamisen aikana näyttää siis olleen hiukan yleisempää vuonna 2003 valmistuneilla. Ulkomailla opiskelu oli heillä tyypillisesti myös hiukan pitempi kuin kaksi vuotta aikaisemmin valmistuneilla.

3.7 Arvio opiskelun kestosta

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, kuinka monta vuotta valtiotieteiden maisterin tutkinnon suorittamiseen olisi kulunut, jos opiskelu olisi ollut koko ajan päätoimista. Arviot vaihtelivat vuodesta kymmeneen vuotta. Vuonna 2001 valmistuneista 140 vastaajasta 32 prosenttia arvioi opintojen mahdolliseksi kestoksi viisi vuotta ja reilu neljännes neljä vuotta. 16 prosenttia arveli opintojen kestoksi alle neljä vuotta ja neljäsosa yli viisi vuotta. Kaksi vuotta myöhemmin valmistuneista 178 vastaajasta 35 prosenttia arveli, että täyspäiväinen opiskelu olisi kestänyt viisi vuotta, 29 prosenttia puolestaan neljä vuotta. 16 prosenttia vastaajista arvioi opintojen kestoksi alle neljä vuotta ja viidennes yli viisi vuotta. Keskimääräinen arvio päätoimisen opiskelun kestoksi oli kaikilla vastaajilla viisi vuotta.

3.8 Opintojen keston vaikuttaneet tekijät

Vastaajia pyydettiin nimeämään 12 annetusta vaihtoehdosta (ks. taulukko 3.3) kolme keskeisintä tekijää opintojen pitkittymisessä, jos opinnot olivat kestäneet yli viisi vuotta. Vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 32 prosenttia ja vuonna 2003 valmistuneista 28 prosenttia oli valmistunut viidessä vuodessa tai alle. Osa vastaajista ei ollut numeroinut opiskelun keston syitä tärkeysjärjestykseen.

Näyttää siltä, että opiskeluaikainen työnteke on selvästi keskeisin opiskelun pitkittymiseen vaikuttanut tekijä sekä molempina vuosina valmistuneilla. Kysymykseen vastanneista, vuonna 2001 valmistuneista 51 prosenttia ja vuonna 2003 valmistuneista 42 prosenttia mainitsi työnteon tärkeimmäksi syyksi siihen, että opinnot kestivät yli viisi vuotta. Toiseksi keskeisin tekijä oli pro gradu -tutkielman valmistumisen pitkittyminen; vuonna 2001 valmistuneista 27 prosenttia ja vuonna 2003 valmistuneista 22 prosenttia koki sen toiseksi tärkeimmäksi opintojen viivästyttäjäksi. Pro gradun valmistumisen pitkittyminen tuli vuonna 2001 valmistuneilla useimmin mainituksi myös kolmanneksi tärkeimpien tekijöiden kohdalla (18 prosenttia vastaajista) Kolmanneksi keskeisimmäksi syyksi he kokivat laajempien sivuainekokonaisuuksien opiskelun (18 prosenttia vastaajista) Vuonna 2003 valmistuneet sen sijaan katsoivat kolmanneksi tärkeimmäksi opintojen viivästyttäjäksi yleisimmin opiskelumotivaation puutteen (18 prosenttia vastaajista). Pro gradu -tutkielman valmistumisen viivästyminen koettiin tasaisimmin opintojen keston vaikuttavaksi syyksi kaikissa kolmessa kategoriassa.

Muiksi opintojen keston vaikuttaneiksi tekijöiksi (vaihtoehto ”muu, mikä?”) vuonna 2001 valmistuneet vastaajat mainitsivat muun muassa vaihto-opiskelun ulkomailla, ongelmat opintosuoritusten korvaamisessa, pääaineen ja/tai tiedekunnan vaihdon sekä sen, että opiskeluajasta haluttiin nauttia, eikä turhaan kiirehtiä työelämään. Vuonna 2003 valmistuneet mainitsivat muiksi tekijöiksi edellä mainittujen lisäksi myös köyhyyden, halun paneutua opiskeltaviin asioihin kunnolla ja ajan kanssa, matkustelun, puolison kanssa vietetyn ajan sekä tietoisien päätöksen käyttää opintoihin reilusti aikaa.

Taulukko 3.3. Opintojen keston vaikuttaneet tekijät

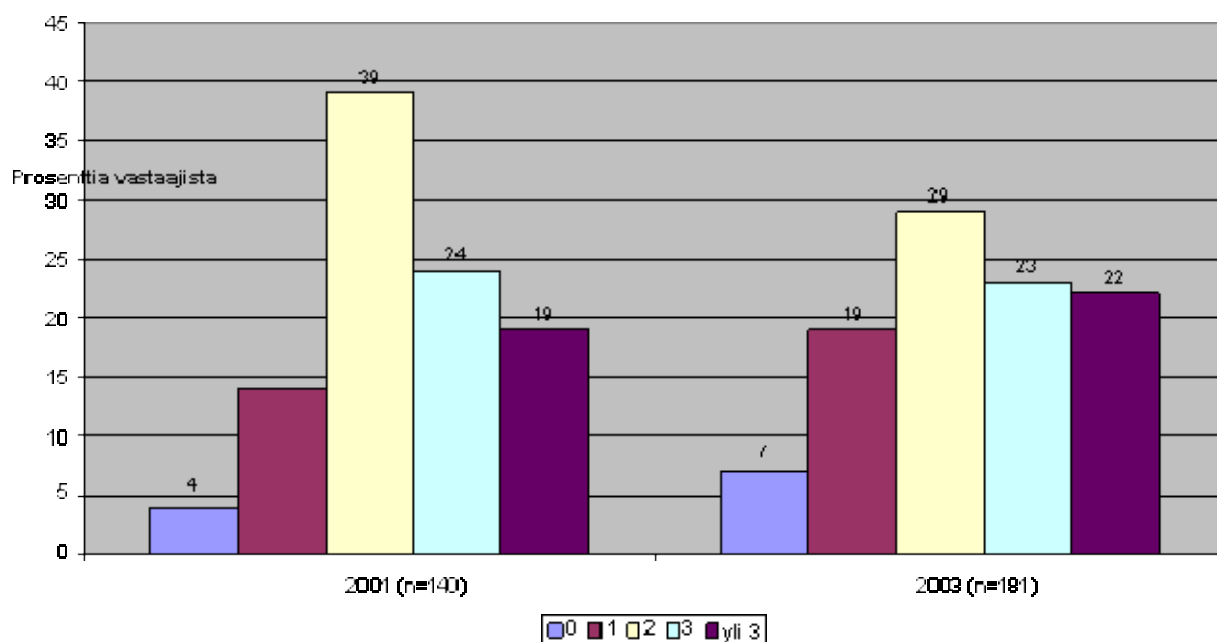
	Tärkein syy		2. tärkein syy		3. tärkein syy	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
2001						
Opiskeluaikainen työnteko	37	51	11	18	7	13
Toisen tutkinnon suorittaminen samanaikaisesti	2	3	3	5	0	0
Vanhempainloma tai lastenhoito kotona	4	5	5	8	0	0
Opiskelijajärjestössä tai yliopistohallinnossa toimiminen	1	1	2	3	5	9
Opetuksen järjestämisestä johtuvat syyt	3	4	4	6	7	13
Pro gradu-tutkielman valmistumisen pitkittyminen	9	13	17	27	10	18
Laajempien sivuainekokonaisuukisen opiskelu	2	3	7	12	10	18
Varusmies- tai siviilipalvelun suorittaminen	0	0	1	2	0	0
Oma tai lähiomaisen sairaus	3	4	4	6	3	5
Opiskelumotivaation puute	6	8	4	6	8	15
Harrastukset	0	0	1	2	1	2
Muu	6	8	3	5	4	7
Yhteensä	73	100	62	100	56	100
2003						
Opiskeluaikainen työnteko	46	42	20	20	10	11
Toisen tutkinnon suorittaminen samanaikaisesti	4	4	3	3	2	2
Vanhempainloma tai lastenhoito kotona	5	5	8	8	2	2
Opiskelijajärjestössä tai yliopistohallinnossa toimiminen	7	6	13	13	5	5
Opetuksen järjestämisestä johtuvat syyt	4	4	5	5	11	12
Pro gradu-tutkielman valmistumisen pitkittyminen	16	15	22	22	15	16
Laajempien sivuainekokonaisuukisen opiskelu	10	9	9	9	6	6
Varusmies- tai siviilipalvelun suorittaminen	3	3	0	0	3	3
Oma tai lähiomaisen sairaus	1	1	6	6	5	5
Opiskelumotivaation puute	4	4	1	1	17	18
Harrastukset	0	0	2	2	7	7
Muu	8	7	13	13	12	13
Yhteensä	108	100	102	100	95	100

3.9 Työkokemuksen kannalta merkittävät opiskeluaikaiset työsuhteet

Vuonna 2001 valmistuneista 39 prosentilla oli ollut opiskeluaikanaan kaksi työkokemuksen kannalta merkityksellistä työsuhdetta. 24 prosentilla oli ollut kolme työkokemuksen kannalta merkityksellistä työsuhdetta ja 14 prosentilla yksi. Neljä prosenttia ei pitänyt yhtäkään opiskeluaikaista työsuhdettaan työkokemuksen kannalta merkittävänä. Enimmillään merkityksellisiä työsuhteita oli kertynyt kahdeksan kappaletta.

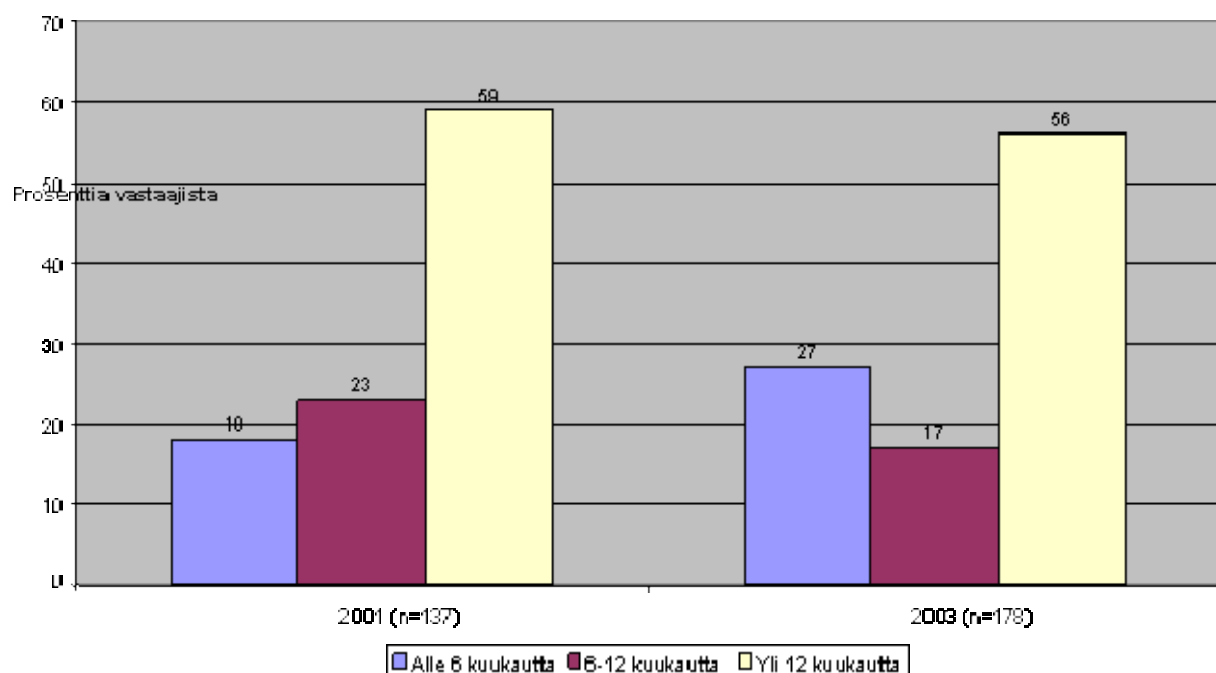
Vuonna 2003 valmistuneista vastaajista 29 prosentilla oli ollut opiskeluaikanaan kaksi työkokemuksen kannalta merkittävää työsuhdetta, 22 prosentilla kolme ja 19 prosentilla yksi. 7 prosenttia ei pitänyt yhtäkään opiskeluaikaista työsuhdettaan työkokemuksen kannalta merkittävänä. Enimmillään merkityksellisiä työsuhteita oli kertynyt kahdeksan kappaletta.

Kuvio 3.5 Työkokemuksen kannalta merkityksellisten työsuhteiden määrä opiskeluaikana

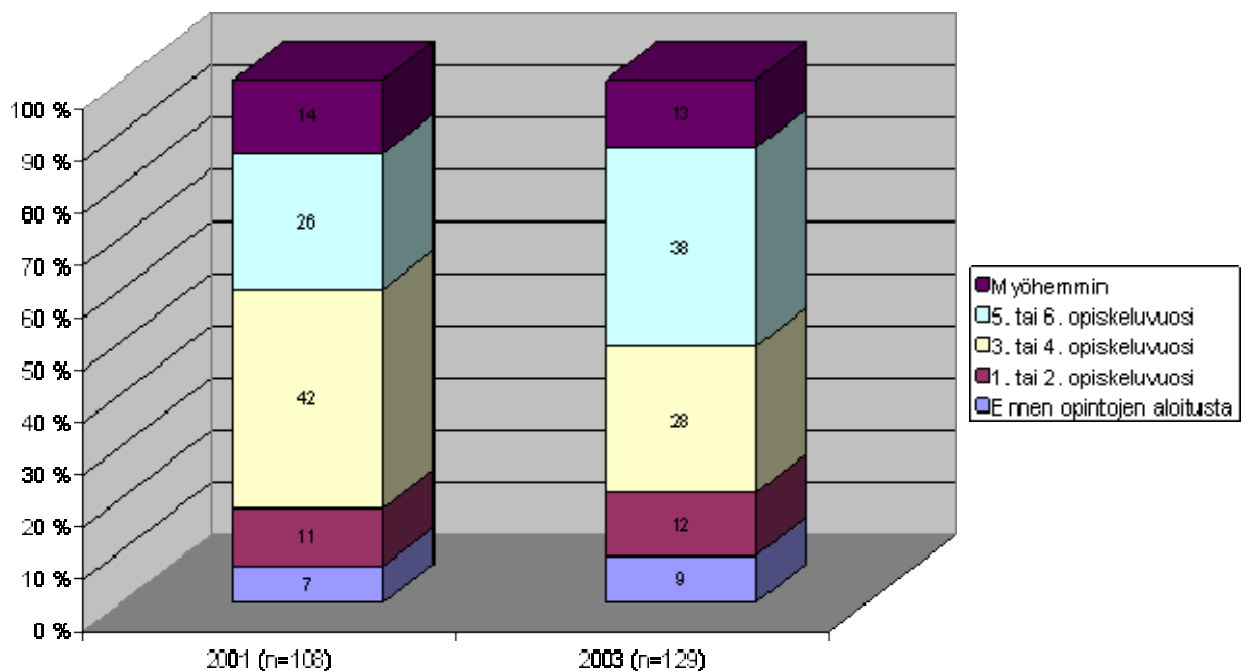
Työsuhde oli kestänyt opiskeluaikaisessa tai sitä edeltävässä työsuhhteessa vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 18 prosentilla alle kuusi kuukautta, 23 prosentilla puolesta vuodesta vuoteen ja 59 prosentilla työsuhde oli jatkunut yli vuoden. Vuonna 2003 valmistuneista vastaajista 27 prosentilla työsuhde oli kestänyt alle kuusi kuukautta, 17 prosentilla puolesta vuodesta vuoteen ja 56 prosentilla yli vuoden. Kaksi vuotta myöhemmin valmistuneilla lyhyet, alle puolen vuoden työsuhteet näyttävät siis olleen selvästi yleisempiä, kun taas pitkissä, yli vuoden jatkuneiden työsuhteiden kohdalla eri vuosina valmistuneissa ei ole juuri eroa.

Kuvio 3.6 Opiskeluaikaisen tai opintoja edeltäneen työsuhteen kesto

Kuviossa 3.7 on esitetty työkokemuksen kannalta merkittävän työsuhteen ajoittuminen suhteessa valtiotieteellisen tiedekunnan opintojen aloittamiseen. Pieni osa työsuhteista oli alkanut jo ennen opintojen aloittamista. Yleisimmin työkokemuksen kannalta merkittävä työsuhde oli alkanut vuonna 2001 valmistuneilla vastaajilla 3. tai 4. opiskeluvuonna, kun taas vuonna 2003 valmistuneilla vastaajilla merkittävän työsuhteen alkaminen oli yleisimmin ajoittunut 5. tai 6. opiskeluvuoteen. Opiskelun alussa, 1. tai 2. vuonna, merkittävä työsuhde oli alkanut vain noin joka kymmenennellä. Tyypillisesti työkokemuksen kannalta merkittävä työsuhde aloitettiin siis opintojen keski- tai loppuvaiheessa, vuonna 2003 valmistuneilla vastaajilla työsuhde alkoi keskimäärin myöhemmässä vaiheessa kuin kaksi vuotta aiemmin valmistuneilla. Osa vastaajista ei pitänyt mitään opiskeluaikaista tai opintoja edeltävää työsuhdettaan työkokemuksen kannalta merkittävänä.

Kuvio 3.7 Työkokemuksen kannalta merkittävän työsuhteen alkaminen

4 OPISKELUAIKAINEN MERKITTÄVÄ TYÖSUHDE JA VASTAUSHETKEN TYÖSUHDE

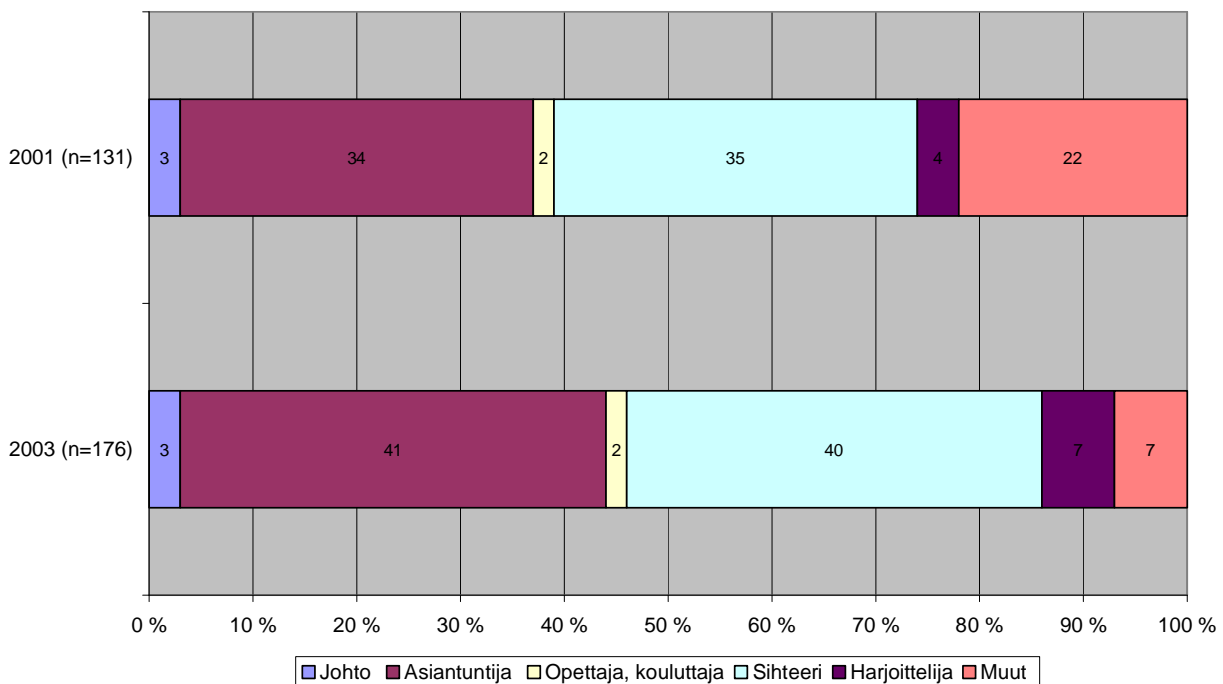
Vastaajia pyydettiin valitsemaan yksi opiskeluaikainen tai opintoja edeltävä työsuhde, jota he pitivät työkokemuksensa kannalta merkittävänä. Lisäksi heitä pyydettiin kertomaan vastaushetken työsuhteestaan. Koska molempia työsuhteita koskevat kysymykset olivat samoja, tarkastellaan niitä seuraavassa rinnakkain.

4.1 Tehtävänimikkeet

Vastaajilta tiedusteltiin opiskeluaikaisen tai opintoja edeltävän ja vastaushetken työsuhteen tehtävänimikettä. Nimikkeet on esitetty kokonaisuudessaan pääaineen mukaan tarkasteltuina liitteessä.

Kuviossa 4.2 vastaushetken tehtävänimikkeet on jaettu neljään toimiasemaluokkaan: johto (sisältää kaikki päällikkö ja johtaja -nimikkeet), asiantuntija (sisältää kaikki muut valtiotieteiden maisterin tutkintoa vastaavat nimikkeet, kuten tutkija, suunnittelija asiantuntija, analyttikko, sosiaalityöntekijä, toimittaja jne.), opettaja (sisältää myös kouluttaja -nimikkeet) sekä muut (sisältää kaikki valtiotieteiden maisterin koulutusta vastaamattomat työtehtävät, kuten sihteerit, myyjät jne. sekä yrittäjät).

Kuvio 4.1 Toimiasema opiskeluaikaisessa tai opintoja edeltäneessä työsuhteessa

Opiskeluaikaiset tehtävänimikkeet (kuviota 4.1) on jaettu toimiasemiin samoin kuin vastaushetken tehtävänimikkeet, mutta muut -luokasta on irrotettu omiksi luokikseen sihteerit- ja harjoittelijanimikkeet. Vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 35 prosenttia toimi opiskeluaikana sihteeritehtävissä, 34 prosenttia asiantuntijatehtävissä ja 22 prosenttia muissa tehtävissä. Loput yhdeksän prosenttia toimi johto-, opetus- tai harjoittelutehtävissä. Vastaavasti kaksi vuotta myöhemmin valmistuneista vastaajista 41 prosenttia toimi opiskeluaikanaan asiantuntijatehtävissä ja 40 prosenttia teki sihteerityötä. Suurin ero verrattuna vuonna 2001 valmistuneisiin on toimialaluokan ”muut” osuus: vuonna 2003 valmistuneilla sen osuus on peräti 15 prosenttiyksikköä pie-

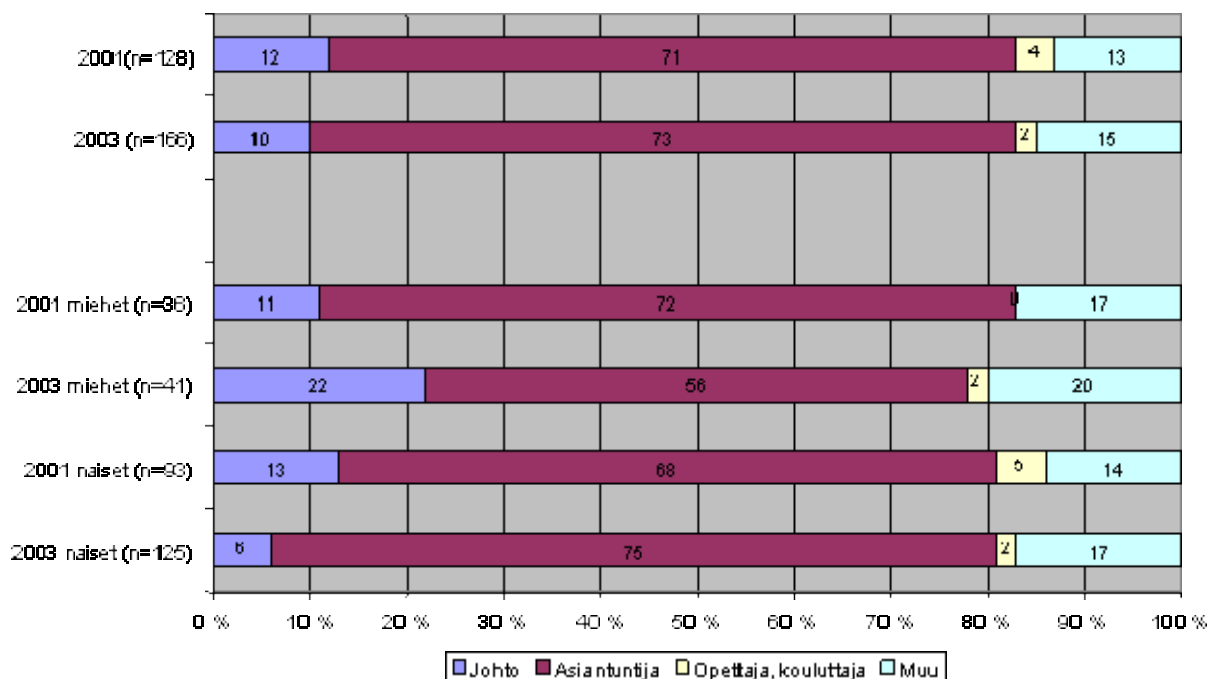
nempi. Harjoittelijana toimiminen oli opiskeluaikana hieman yleisempää vuonna 2003 valmistuneilla vastaajilla.

Kuviosta 4.2 nähdään, että vastaushetken työsuhteessaan vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 71 prosenttia toimii asiantuntijatehtävissä, 13 prosenttia muissa kuin oman alan tehtävissä, 12 prosenttia johtotehtävissä ja neljä prosenttia opetus- tai koulutustehtävissä. Kaksi vuotta myöhemmin valmistuneista hiukan suurempi osa (73 prosenttia) työskentelee asiantuntijana tai koulutusta vastaamattomissa (15 prosenttia) tehtävissä, kun taas opetus- ja johtotehtävissä heistä toimii hiukan harvempi (10 prosenttia) kuin vuonna 2001 valmistuneista vastaajista.

Vertailtaessa miehiä ja naisia voidaan todeta, että vuonna 2001 valmistuneista vastaajista asiantuntijatehtävissä ja koulutusta vastaamattomissa tehtävissä toimii miehistä useampi kuin naisista. Opetus- ja koulutustehtävissä toimii sen sijaan naisista selvästi useampi kuin miehistä ja – ehkä hieman yllättäen – johtotehtävissä toimii naisista 13 prosenttia ja miehistä 11 prosenttia. Edelliseen sijoittumisselvitykseen (Ruhanen 2004) verrattuna vuonna 2001 valmistuneiden tilanne on siis muuttunut jonkin verran, sillä tuolloin miehistä 15 prosenttia ja naisista 12 prosenttia toimi johtotehtävissä. Vuonna 2003 valmistuneilla tilanne on selvästi erilainen; johtotehtävissä toimii miehistä 22 prosenttia, mutta naisista vain kuusi prosenttia. Miehistä 56 prosenttia ja naisista 75 prosenttia toimii asiantuntijatehtävissä.

Kuten myös SVAL:n työmarkkinatutkimuksessa (Pursiainen 2005) todetaan, on valtiotieteiden maisterien työllistyminen laadullisesti hyvällä mallilla, eli työtehtävät vastaavat koulutusta sitä paremmin, mitä pitemmälle työrullalla päästään. Naisten ja miesten välillä näyttää edelleen olevan eroja toimiasemaan sijoituttaessa.

Kuvio 4.2 Toimiasema vastaushetken työsuhteessa

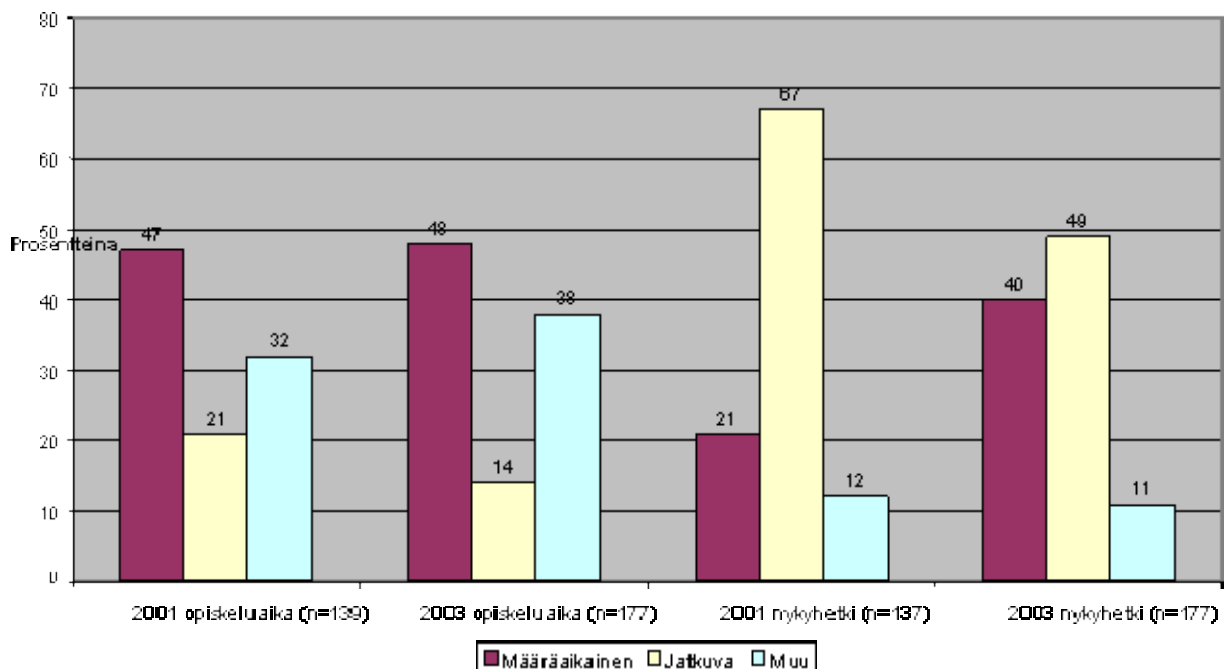
4.2 Työsuhteen laatu

Kuviossa 4.3 on esitetty sekä opiskeluaikaisen, merkittävän työsuhteen laatu että vastaushetken työsuhteen laatu. Sekä vuonna 2001 että vuonna 2003 valmistuneilla on havaittavissa sama muutos siirryttäessä opiskeluaikaisesta työsuhteesta valmistumisen jälkeiseen työsuhteeseen; määräaikaisesta työsuhteesta tulee jatkuva. Myös luokkaan ”muu” kuuluvat työsuhteet ovat opiskelu-

aikana huomattavasti yleisempiä kuin vastaushetkellä. Tämä selittyy sillä, että kyseiseen luokkaan kuuluvat muun muassa osa-aikatyöt sekä harjoittelupaikat, jotka lienevät opiskeluaikana varsin yleisiä työsuhteen muotoja. Muita ”muu” -luokkaan kuuluvia työsuhteita ovat oma yritys, freelancer/toiminimi ja apurahasuhte.

Opiskeluaikana molemmissa ryhmissä oli kutakuinkin yhtä paljon määräaikaista työsuhteita, lähes puolella vastaajista. Vuonna 2001 valmistuneista 21 prosentilla oli opiskeluaikanaan jatkuva työsuhte, kaksi vuotta myöhemmin valmistuneista 14 prosentilla. Suurin ero on kuitenkin vastaushetken työsuhteissa; viisi vuotta sitten valmistuneista 67 prosentilla on jatkuva työsuhte, kun taas kolme vuotta sitten valmistuneista vain 49 prosentin työsuhte on jatkuva. Vuonna 2003 valmistuneet joutuvat siis vuonna 2001 valmistuneita huomattavasti useammin tyytymään määräaikaisiin työsuhteisiin. Lienee kuitenkin odotettavissa, että kahden vuoden kuluttua heistäkin jo huomattavasti suuremmalla osalla on jatkuva työsuhte.

Kuvio 4.3 Työsuhteen laatu

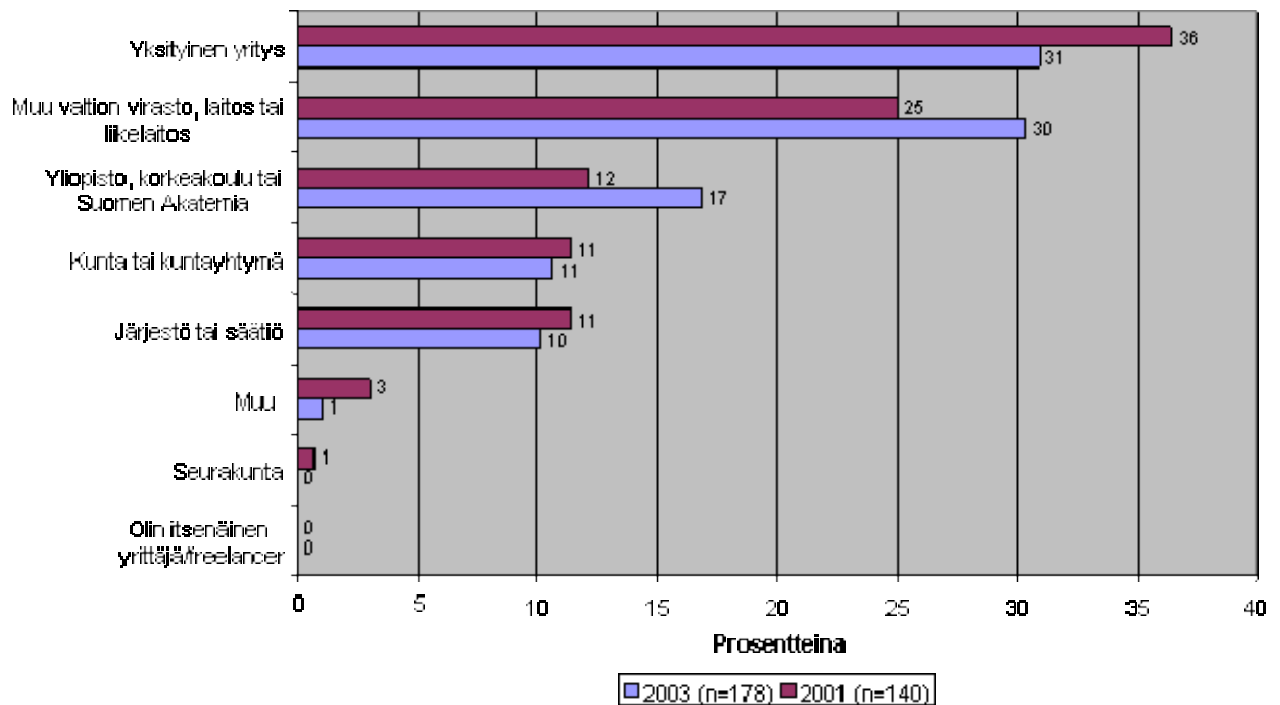
4.3 Työntajan ryhmä

Merkittävimpiä valtiotieteilijöiden työnantajia näyttävät sekä opiskeluaikana (kuvio 4.4) että valmistumisen jälkeen (kuvio 4.5) olevan yksityiset yritykset ja valtion virastot, laitokset ja liikelaitokset. Varsinkin vuonna 2001 valmistuneet ovat niin opiskeluaikana kuin vastaushetkellä työllistyneet selvästi yleisimmin yksityisiin yrityksiin. Vuonna 2003 valmistuneista hajonta yritysten ja valtion virastojen välillä on suurempaa; opiskeluaikana 31 prosenttia vastaajista työskenteli yrityksessä ja 30 prosenttia valtion virastossa, vastaushetkellä eli kolme vuotta valmistumisen jälkeen heistä 27 prosenttia työskentelee yksityisellä sektorilla ja 29 prosenttia valtion virastoissa, laitoksissa tai liikelaitoksissa.

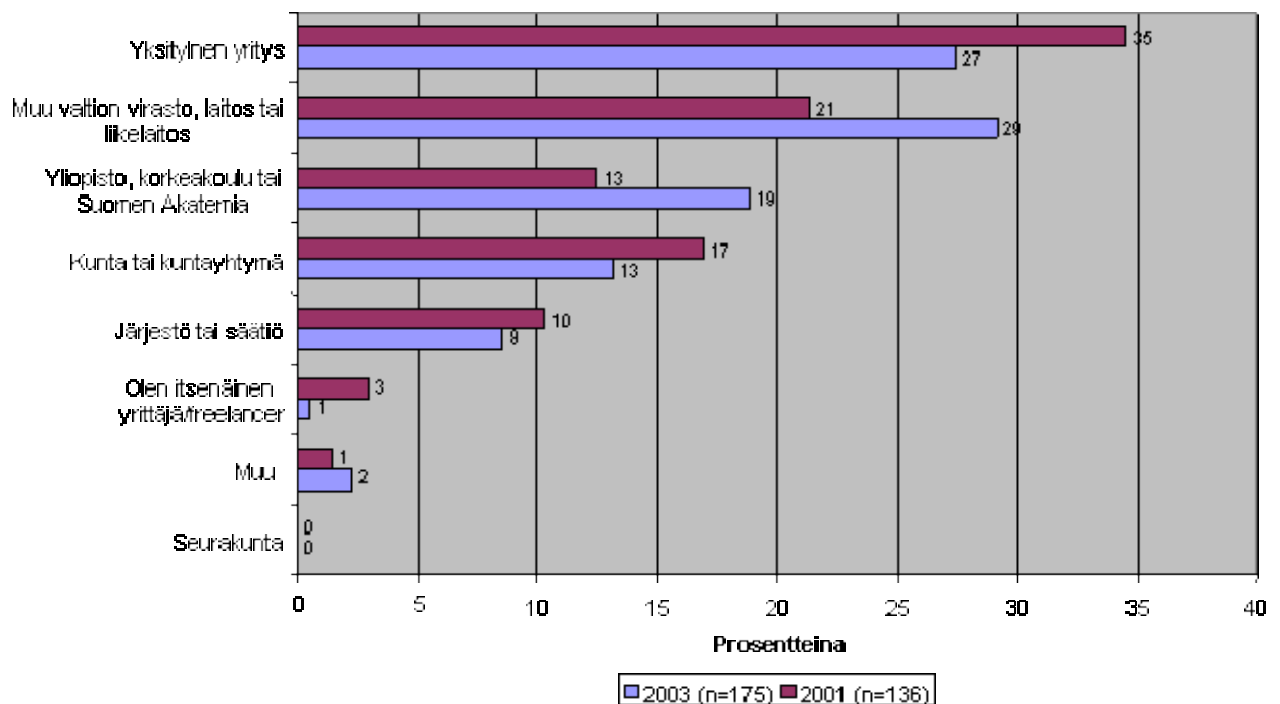
Myös yliopistot, korkeakoulut ja Suomen Akatemia työllistävät valtiotieteilijöitä yleisesti. Vuonna 2001 valmistuneista 12 prosenttia työskenteli yliopistolla opiskeluaikanaan, vastaushetkellä 13 prosenttia vastaajista. Vuonna 2003 valmistuneista vastaajista yliopistot, korkeakoulut ja Suomen Akatemia työllistivät opiskeluaikana 17 prosenttia ja vastaushetkellä 19 prosenttia. Vastaushetkellä myös kunta tai kuntayhtymä on suhteellisen monen valtiotieteiden maisterin työllis-

täjä; viisi vuotta sitten valmistuneista 17 prosenttia työskentelee kunnalle, kolme vuotta sitten valmistuneista 13 prosenttia.

Kuvio 4.4 Työnantajan ryhmä opiskeluaikaisessa tai opintoja edeltävässä työsuhteessa

Kuvio 4.5 Työnantajan ryhmä vastaushetken työsuhteessa

Edelliseen selvitykseen verrattuna (Ruhanen 2004) yksityisen sektorin osuus työllistäjistä on säilynyt vuonna 2001 valmistuneilla vastaajilla suunnilleen samana; 36 prosenttia työskenteli opiskeluaikanaan yksityisellä sektorilla, vastaushetkellä 35 prosenttia. Vuonna 2003 valmistuneista

vastaajista selvästi harvempi työskentelee yksityisellä sektorilla: opiskeluaikana 31 prosenttia ja vastaushetkellä 27 prosenttia vastaajista. SVAL:n työmarkkinaselvityksen mukaan keskimäärin 33 prosenttia valtiotieteilijöistä työskenteli vuonna 2004 yksityisessä yrityksessä (Pursiainen 2004).

Julkisella sektorilla työskentelee vuonna 2001 valmistuneista vastaajista puolet, ja osuus on yhtä suuri kuin edellisessä selvityksessä (Ruhanen 2004). Vuonna 2003 valmistuneista vastaajista selvästi suurempi osa, 61 prosenttia, työskentelee tällä hetkellä julkisella sektorilla. Järjestöissä ja säätiöissä työskentelee noin joka kymmenes vastaaja ja näin oli myös opiskeluaikana.

Vastaajien keskeisimpiä työtehtäviä niin opiskeluaikaisessa kuin vastaushetken työsuhteessa tarkastellaan tuonnempana. Työntajaryhmittäin keskeisimmät työtehtävät vastaushetken työsuhteessa jakaantuvat seuraavasti (keskeisin työtehtävä suurimmasta prosenttiosuudesta alkaen):

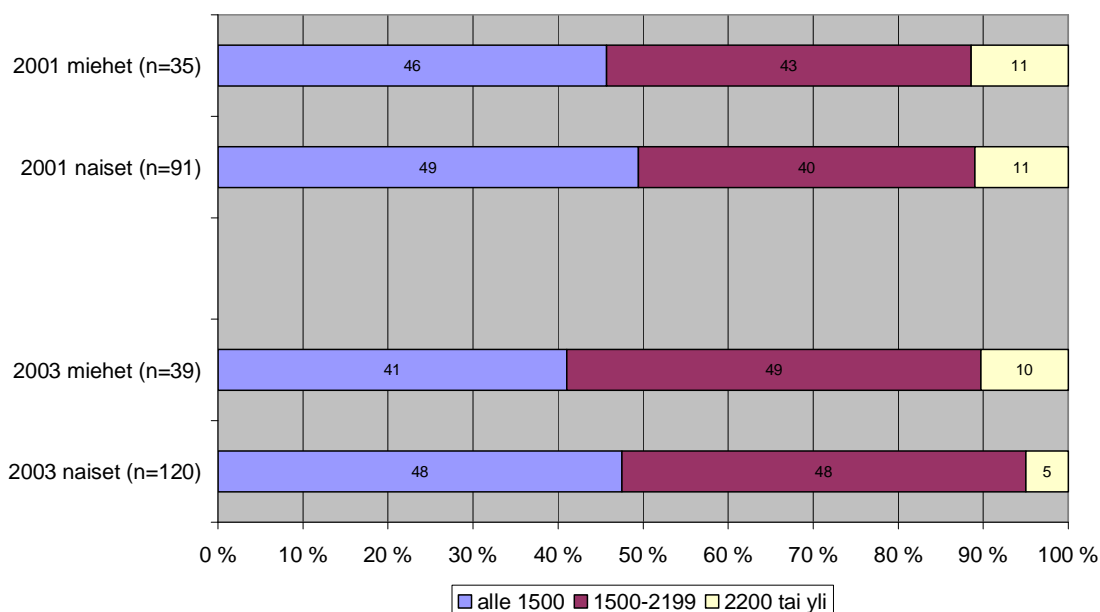
- Yliopisto, korkeakoulu tai Suomen Akatemia: tutkimus, suunnittelu ja valmistelu, opetus ja koulutus
- Muu valtion virasto, laitos tai liikelaitos: suunnittelu ja valmistelu, tiedotus ja viestintä, tutkimus
- Kunta tai kuntayhtymä: sosiaalityö, johtotehtävät, suunnittelu, valmistelu
- Järjestö tai säätiö: suunnittelu ja valmistelu, tiedotus ja viestintä, sosiaalityö
- Yksityinen yritys: tiedotus ja viestintä, johtotehtävät, suunnittelu ja valmistelu
- Yrittäjä/freelancer: suunnittelu ja valmistelu, konsultointi
- Muu: opetus ja koulutus, muut hallintotehtävät

4.4 Palkkaus

Vastaajilta tiedusteltiin niin opiskeluaikaisen tai opintoja edeltävän työsuhteen kuin vastaushetken työsuhteen keskimääräistä kuukausipalkkaa (bruttotulot). Opiskeluaikainen bruttotulotaso on saattanut osalla vastaajista liittyä kesätyöhön tai muuhun lyhytaikaiseen työsuhteeseen, mikä saa opiskelijoiden keskiansiot vaikuttamaan korkeammalta kuin mitä ne todellisuudessa ovat koko opiskelujen ajan olleet. Myös se, onko vastaajan työsuhde ollut koko- vai osa-aikainen, vaikuttaa keskiansioihin. Opiskeluaikaiset bruttoansiot on luokiteltu kolmeen luokkaan (kuvio 4.6). Vastaushetken työsuhteen kuukausittainen bruttotulotaso antaa melko hyvän kuvan siitä, millainen valtiotieteiden maisterien tulotaso on toisaalta kolme ja toisaalta viisi vuotta valmistumisen jälkeen. Myös vastaushetken työsuhde on saattanut osalla olla osa-aikainen. Vastaushetken bruttoansiot on luokiteltu neljään luokkaan (kuvio 4.7).

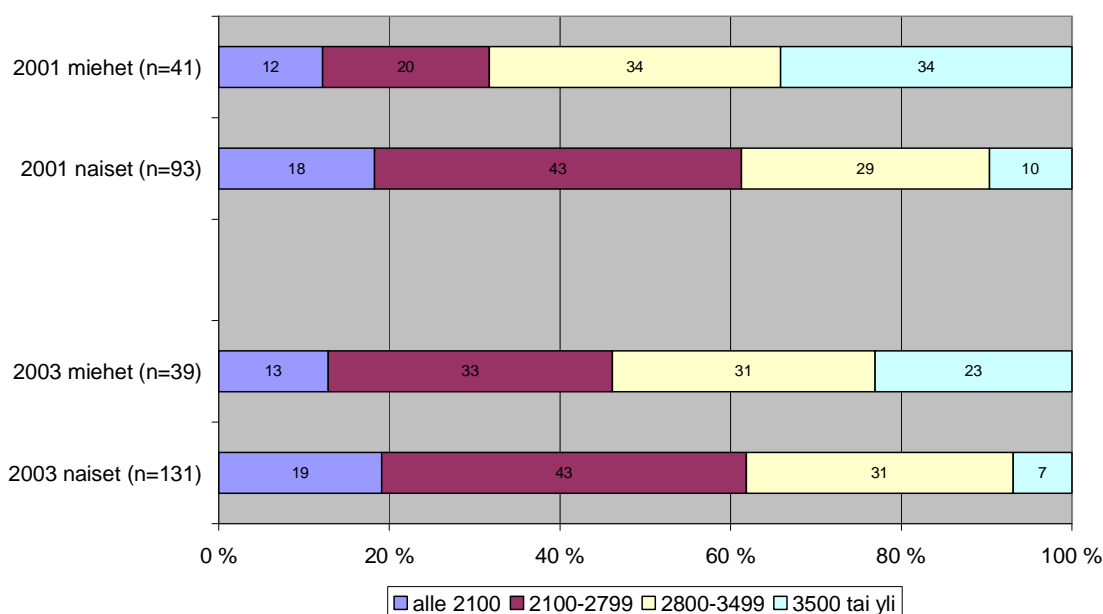
Opiskeluaikana bruttotulotaso oli vuonna 2001 valmistuneista miehistä 46 prosentilla ja naisista 49 prosentilla alle 1500 euroa kuussa. 43 prosenttia miehistä ja 40 prosenttia naisista ansaitsi 1500–2199 euroa, ja vähintään 2200 euroa kuukausittain ansaitsi 11 prosenttia sekä miehistä että naisista. Sukupuolten välillä ei siis vuonna 2001 valmistuneilla ollut juuri eroa opiskeluaikaisen tulotason suhteen. Vuonna 2003 valmistuneilla sen sijaan erot sukupuolten välillä olivat opiskeluaikana selvemmät; miehistä 41 prosenttia ja naisista 48 prosenttia ansaitsi mainitsemassaan opiskeluaikaisessa työsuhteessaan alle 1500 euroa kuukaudessa. Noin puolet sekä miehistä että naisista ansaitsi 1500–2199 euroa. Siinä missä miehistä joka kymmenes ansaitsi opiskeluaikana yli 2200 euroa, naisista saman verran ansaitsi vain viisi prosenttia.

Kuvio 4.6 Opiskeluaikainen bruttotulotaso sukupuolen mukaan

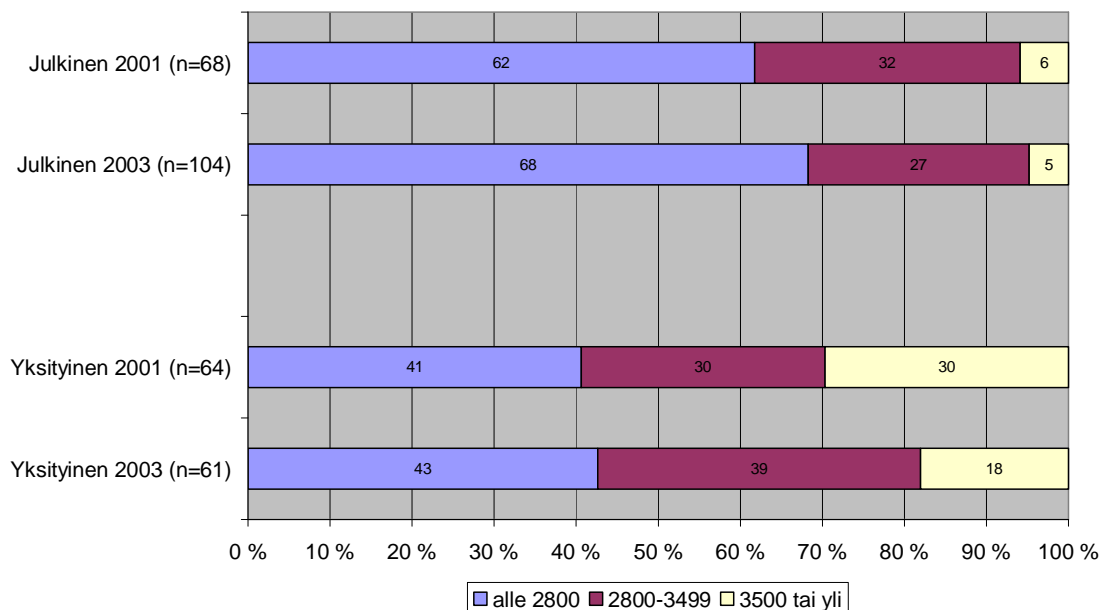
Vastaushetken työsuhteessa sukupuolten väliset erot palkkauksessa ovat vuonna 2001 valmistuneilla vastaajilla melko suuret: naisilla yleisin palkkaluokka on 2100–2799 euroa (43 prosenttia), kun taas miehistä valtaosa sijoittuu palkkaluokkiin 2800–3499 euroa (34 prosenttia) ja 3500 euroa tai yli (34 prosenttia). Suurimmat erot sukupuolten välillä ovatkin korkeatuloisten ryhmässä; miehistä siis useampi kuin joka kolmannes mutta naisista vain joka kymmenes ansaitsee vähintään 3500 euroa kuukaudessa. Myös vuonna 2003 valmistuneilla sukupuolten väliset erot ovat suhteellisen selvät; miehistä 23 prosenttia mutta naisista ainoastaan seitsemän prosenttia ansaitsee vähintään 3500 euroa kuukaudessa. Naisista lähes viidennes ja miehistä 13 prosenttia ansaitsee alle 2100 euroa kuukausittain. Näyttää siis siltä, että sukupuolten väliset palkkaerot kasvavat työuran pidentyessä.

Kuvio 4.7 Vastaushetken bruttotulotaso sukupuolen mukaan

Kuviossa 4.8 on tarkasteltu bruttotulojen jakautumista työntajasektorin mukaan vastaushetken työsuhteessa. Vuonna 2001 valmistuneista, julkisella puolella työskentelevistä 62 prosenttia ansaitsee alle 2800 euroa kuukaudessa; yksityisellä sektorilla vastaava osuus on 41 prosenttia. Julkisella sektorilla työskentelevistä vastaajista vain kuusi prosenttia, mutta yksityisellä sektorilla kolmannes ansaitsee vähintään 3500 euroa kuukaudessa. Vuonna 2003 valmistuneista, julkisella sektorilla työskentelevistä 68 prosenttia ja 43 prosenttia yksityisellä puolella työskentelevistä ansaitsee alle 2800 euroa kuukaudessa. Vain viisi prosenttia julkisella puolella työskentelevistä, mutta lähes viidennes yksityisissä yrityksissä työskentelevistä ansaitsee kuukausittain vähintään 3500 euroa. Työntajasektorien välillä on siis suuret erot palkkauksessa, mutta molemmissa ansiotaso paranee hieman sitä mukaa mitä enemmän aikaa valmistumisesta on kulunut ja mitä kauemmin työura on kestänyt.

Kuvio 4.8 Vastaushetken bruttotulotaso työnantajasektorin mukaan

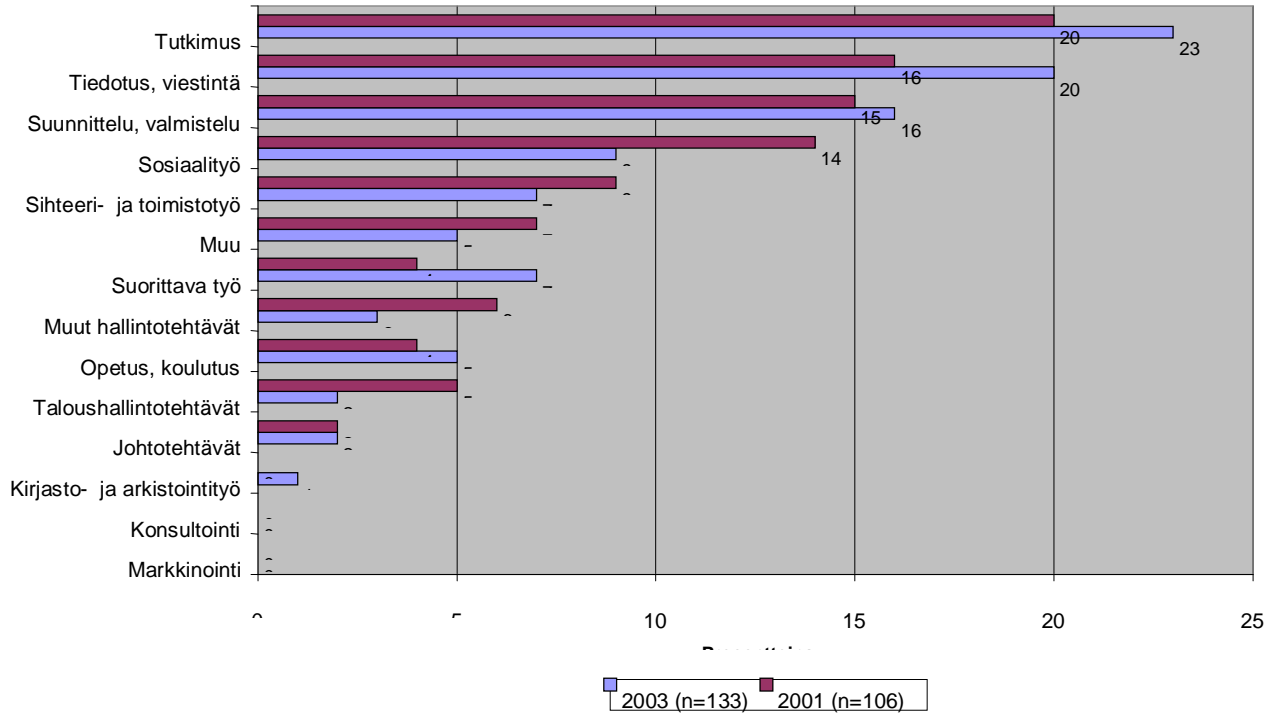

4.5 Keskeisimmät työtehtävät

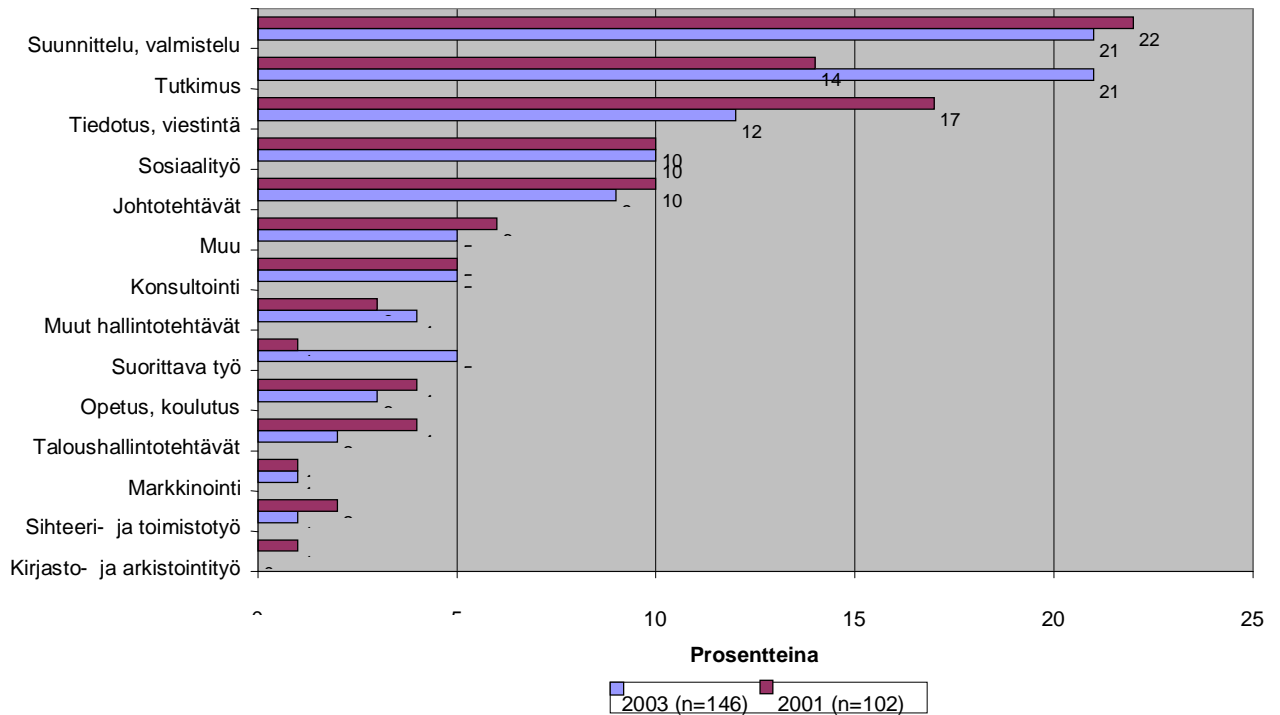
Vastaajia pyydettiin merkitsemään annetuista vaihtoehdoista kolme keskeisintä työtehtäväänsä (1. tärkein, 2. tärkein, 3. tärkein) sekä opiskeluaikaisessa tai opintoja edeltäneessä että vastaushetken työsuhteessa. Osa vastaajista merkitsi vain yhden työtehtävän, joka oli ainoa työtä kuvaava. Osa niistä, jotka merkitsivät kolme keskeisintä työtehtäväänsä, saattoi kokea, että tulee merkitä kolme työtehtävää, vaikka vain yksi olisi todellisuudessa kuvaava.

Molempina vuosina valmistuneiden vastaajien opiskeluaikaisen työsuhteen keskeisimpiä työtehtäviä olivat tutkimus, tiedotus ja viestintä sekä suunnittelu ja valmistelu. Vuonna 2001 valmistuneilla myös sosiaalityö oli suhteellisen usein keskeisin työtehtävä. Toiseksi keskeisimpiä työtehtäviä olivat opiskeluaikana molempina vuosina valmistuneilla vastaajilla suunnittelu ja valmistelu ja kolmanneksi keskeisin sihteerin- ja toimistotyö.

Kuvio 4.9 Keskeisin työtehtävä opiskeluaikaisessa työsuhteessa

Kuvio 4.10 Keskeisin työtehtävä vastaushetken työsuhteessa

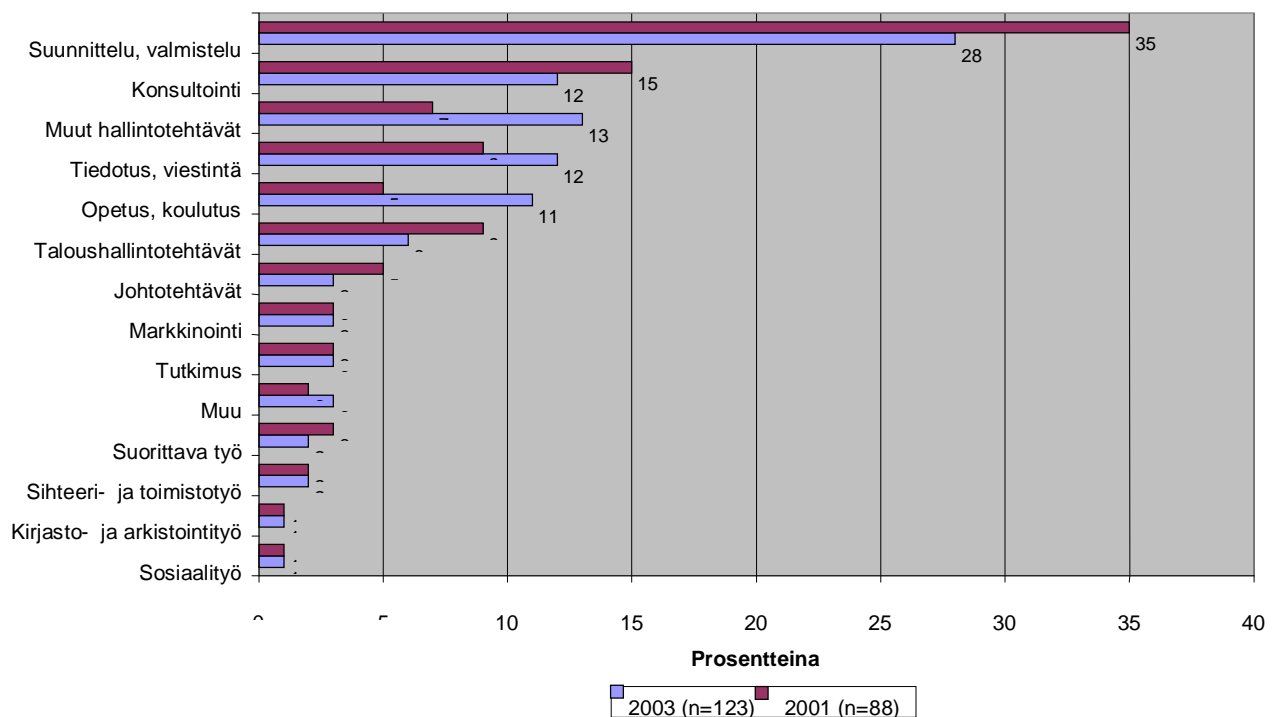
Valtiotieteiden maisterit toimivat valmistumisen jälkeisessä työsuhteessaan tyypillisimmillään suunnitteluun ja valmisteluun liittyvissä tehtävissä (kuviot 4.9 ja 4.10). Suunnittelu ja valmistelu mainittiin useimmin sekä ensimmäiseksi, toiseksi että kolmanneksi keskeisimmäksi työtehtäväksi –

lähes kaikilla vastaajilla suunnittelu ja valmistelu kolmen keskeisimmän työtehtävän joukossa. Tämä saattaa liittyä myös siihen, että suunnittelu- ja valmistelutehtäviin kuuluvaksi voidaan lukea hyvin monenlaiset työtehtävät. Vuonna 2003 valmistuneilla myös tutkimukseen liittyvät työtehtävät olivat keskeisimpiä yhtä usein kuin suunnittelu- ja valmistelutehtävät. Vuonna 2001 valmistuneilla puolestaan tiedotus ja viestintä mainittiin yleisesti keskeisimmiksi työtehtäviksi. Sosiaalityöhön ja johtamiseen liittyvät työtehtävät mainitsi keskeisimmiksi noin joka kymmenes vastaaja. Erityisesti sosiaalityön osuus keskeisimpien työtehtävien joukossa on kasvanut selvästi edelliseen selvitykseen (Ruhanen 2004) nähden. Kirjasto- ja arkistointityön osuus on kutistunut lähes olemattomiin, vaikka edellisessä selvityksessä vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 8 prosenttia mainitsi sen keskeisimmäksi työtehtäväkseen.

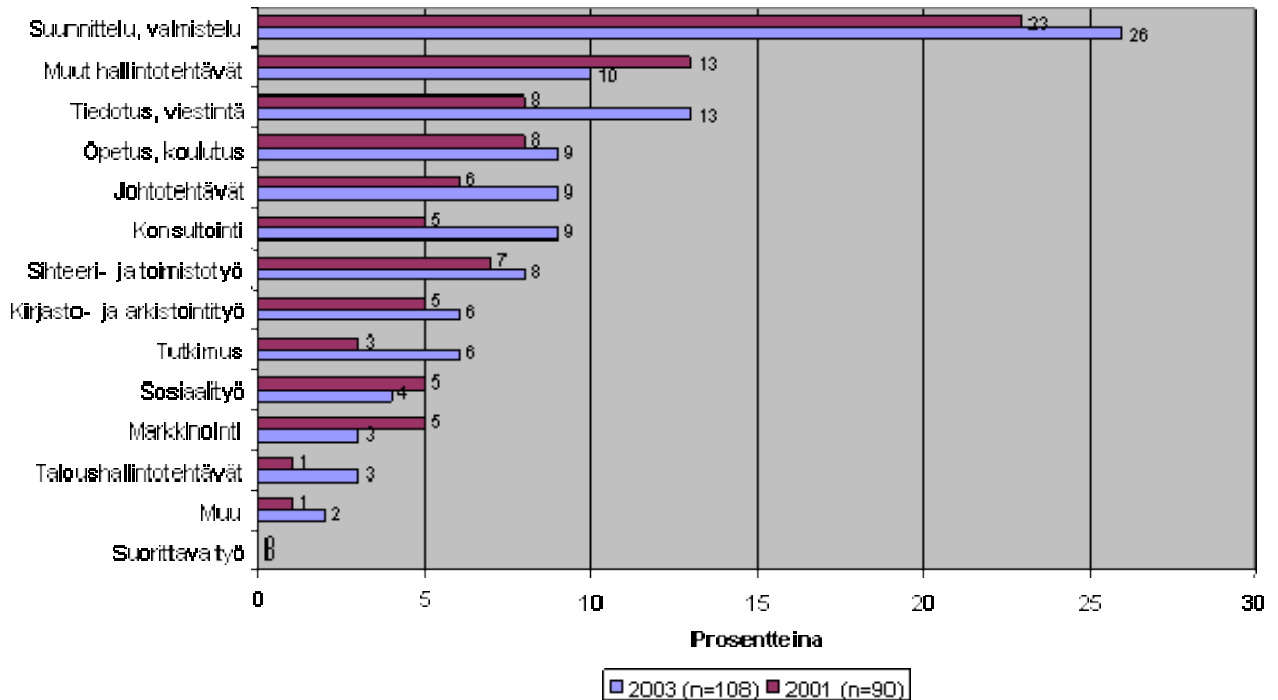
Toiseksi keskeisimmäksi työtehtäväksi mainittiin ylivoimaisesti useimmin suunnittelu ja valmistelu. Toiseksi useimmin mainittiin konsultointi, mutta sen osuus toiseksi keskeisimpänä työtehtävänä on silti vain 12–15 prosentin luokkaa (kuvio 4.11).

Kolmanneksi keskeisimmiksi työtehtäviksi mainittiin suunnittelun ja valmistelun lisäksi tyypillisimmin muut hallintotehtävät, tiedotus ja viestintä sekä opetus- ja koulutustehtävät (kuvio 4.12).

Kuvio 4.11 Toiseksi keskeisin työtehtävä vastaushetken työsuhteessa

Kuvio 4.12 Kolmanneksi keskeisin työtehtävä vastaushetken työsuhteessa

4.6 Työtehtävien ja koulutuksen vastaavuus

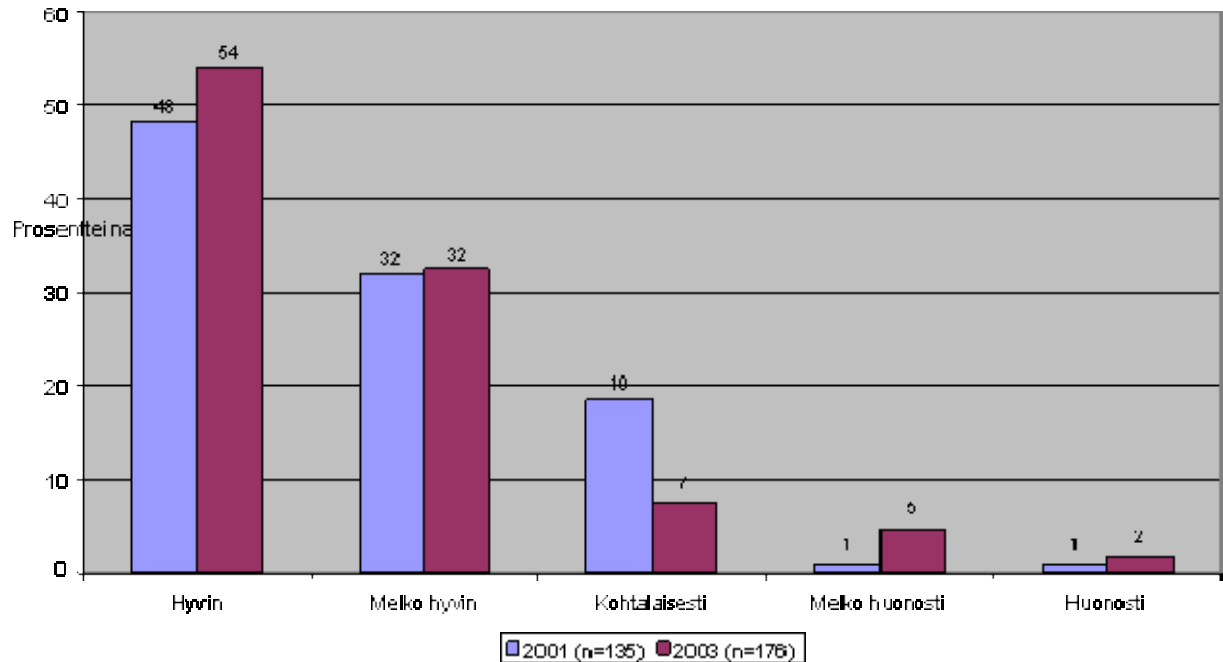
Vastaajilta pyydettiin arviota siitä, kuinka hyvin nykyiset työtehtävät vastaavat omia odotuksia. Kuvioista 4.13 nähdään, että vuonna 2003 valmistuneet vastaajat ovat jonkin verran tyytyväisempiä siihen, kuinka nykyiset työtehtävät vastaavat koulutusta kuin kaksi vuotta aiemmin valmistuneet. Vuonna 2003 valmistuneista 86 prosenttia koki, että työtehtävät vastaavat hyvin tai melko hyvin koulutusta valtiotieteellisessä tiedekunnassa, vuonna 2001 valmistuneista 80 prosenttia koki samoin. Neutraalisti asiaan suhtautui vajaa viidennes vuonna 2001 valmistuneista ja seitsemän prosenttia kaksi vuotta myöhemmin valmistuneista. Työtehtävien ja koulutuksen vastaavuuden melko huonoksi tai huonoksi kokevia oli sitä vastoin vuonna 2001 valmistuneista vain kaksi prosenttia ja vuonna 2003 valmistuneista seitsemän prosenttia. Osa vastaajista on tosin saattanut vastata kysymykseen siitä lähtökohdasta, että vaikka työ ei sisällöltään vastaisi valtiotieteiden maisterin tutkintoa, se voi silti vastata omia odotuksia kyseisestä työtehtävästä. Moni vastaaja oli opiskellut myös toisen tutkinnon, ja osa heistä vastasi kysymykseen ko. tutkinnon alaan liittyvän työtehtävän pohjalta.

Vastaajilta tiedusteltiin myös, vastasivatko toisaalta opiskeluaikaiset työtehtävät opintoja valtiotieteellisessä tiedekunnassa ja toisaalta vastaavatko nykyiset työtehtävät valtiotieteiden maisterin koulutusta. Mielenkiinnon kohteena on kolme ulottuvuutta: sisältö, vaatimustaso sekä ansiotaso. On tärkeää huomioida, että opiskeluaikaisen työsuhteen kohdalla käytettiin ilmaisua opintoja vastaava, kun vastaushetken työsuhteen kohdalla ilmaisu oli koulutusta vastaava, joka viittaa koko tutkintoon.

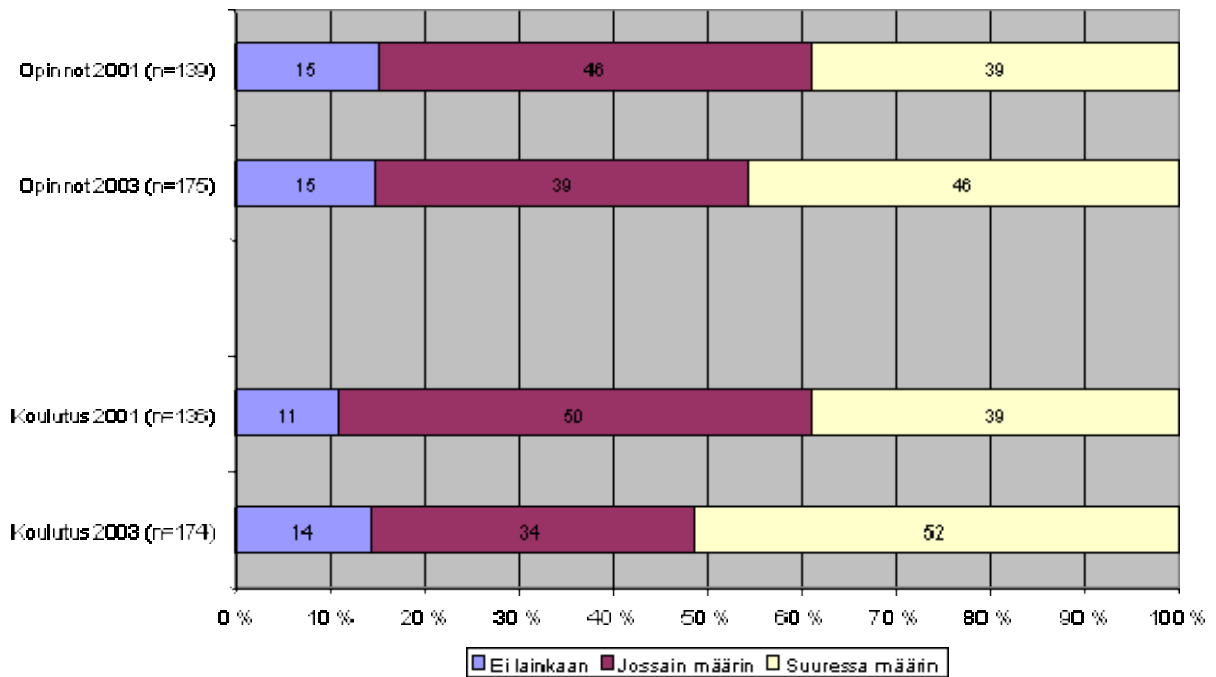
Kuviosta 4.14 ilmenee, että sekä vuonna 2001 että vuonna 2003 valmistuneista 15 prosenttia koki, etteivät opiskeluaikaiseen työsuhteeseen liittyvät tehtävät vastanneet sisällöllisesti lainkaan opintoja valtiotieteellisessä tiedekunnassa. Loput vastanneista kokivat siis, että työtehtävät liittyivät sisällöllisesti opintoihin vähintään jossain määrin. Vuonna 2001 valmistuneista vain joka kymmenes koki, etteivät vastaushetken työtehtävät vastaa sisällöltään lainkaan valtiotieteiden maisterin tutkintoa. Puolet katsoi työtehtävien vastaavan sisällöllisesti jossain määrin koulutusta,

lopun katsoivat työtehtävien ja koulutuksen vastaavan toisiaan suuressa määrin. Vuonna 2003 valmistuneista vastaajista yli puolet oli sitä mieltä, että työtehtävät nykyisessä työpaikassa ja valtiotieteellisen tiedekunnan koulutus vastaavat sisällöllisesti suuressa määrin toisiaan, 34 prosentin mielestä jossain määrin ja 14 prosentin mielestä ei lainkaan.

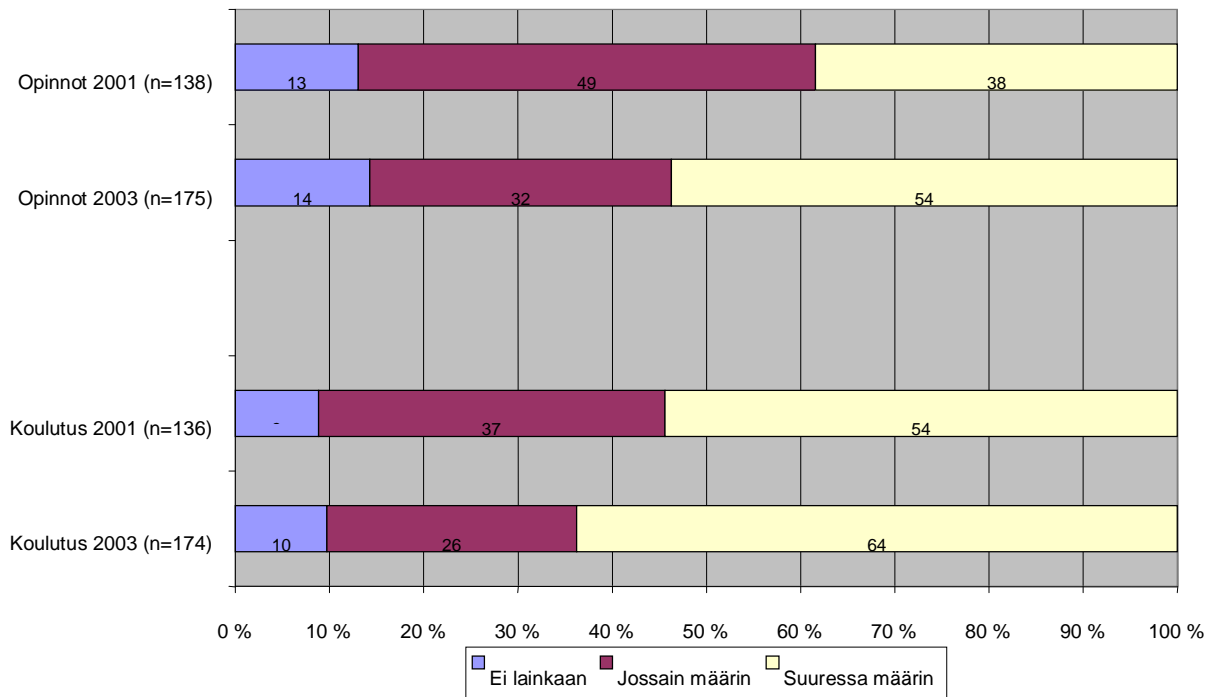
Kuvio 4.13 Työtehtävät omia odotuksia vastaavia

Kuvio 4.14 Työtehtävien ja opintojen/koulutuksen sisällöllinen vastaavuus

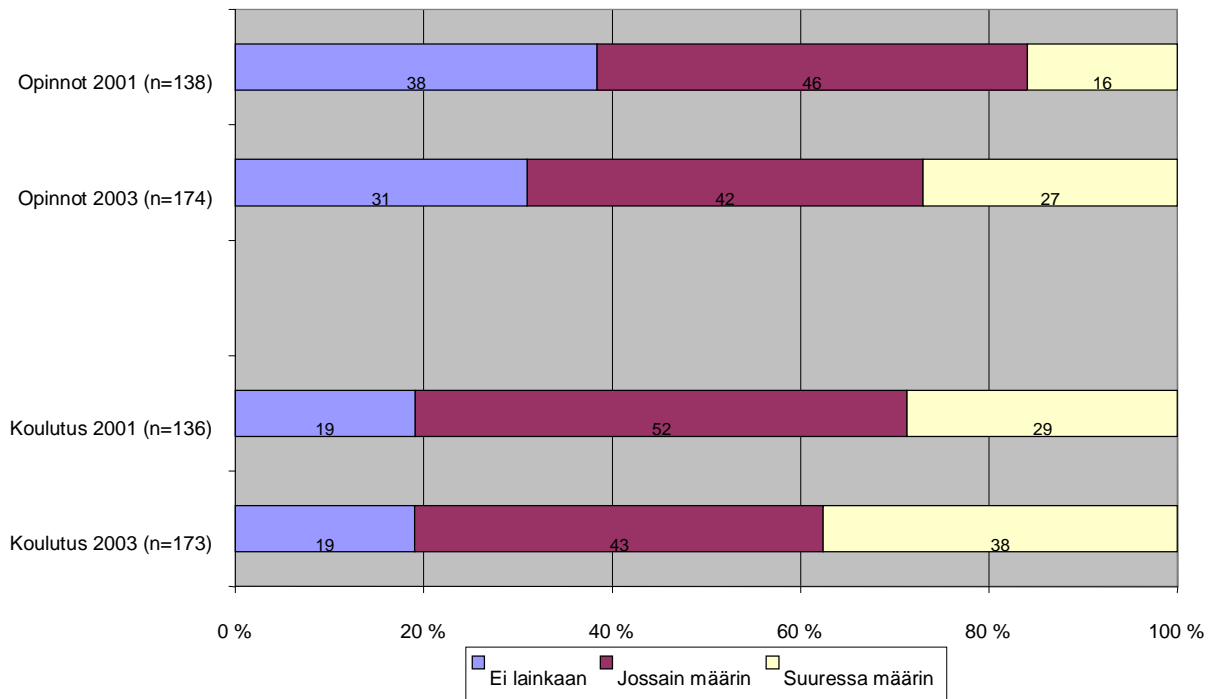
Kuvio 4.15 Työtehtävät opintoja/koulutusta vastaavia vaatimustasoltaan

Kuviossa 4.15 on tarkasteltu sitä, kuinka hyvin toisaalta opiskeluaikainen työ vastasi vaatimustasoltaan opintoja valtiotieteellisessä ja toisaalta kuinka hyvin vastaushetken työ vastaa vaatimustasoltaan valtiotieteiden maisterin koulutusta. Vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 87 prosenttia ja vuonna 2003 valmistuneista 86 prosenttia katsoo, että opiskeluaikaiset työtehtävät vastasivat vaatimustasoltaan jossain määrin tai suuressa määrin opintoja valtiotieteellisessä tiedekunnassa. Nykyisten työtehtävien katsoo vaatimustasoltaan vastaavan koulutusta vähintään jossain määrin yhdeksän kymmenestä vastaajasta, vuonna 2003 valmistuneista peräti 64 prosenttia katsoo työnsä vastaavan vaatimustason suhteen koulutustaan suuressa määrin.

Kuviosta 4.16 nähdään, että vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 36 prosenttia ja vuonna 2003 valmistuneista 31 prosenttia on sitä mieltä, ettei opiskeluaikainen työpaikka ansiotasoltaan vastannut opintoja valtiotieteellisessä tiedekunnassa. Loppujen mielestä työtehtävät vastasivat ansiotasoltaan ainakin jossain määrin opintoja. Sekä vuonna 2001 että vuonna 2003 valmistuneista noin viidesosa katsoo, että nykyiset työtehtävät eivät ansiotasoltaan vastaa valtiotieteiden maisterin koulutusta, loput ovat ansiatasoonsa edes jossain määrin tyytyväisiä.

Kuvio 4.16 Työtehtävät opintoja/koulutusta vastaavia ansiotasoltaan

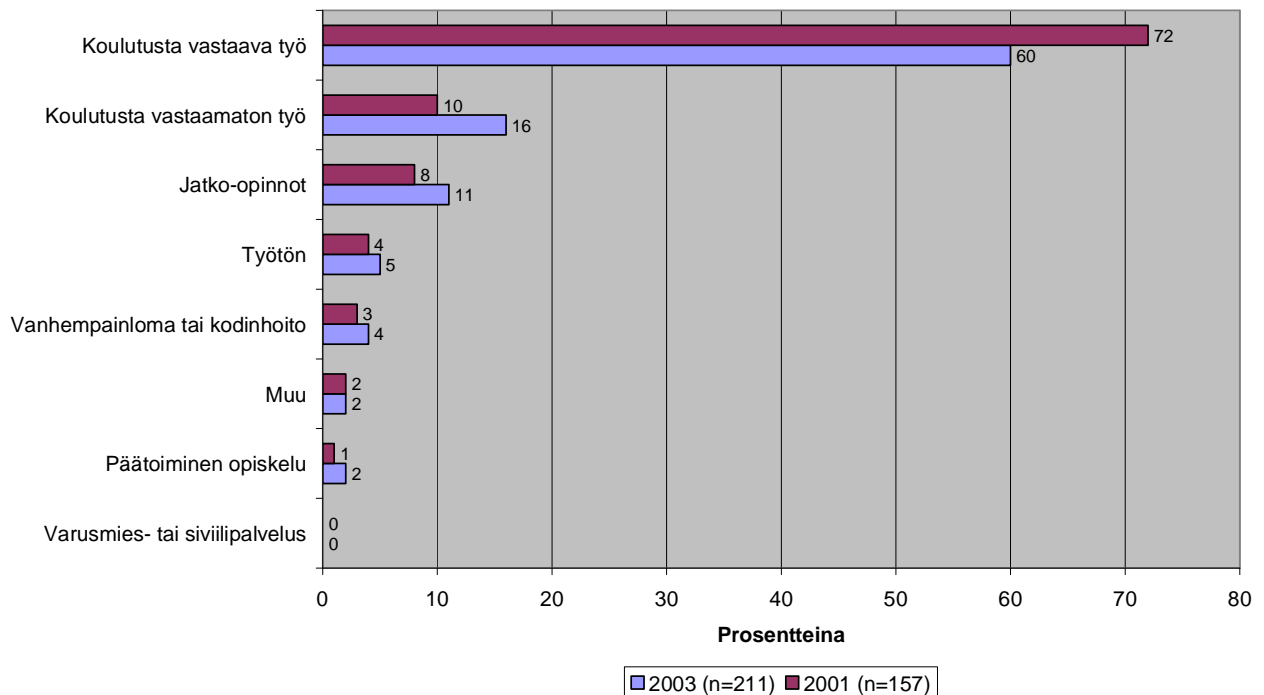
Tiivistäen voidaan siis todeta, että vastaajat ovat niin sisällön, vaatimustason kuin ansiotasonkin suhteen tyytyväisempiä nykyisten työtehtäviensä ja valtiotieteiden maisterin koulutukseen kuin siihen, missä määrin opiskeluaikaiset työtehtävät vastasivat opintoja valtiotieteellisessä tiedekunnassa. Kolmesta ulottuvuudesta vastaajat olivat tyytymättömmimpiä ansiotasoon, näin oli varsinkin opiskeluaikaisten työtehtävien kohdalla. Eri vuosina valmistuneiden välillä ei ole merkittäviä eroja, mutta kaikkien kolmen ulottuvuuden kohdalla vuonna 2003 valmistuneissa oli enemmän sellaisia vastaajia, jotka ovat suuressa määrin tyytyväisiä työtehtäviensä ja opintojensa/koulutuksensa vastaavuuteen.

5 VALMISTUMISEN JÄLKEINEN TYÖTILANNE

5.1 Työtilanne valmistumisen jälkeisenä vuonna

Vastaajilta tiedusteltiin, mikä tai mitkä annetuista vaihtoehdoista kuvasivat parhaiten valmistumisen jälkeistä vuotta. Vastaajat saattoivat siis valita vaihtoehdoista niin monta kuin kokivat tarpeelliseksi. Vuonna 2001 valmistuneista 72 prosentilla oli valmistumisen jälkeisenä vuonna koulutusta vastaava työ, vuonna 2003 valmistuneista 60 prosentilla. Koulutusta vastaamatonta työtä teki joka kymmenes vuonna 2001 valmistuneista ja 16 prosenttia vuonna 2003 valmistuneista. Jatko-opintoja suoritti noin joka kymmenes vuonna 2001 ja 2003 valmistuneista. Näyttää siltä, että koulutusta vastaamattoman työn tekeminen ja jatko-opintojen suorittaminen oli kaksi vuotta myöhemmin valmistuneilla hiukan yleisempää. Vuonna 2001 valmistuneilla koulutusta vastaavassa työssä oleminen valmistumista seuranneena vuonna oli sen sijaan selvästi yleisempää kuin vuonna 2003 valmistuneilla vastaajilla. Luokkaan ”muu” kuuluvaksi tilanteeksi (2 prosenttia vastaajista) mainittiin ulkomailla oleskelu, lomailu sekä eläkkeelle siirtyminen (kuvio 5.1).

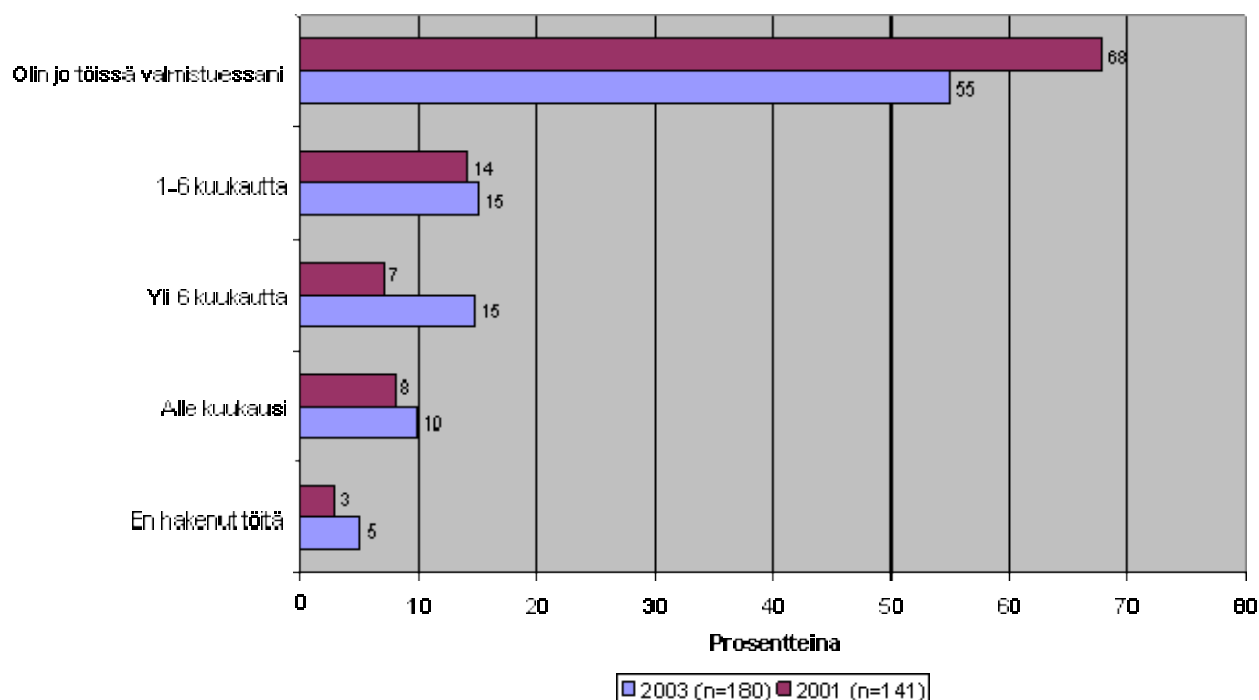
Kuvio 5.1 Tilanne valmistumisen jälkeisenä vuonna

5.2 Ensimmäisen koulutusta vastaavan työsuhteen aloittaminen

Vuonna 2001 valmistuneista vastaajista 68 prosenttia ja vuonna 2003 valmistuneista 55 prosenttia ilmoitti olleensa valmistuessaan jo koulutusta vastaavissa työtehtävissä. Alle kuukausi oman alan työpaikan löytämiseen vierähti noin joka kymmenennellä vastaajalla. Vuonna 2001 valmistuneista 14 prosentilla ja 2003 valmistuneista 15 prosentilla kesti valmistumisen jälkeen alle puoli vuotta löytää koulutusta vastaava työ. Kolme vuotta sitten valmistuneilla omaa alan työpaikan löytäminen on kestänyt selvästi kauemmin; heistä 15 prosentilla aikaa meni yli puoli vuotta, mutta viisi vuotta sitten valmistuneilla vain 7 prosentilla. On kuitenkin syytä pitää mielessä, ettei näiden lukujen perusteella voida tehdä johtopäätöksiä siitä, kuinka moni vastaaja teki nimenomaan valtiotieteiden maisterin tutkintoa vastaavaa työtä, sillä koulutusta vastaava työ on voinut tarkoittaa useita tutkintoja suorittaneille myös jonkin muun alan työtä (kuvio 5.2).

Kuvio 5.2 Koulutusta vastaavan työn löytymisen kesto valmistumisen jälkeen

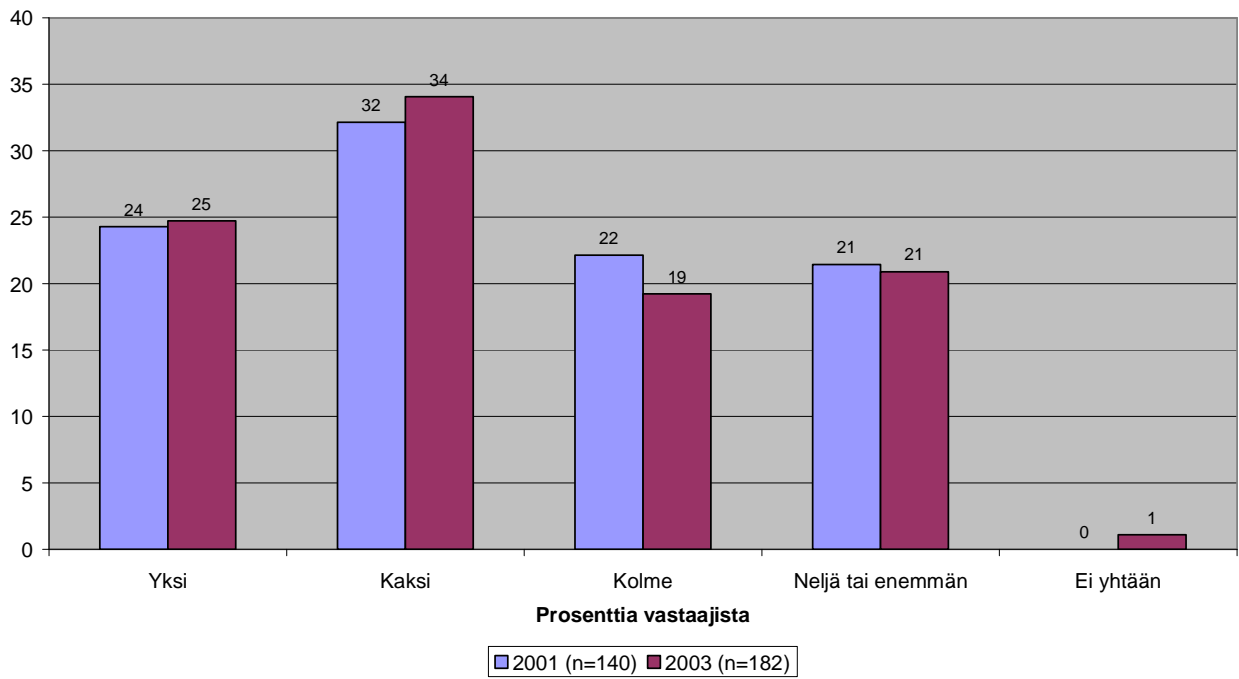

5.3 Työsuhteiden lukumäärä valmistumisen jälkeen

Tyypillisimmin vastaajilla on ollut valmistumisensa jälkeen kaksi työsuhdetta. Yli 40 prosentilla on ollut vähintään kolme työsuhdetta. Neljännes vastaajista on ollut vain yhdessä työsuhteessa valtiotieteiden maisteriksi valmistumisensa jälkeen. Viisi ja kolme vuotta sitten valmistuneiden vastaajien välillä ei työsuhteiden määrän suhteen ole juuri eroja, vaikka vuonna 2001 valmistuneilla onkin ollut enemmän aikaa kartuttaa työsuhteiden määrää valmistumisensa jälkeen (kuvio 5.3)

Vastaushetken työllisyystilannetta ei erikseen kysytty, eikä ole perusteltua olettaa, että kaikki ne, jotka jättivät vastaamatta vastaushetken työsuhdetta koskeviin kysymyksiin, olisivat vailla työtä. Vastaushetken työsuhdetta koskeviin kysymyksiin jätti vastaamatta sekä vuonna 2001 että 2003 valmistuneista 8 henkilöä, eli kuusi ja neljä prosenttia. SVAl:n työmarkkinatutkimuksen (Pursiainen 2005) vastaajista neljä prosenttia oli työttömänä lokakuussa 2004.

Kuvio 5.3 Työsuhteiden lukumäärä valmistumisen jälkeen

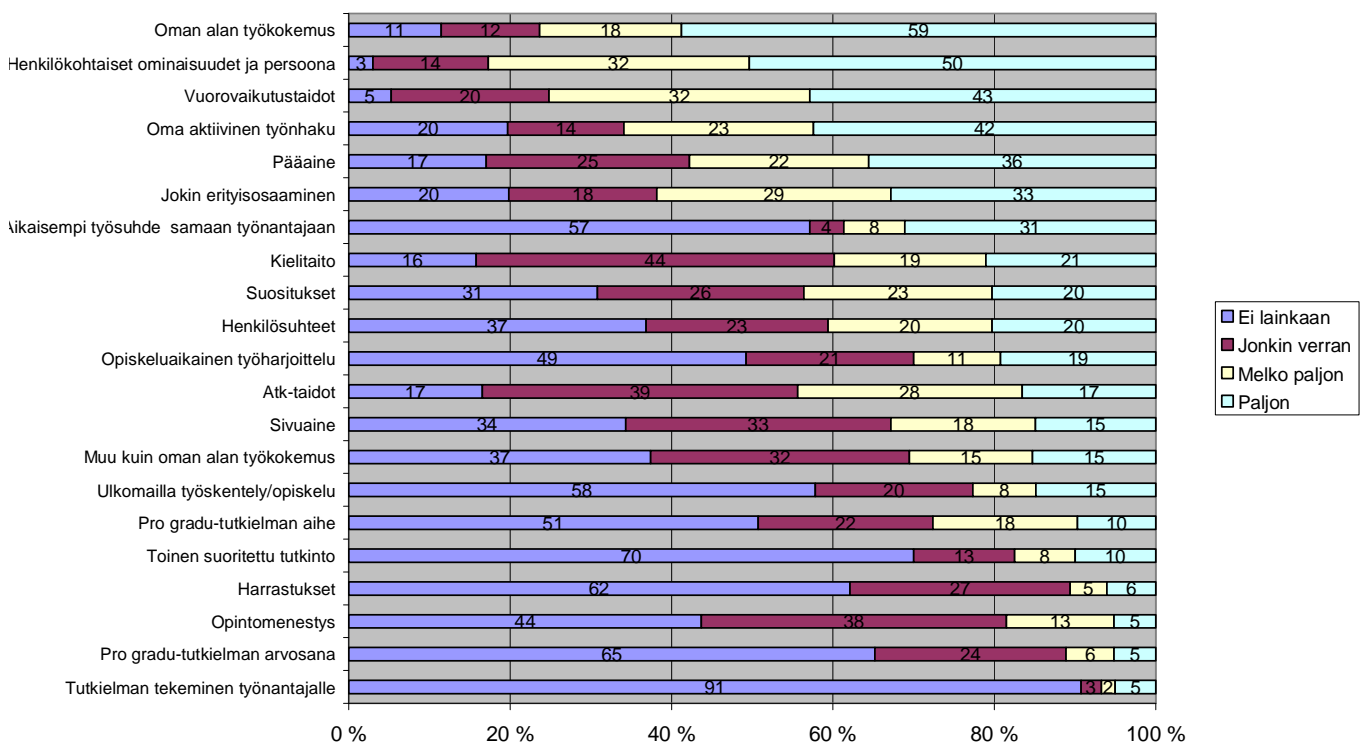
6 VALTIOTIETEIDEN MAISTERIN TUTKINNON HYÖDYT TYÖELÄMÄÄN SIIRRYTÄESSÄ

6.1 Työpaikan saamiseen liittyvät tekijät

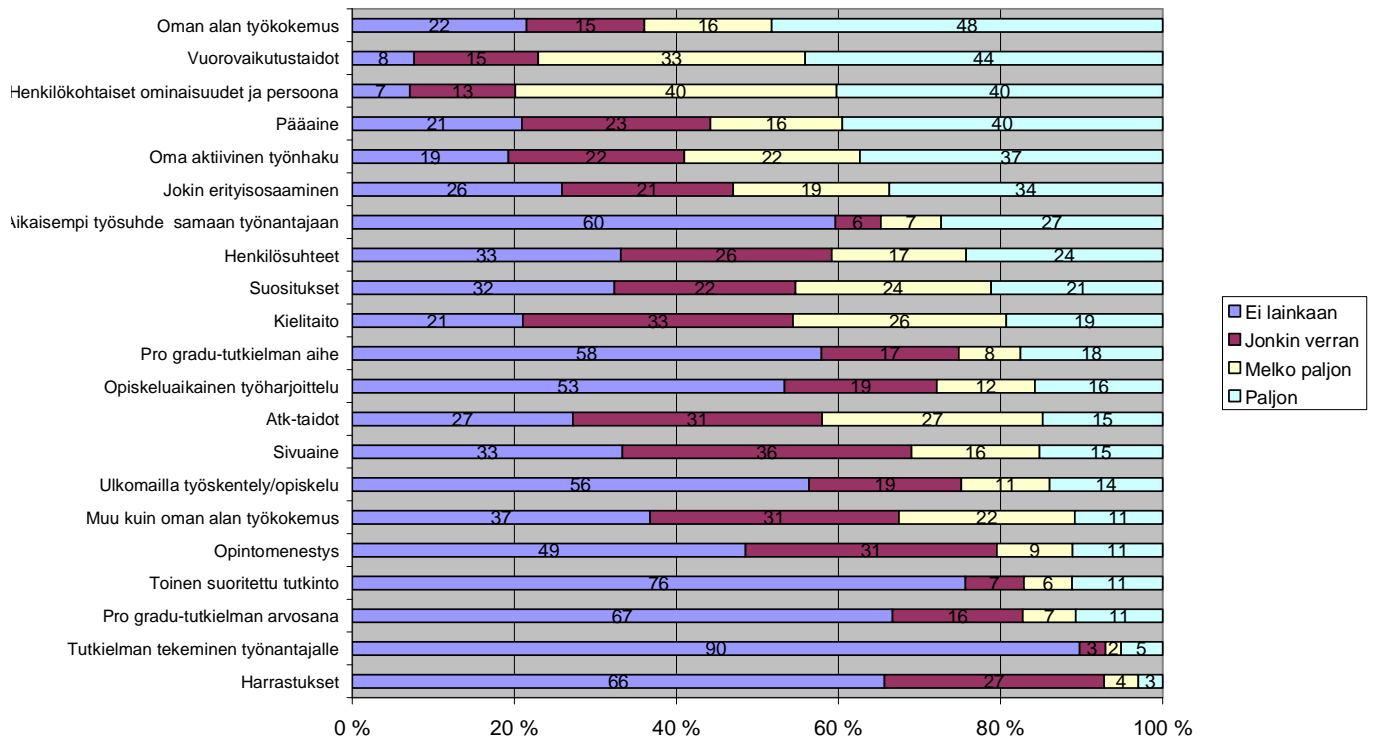
Vastaajia pyydettiin arvioimaan, minkä verran – jos lainkaan – kuvioissa 6.1 ja 6.2 mainituilla tekijöillä oli merkitystä, kun henkilö valittiin vastaushetken työpaikkaansa. Osa vaihtoehdoista et välttämättä koskenut lainkaan vastaajaa (esim. toinen suoritettu tutkinto, ulkomailla opiskelu). Osa vastaajista täytti tällaisessa tilanteessa ”ei lainkaan merkitystä” -kohdan, osa jätti kokonaan vastaamatta kyseiseen kohtaan. Sekä vuonna 2001 että 2003 valmistuneiden vastaajien mielestä pro gradu -tutkielman aihe ja arvosana, opintomenestys ja harrastukset olivat olleet vähäpätöisimpiä tekijöitä nykyiseen työpaikkaan valittaessa. Vain osaa vastaajista koskeneista tekijöistä vähiten vaikuttaneiksi valintakriteereiksi vastaajat arvioivat toisen suoritettun tutkinnon, ulkomailla työskentelyn/opiskelun ja tutkielman tekemisen työnantajalle. Myös aikaisempi työsuhde samaan työnantajaan ja suoritettu työharjoittelu olivat tekijöitä, joita vastaajat eivät arvioineet kovinkaan merkittäviksi.

Eniten nykyisen työpaikan saamiseen uskottiin molemmissa ryhmissä vaikuttaneen oman alan työkokemuksen, henkilökohtaisten ominaisuuksien ja persoonallisuuden sekä vuorovaikutustaitojen. Vuonna 2001 valmistuneet arvostivat melko laajasti myös omaa aktiivista työnhakua, kun taas vuonna 2003 valmistuneet arvioivat myös pääaineen olleen suhteellisen tärkeä valintakriteeri. Samat tekijät arvioitiin keskeisimmiksi myös edellisessä selvityksessä (Ruhanen 2004).

Kuvio 6.1 Työn saamiseen vaikuttaneet tekijät v. 2001 valmistuneilla

Kuvio 6.2 Työn saamiseen vaikuttaneet tekijät v. 2003 valmistuneilla

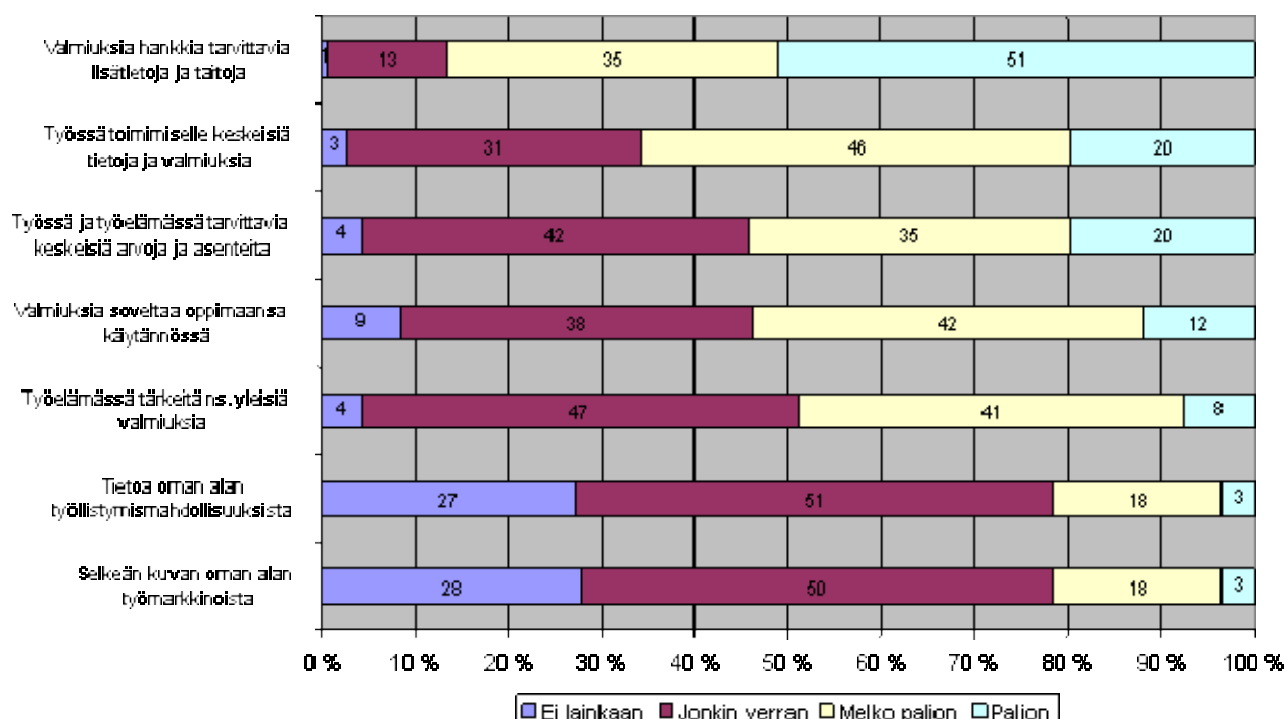

6.2 Valtiotieteiden maisterin tutkintoon johtavien opiskelijujen hyödyt

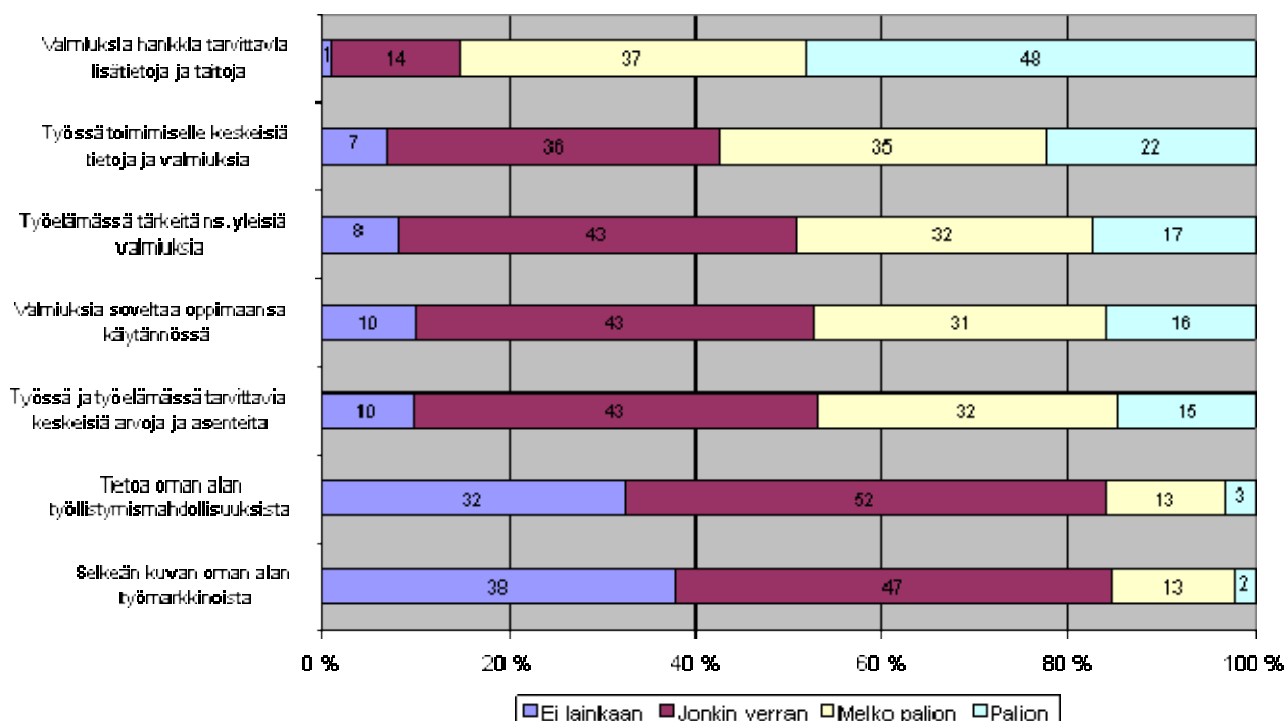
Vastaajilta tiedusteltiin myös, kuinka paljon he arvioivat valtiotieteiden maisterin tutkintoon johtavien opiskelijujen antaneen heille erilaisia työelämän valmiuksia. Kuvioista 6.3 ja 6.4 nähdään, että sekä vuonna 2001 että 2003 valmistuneista noin joka toinen koki, että tutkinto on antanut suuressa määrin valmiuksia hankkia tarvittavia lisätietoja ja taitoja. Viidesosa vastaajista koki tutkinnon antaneen runsaasti keskeisiä tietoja ja valmiuksia työssä toimimiselle. Vuonna 2001 valmistuneista vastaajista samoin viidesosa arvioi tutkinnon antaneen paljon työssä ja työelämässä tarvittavia keskeisiä arvoja ja asenteita; vuonna 2003 valmistuneista samoin koki 15 prosenttia vastanneista. Kolme vuotta sitten valmistuneista 17 prosenttia arvioi tutkinnon antaneen paljon runsaasti työelämässä tärkeitä ns. yleisiä valmiuksia, kun viisi vuotta sitten valmistuneista näin arvioi kahdeksan prosenttia.

Tyytymättömmimpiä molempien ryhmien vastaajat olivat tutkinnon antamaan kuvaan oman alan työmarkkinoista; vuonna 2001 valmistuneista lähes kolmannes ja vuonna 2003 valmistuneista lähes 40 prosenttia koki, etteivät he opintojensa aikana saaneet tällaista tietoa lainkaan. Vastaajat kokivat myös melko yleisesti, etteivät he olleet opintojensa aikana saaneet lainkaan tietoa oman alan työllistymismahdollisuuksista. Vertailuryhmien välillä ei siis ilmennyt merkittäviä eroja sen suhteen, kuinka hyödylliseksi valtiotieteiden maisterin tutkintoon johtavat opinnot koetaan työelämän kannalta.

Kuvio 6.3 VTM -tutkintoon johtavien opiskelijien hyödyt v. 2001 valmistuneilla

Kuvio 6.4 VTM -tutkintoon johtavien opiskelijien hyödyt v. 2003 valmistuneilla

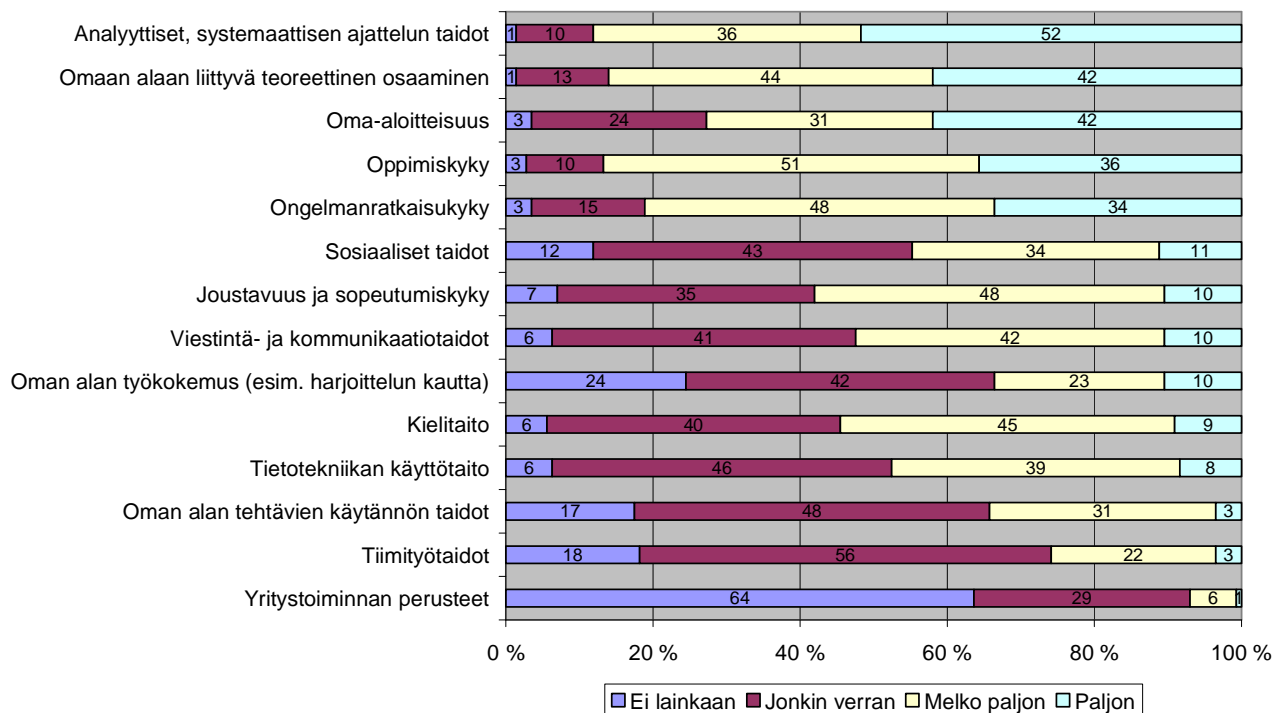

6.3 Yliopisto-opiskelun kehittämät tieto- ja taitoalueet

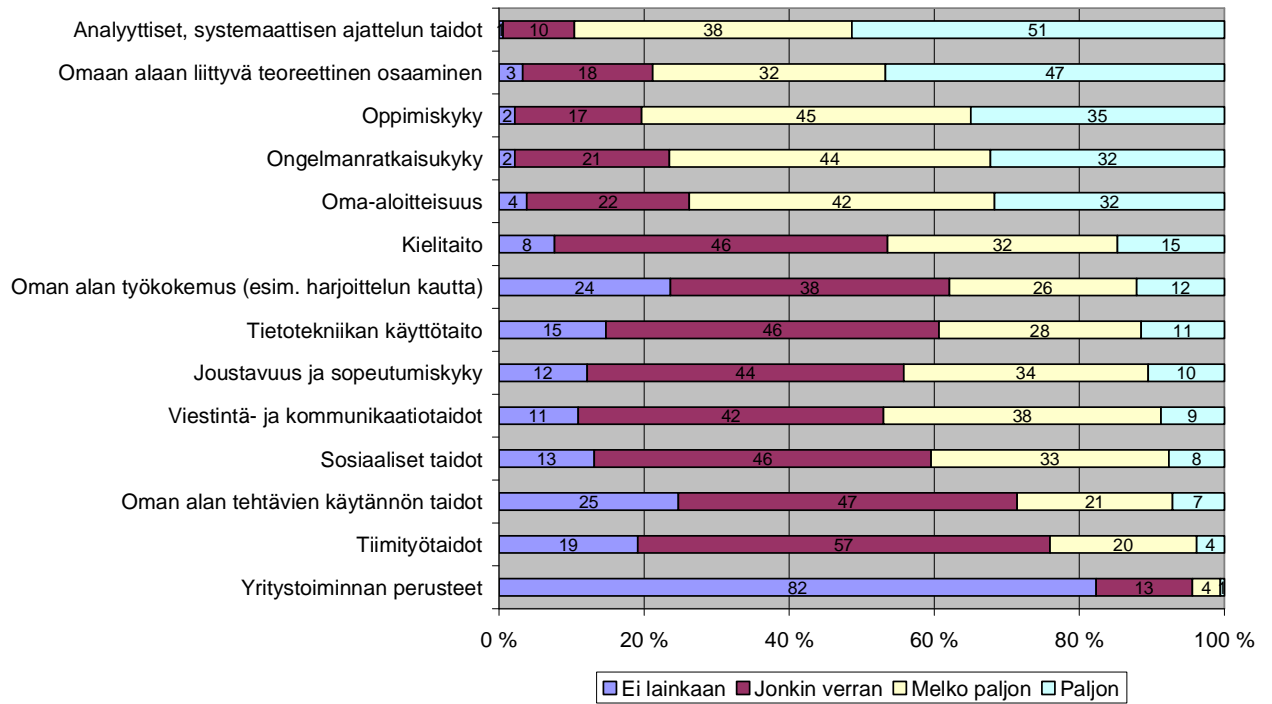
Vastaajia pyydettiin arvioimaan, kuinka paljon yliopisto-opiskelu oli kehittänyt kuvioissa 6.5 ja 6.6 mainittuja tieto- ja taitoalueita. Sekä vuonna 2001 että 2003 valmistuneilla vastaajilla erottui

selvästi viisi osa-alueetta, joissa koettiin hyvin yleisesti tapahtuneen melko paljon tai paljon kehitystä opiskelujen aikana. Nämä osa-alueet olivat analyttiset, systemaattisen ajattelun taidot, omaan alaan liittyvä teoreettinen osaaminen, oma-aloitteisuus, ongelmanratkaisukyky sekä oppimiskyky. Nämä osa-alueet ovat täsmälleen samat kuin ne, joiden koettiin myös edellisessä selvityksessä (Ruhanen 2004) kehittyneen selvästi opiskelujen aikana. Molempien ryhmien vastaajat katsoivat, että osa-alueista huonoimmin oli opiskelujen aikana kehittynyt tieto yritystoiminnan perusteista; vuonna 2001 valmistuneista 64 prosenttia ja vuonna 2003 valmistuneista peräti 82 prosenttia koki, ettei yritystoiminnan tuntemus ollut karttunut lainkaan opiskelujen aikana. Näidenkään näkemysten suhteen eri vuosina valmistuneet eivät juuri eroa toisistaan.

Kuvio 6.5 Yliopisto-opiskelun kehittämät tieto- ja taitoalueet v. 2001 valmistuneilla

Kuvio 6.6 Yliopisto-opiskelun kehittämät tieto- ja taitoalueet v. 2003 valmistuneilla

7 KOMMENTTEJA TUTKINNON JA TYÖELÄMÄN VÄLISESTÄ SUHTEESTA JA PALAUTETTA OPINNOISTA

Lopuksi kyselyssä pyydettiin kommentteja siitä, miten on vastaaja kokenut valtiotieteiden maisterin tutkinnon avulla sijoittuneensa työelämään sekä palautetta opiskeluun liittyvistä seikoista (ml. opintojen ohjaus). Vastaajia pyydettiin kertomaan niin hyviä kuin huonojakin asioita sekä lisäksi esittämään ehdotuksia, miten valtiotieteiden maisterin opintoja voitaisiin edelleen kehittää. Kommentit on tässä katsottu tarkoituksenmukaisiksi raportoida pääosin kokonaisuudessaan ja ne on eritelty valmistumisvuoden ja pääaineen mukaan.

Yhteenvedona vastauksista voisi edellisten sijoittumisselvitysten (Puoskari 2001; Ruhanen 2004) tapaan todeta, että valtiotieteiden maisterin tutkinnossa arvostettiin sen laaja-alaisuutta ja opiskelujen vapautta sekä analyyttisen ja kriittisen ajattelutavan ja itsenäisen tiedonhaun kehittymistä. Näistä seikoista katsottiin olevan suurta hyötyä työelämässä, mutta toisaalta tutkinnon yleisluontoisuuden ja teoreettisuuden arvioitiin hankaloittavan sijoittumista työmarkkinoille ja käytännön työtehtävistä suoriutumista. Kehittämisehdotuksissa tulikin yleisimmin esiin opintojen ja työelämän välisen kuilun kaventaminen käytännönläheisempien kurssien ja yritysmaailmaan suuntautuvien suhteiden kehittämisen avulla. Myös paremmin toimiva opintojen ohjaus ja nykyaikaisemmat opetusmenetelmät olivat monen vastaajan toivelistalla.

Kansantaloustiede

Hyvää

2001

- Laaja-alaisuus.
- Yleiset valmiudet monelle alalle.
- Opetti tiedon hankkimisen.
- Kansantaloustieteilijöitä arvostetaan sekä yksityisen että julkisen puolen työpaikoilla.
- Professorit kannustivat jatko-opintoihin.
- Opetus antoi eväitä itsenäiseen ajatteluun, ongelmanratkaisuun ja suunnitteluun.
- Tutkinto antoi hyvät oman alan teoreettisen osaamisen taidot.
- Vaativuus.
- Pysin akateemiselle uralle ulkomailla, joten tutkinto oli luultavasti paras mitä olisin voinut Suomesta saada.
- Tutkinto oli kattava ja antoi hyvät valmiudet tuleviin työtehtäviin.

2003

- Tutkinto antoi paljon valmiuksia työelämään.
- Opiskelijaelämä oli hauskaa.
- Tutkinto antoi hyvät perustiedot.
- Harjoittelu-aika oli merkityksellinen vakituisen työpaikan saannin kannalta.
- Joustavat opinnot, pääsääntöisesti laadukas opetus sekä erinomainen graduohjaus.
- Riittävästi paikkoja opiskelijavaihtoon.

- Siperia opettaa. Eli kun mitään ei ole tarjolla, on otettava itse selvää. Oma-aloitteisuuden kautta, jonka opin opiskellessani, pääsee sinne, minne haluaa.
- Kokonaisuuksien hahmottaminen, ongelmanratkaisukyky ja analyttiset taidot.
- Järjestötoiminnan myötä kehittyneet sosiaaliset taidot ja suhdeverkosto.
- Kehitti abstraktien kokonaisuuksien hallintaa, opetti esittämään ajatuksia ja kasvatti oma-aloitteisuutta.
- Loogiseen päättelykykyyn valmistava koulutus.
- Akateemisesti vaativa ja tieteellisesti korkeatasoinen opetusyhteisö.
- Hyviä opettajia, ystävällistä henkilökuntaa.
- Valinnan vapaus ja valinnan laajuus, maksuton koulutusmahdollisuus. Saman tutkinnon aikana on mahdollista lukea kieliä ja aineita muista tiedekunnista/korkeakouluista.
- Kansantaloustiede pääaineena on erittäin mielenkiintoinen, mutta todella antoisaksi sen teki vierailleet luennoitsijat esimerkiksi Suomen Pankista. Suurkiitos tästä!
- Oma-aloitteisuus kasvoi. Suurten kokonaisuuksien nivominen toisiinsa ja asiayhteyksien hahmottaminen parani. Olen tyytyväinen tutkintoon.

Huonoa

2001

- Kuva tutkinnon soveltamisesta käytännön työtehtäviin jäi epäselväksi.
- Opintojen ohjaus oli riittämätöntä.
- Opettajia ja professoreita hankala tavoittaa kysymysten esittämistä varten, vastaanottoajat olivat riittämättömiä.
- Graduohjaus oli riittämätöntä, ohjaava professori tavoitettavissa vain satunnaisesti, ei aina edes vastaanottoaikoina, liian jäykkää ja byrokrattista. Tehokkaampi graduohjaus ja tarkastusprosessi olisivat nopeuttaneet valmistumista 8 kuukaudella.
- Gradun jättämisestä tutkintotodistuksen saamiseen kului neljä kuukautta.
- Aineet ovat osittain niin teoreettisia, että vastaavuutta työelämässä on vaikeaa, ellei jopa mahdotonta löytää.
- Työelämässä tarvittavien sosiaalisten taitojen, viestintä- ja kommunikaatiokyvyn, joustavuuden ja tiimityötaitojen oppiminen jäi liian vähiin. Nämä taidot on täytynyt opetella työelämässä ”kantapään kautta”.
- VTM-tutkinto ei anna riittäviä tiedollisia valmiuksia käytännön tehtäviin, opiskelu oli liian tieteellis-teoreettista. Tämän vuoksi toisen tutkinnon (KTM, HKKK) suorittaminen on tullut ajankohtaiseksi.
- Oman pääaineen kohdalla ei voinut erikoistua työmarkkinoiden haluamalla tavalla.
- Kielikurssit olisivat voineet olla monitasoisempia ja joustavampia.

2003

- Valtiotieteilijän opetus tähtää akateemisiin jatko-opintoihin, ei työelämän yksityiselle sektorille.

- Gradun ohjaus oli todella surkeaa. Uskomatonta, että yliopistolla voi saada niin epäpätevää ohjausta.
- Kesätenttimahdollisuuksia oli laitoksella todella vähän ja myös lukukausien aikana tenttimahdollisuuksia oli liian vähän.
- Opinnot olivat hyvin teoreettiset, mistä on suoraa hyötyä vain jatko-opinnoissa ja tutkimuslaitoksissa.
- Valtiotieteellinen ei tukenut pätkääkään omalle alalleni sijoittumista.
- Kaikki rekrytointitilaisuudet koskivat valmistuessani vain valtion- tai tutkimuslaitoksia. Liian yksipuolista. Uskon, että halua yksityiselle sektorille on, mutta opiskelijat eivät tunne sitä vaihtoehtoa tarpeeksi. Tai heille todetaan henkilökunnan toimesta, että te ette ole tekkareita tai kyltereitä!
- Tutkinnon teoreettisuus ei ole vastannut yksityisen sektorin vaatimuksiin, vaan urapolku on pitänyt rakentaa pääosin muilla resursseilla ja avuilla. Tuntuu, että esimerkiksi KTM takaa paremmat työllistymismahdollisuudet, koska sen ”brändi” on parempi.
- Sain kyllä ajattelun välineitä, mutta kaipasin enemmän käytännön taitoja.
- Liian helppo tutkinto, joka opettaa ihmisen lorvailemaan. Itse en palkkaisi valtiotieteilijää, vaan ihmisen, jolla on ”todellinen” koulutus, jota voi hyödyntää oikeasti ja johon voi nojata. Uskon että työelämän yleiset taidot kehittyvät hammaslääkiksessäkin. Siinä sivussa vain pitäisi oppia jotain muutakin.
- Opiskelu perustui pitkälti ulkoa opettelemiseen.
- Kriittisen ajattelun puute opetuksessa.
- Hallintotieteiden (talous- ja organisaatiohallinto) puuttuminen opetussuunnitelmasta.
- Käytännön harjoitustehtäviä tiimityöskentelynä oli verrattain vähän.
- Ainoa pettymys opinnoissa oli seminaarien ja erityisesti gradun ohjaus, tai sen puute.
- Laitoksen muutto Economicumiin oli masentavaa. Idea yhteisestä talosta taloustieteen laitoksille oli hyvä, mutta tilat ovat todella epämiellyttävät.
- En ole tyytyväinen kansantaloustieteen pääaineopintoihini. En myöskään ole tyytyväinen siihen, ettei yliopisto-opinnoissa Suomessa painoteta ollenkaan suullista osaamista, väittelytaitoja ja/tai keskustelua ajankohtaisista aiheista. Työelämässä juuri tämä on tärkeää, toisin kuin teoreettinen nippelitieto.
- Yksipuolinen tenttimisjärjestelmä, jossa tankataan asioita ulkoa. Anonyymi opiskelijajärjestelmä, jossa professorit eivät välttämättä panosta pedagogisiin taitoihin, vaan omaan tutkimukseensa.
- Valitettava totuus työmarkkinoilla on, että valtiotieteen tutkintoa ei juurikaan arvosteta. Itselläni pääaineena oli kansantaloustiede ja jouduin tappelemaan KTM:ien kanssa, jotka jo tutkinnolla pääsevät eteenpäin. Ja VTM:ien palkkaus on jostain ihan syvältä.
- Kurssimateriaalit olivat välillä jotain aivan uskomatonta, jonkun luennoitsijan 20 vuotta vanhoja kalvoja, jotka olivat miljoona kertaa kopioituja. Ja jos satuit missaamaan luennon, näitä kalvoja tai muuta materiaalia ei saatu nettiin, ei sitten kirveelläkään.
- Opiskelijoilta ei juurikaan vaadittu mitään omia kirjallisia tuotoksia, itse tein kaksi kirjallista työtä, pro seminaarin ja gradun. Luentokurssit, silloin kun joku edes niitä viitsi järjestää, olivat oman laitoksen henkilökunnan pitäminä aika surkeita: luennoitsija kääntää oppikirjan englannis-

ta suomeksi, ei mitään keskustelua tms. Yliopiston on pakko tehdä jotain kansiksen laitoksen opettajille ja professoreille, näitä kun ei kiinnosta opettaminen ollenkaan.

Kehittämisehdotuksia

2001

- Selkeämpi kuva tutkinnoista, sivuainevalinnoista ja vastaavista työtehtävistä.
- Opintojen ohjaus paremmaksi ja joustavammaksi.
- Opettajien ja professoreiden tavoitettavuus paremmaksi.
- Graduohjaus ja gradun tarkastusprosessi tehokkaammiksi.
- Tiedekunnan ja koko Suomen yliopistojärjestelmän on todella ponnistettava, jotta kansainvälisessä kelkassa pysytään.
- Lisää pienryhmätyöskentelyä, jossa ratkaistaan tiiminä ongelma ja kirjoitetaan siitä raportti.
- Lisää atk-ohjelmien hyödyntämistä ja opettelua, työelämässä ongelmien ratkominen harvoin käy kynän ja taskulaskimen kanssa.
- Suomen yliopistojärjestelmä vaatii enemmän meritokratiaa. Pysyvät professuurit tulisi lopettaa, ja vaihtaa ne esim. 5 vuoden virkoihin. Enemmän kilpailua siis. Jonkinlainen pieni lukukausimaksu olisi myös paikallaan opiskelijoiden kannustamiseksi ja resurssien lisäämiseksi.

2003

- Tutkintorakenteessa voisi olla kursseja, joissa tuodaan esiin ajankohtaisia käytännön työelämän kannalta tärkeitä ilmiöitä.
- Lisää yhteistyötä yritysmaailman ja työnantajien kanssa. Kansantaloustieteilijöille voisi olla esimerkiksi vierailevia luennoitsijoita Suomen Pankista, työmarkkinajärjestöistä, Nordeasta yms.
- Esimerkkiä TKK:sta, jossa opintoihin liittyvät kiinteästi yrityksille tehtävät harjoitustyöt – niillä pohjustetaan työsuhteita ja tuodaan opiskelijalle käytännön kokemusta työelämästä. Sitä ei kirjoista saa!
- Professoreille pedagogisia taitoja ja vastuu opiskelijoiden ohjauksesta.
- Tietoteknisiin valmiuksiin tulisi panostaa entistä enemmän, koska maistereiden oletetaan jo hallitsevan yleisesti käytössä olevat ohjelmat.
- Kirjallisia töitä ja pieniä aineiston analysointitehtäviä saisi olla enemmän, vaikka ne ovatkin työläämpiä sekä opettajille että opiskelijoille. Kirjoitus- ja analysointitaidot ovat työelämässä erittäin tärkeitä.
- Valtionhallinnon harjoittelupaikkojen riittävyyteen tulisi kiinnittää huomiota. Ne tarjoavat hyviä työllistymismahdollisuuksia niille, jotka ovat kiinnostuneita valtiosta työnantajana.
- Teoreettinen painotus on hyvä säilyttää, mutta sen rinnalle tulisi saada enemmän käytännönläheisiä erikoiskursseja.
- Enemmän suullisia esityksiä, ryhmätöitä ja vuorovaikutustaitojen opiskelua.
- Lisää englanninkielisiä kursseja.
- Enemmän aineistoja soveltavia ekonometrian kursseja.
- Yhteistyö yritysten kanssa antaisi kanavan oppia alasta ja saada kontakteja - kaikista ei tule tutkijoita!

- Kansantaloustieteen ja käytännön työelämän yhtenäistäminen on jo alkanut (vrt. Economicum) - suunta on oikea, mutta vielä on matkaa jäljellä.
- Kielikursseja – vaativia sellaisia – saisi olla enemmän pakollisina.
- Enemmän aktivoivaa opetusta ja enemmän työelämässä tarvittavien valmiuksien opetusta.
- Liiketaloustieteen perusteet osaksi kansantaloustieteen yleisopintoja ja yleensäkin käytännönläheisempiä kursseja.
- Enemmän tiimityöskentelyä.
- Sivuaineiden merkityksestä työllistymiselle voisi opiskelijoille kertoa opintojen alkuvaiheessa.
- Painottaisin yliopistotutkinnossa valtiotieteellisessä tiedekunnassa enemmän suullisia taitoja esimerkiksi suullisten kokeiden muodossa sekä väittelytaitoja.
- Yliopisto-opiskelun tulisi enemmän kannustaa omaan ajatteluun, sen kehittämiseen ja kriittiseen analyysiin, ei niinkään ulkoa opetteluun.

Kehitysmatkatutkimus

Hyvää

2003

- Innostunut henkilökunta laitoksella.
- Mahdollisuus työharjoitteluun UM:ssä.

Huonoa

2003

- Suuria, vanhaa kirjallisuutta sisältäviä kirjepaketteja. Tenttimällä ei paljoa opi.
- Paljon ristiriitaisia kuppikuntia tiedekunnassa.

Kehittämisehdotuksia

2003

- Enemmän kontaktiopetusta ja tuoreita tutkimuksia kurssikirjallisuuteen.
- Jämäkämpää opintojen ohjausta.

Käytännöllinen filosofia

Hyvää

2001

- Analyyttisyyden, sosiaalisten taitojen, ajan käytön, organisointikyvyn ja ajattelun laaja-alaisuuden oppiminen.

2003

- Analyttiset kyvyt, muodollinen pätevyys, kieliopinnot.
- Opintojen vapaus: ei läsnäolopakkoa, paljon kirjatenttejä ja joustavuutta.
- Kaksiportaisuus (kandi-maisteri).
- Tiedekuntatentit lauantaisin – ei haittaa työssä käyntiä.

- VTM -tutkinto yhdistettynä aiempiin kokemuksiini ja taitoihini on antanut hyviä valmiuksia tutkijan työhön.

Huonoa

2003

- Ei selkeää ammattikuvaa, huono työtilanne.
- Filosofien erillisyyys muusta valtsikan porukasta.
- Aika vähän atk-taitojen opetusta.
- Heikko graduohjaus, viivytti valmistumista.
- Opiskelijoiden eriarvoisuus laitoksen henkilökunnalle, mikä ei riippunut opintomenestyksestä.
- Tutkijanuran epävarmuus aiheuttaa kyllä ajoittain suunnatonta ahdistusta.

Kehittämisehdotuksia

2003

- Enemmän harjoittelupaikkoja ja useampi harjoittelukerta mahdolliseksi.
- Selkeämpi ohjaus eri vaihtoehtoihin jo opintojen alussa.
- Enemmän tietoa ja johdatusta suoraan jatko-opintoihin ja rahoitusmahdollisuuksien esittelyä.
- Toivon, ettei valtiotieteiden maisterien koulutuksesta tehdä jatkossakaan ammattikorkeakoulumaisen säännösteltyä putkitutkintoa, jota pitkin vain edettäisiin oppaiden mukaan omia arvostelu- ja suunnitteluvalmiuksia kehittämättä. Toki vapauden mukanaan tuoma vastuu ja epävarmuus ovat hetkittäin raskaita, mutta uusien tietojen ja taitojen oppiminen edellyttää tuota ahdistavaa tietämättömyydenkokemusta ja sen ylittämistä. Pidemmän päälle akateeminen vapaus tukee kriittisten ja itsenäisten valtiotieteiden maisterien valmistumista.

Poliittinen historia

Hyvää

2001

- Olen erittäin tyytyväinen tutkintooni. Vaikka joutuisin työttömäksi, jatko-opiskelumahdollisuus luo tulevaisuuden visioita. Sitä paitsi on ihan kiva olla maisteri.
- Olen äärimmäisen ylpeä valtiotieteiden maisterin tutkinnosta.
- Poliittisen historian opinnoista on ollut paljon hyötyä työuralla.
- Vuorovaikutustaidot, itsenäisyys, kriittinen ajattelu, laaja yleissivistys – kaikkia näitä ominaisuuksia opinnot ja kaikki opintoihin liittynyt sosiaalinen elämä kehitti erinomaisesti.

2003

- Antoi valmiuksia analyttiseen ajatteluun, hyvää yleissivistystä ja valmiuksia etsiä ja soveltaa tietoa.
- Ulkomailla opiskelu opetti paljon ja oli kaikin puolin hyödyllistä.
- Opiskelijajärjestössä toimiminen takasi erinomaiset sosiaaliset valmiudet.
- Opiskelu valtiotieteellisessä antaa tietynlaisen ajattelu- ja analysointitaidon ja antaa valmiudet tiedon etsimiseen.
- Opiskelu oli vapaata ja sivuainevaihtoehdot ovat erinomaiset.

- Opiskelu antoi paljon hyviä valmiuksia työelämää varten sellaisille henkilöille, jotka osaavat soveltaa oppimiaan taitoja eivätkä odotakaan valmiita vastauksia.
- Poliittisen historian laitoksella sain loistavaa graduohjausta. Se oli yksi syy siihen, että gradun tekeminen meni niin sujuvasti (käytin siihen noin 12 opintoviikon ajan) ja oli selkeästi mielekkäin osa opiskeluani.
- Olen iloinen koulutukseni minulle antamasta yleissivistyksestä. Koulutus avasi myös maailmankatsomustani ja antoi laajempia opiskelu-, tiedonhallinta- ja tiedonkäsittelykykyjä.

Huonoa

2001

- Palkkaus on yksityistä sektoria lukuun ottamatta liian huono
- Opintojen ohjaus ja opetus osittain puutteellisia, mikä hidasti gradu tekoa ja valmistumista. Kirjatentit ja gradu ovat huono yhdistelmä.
- Valitsin väärän tiedekunnan: opinnot osoittautuivat liian teoreettisiksi, eikä sijoittuminen työelämään ole ollut helppoa.

2003

- Poliittisen historian yhteys työelämään on aika heikkoa, jos ei halua historian tutkijaksi.
- Opintojen aikana ei kiinnitetty huomiota siihen, miten opiskelijat työllistyvät valmistumisen jälkeen, vaan pikemminkin siihen, miten nopeasti valmistutaan.
- Opintojen alkuvaiheessa opintoneuvontaa ei juuri ollut olemassa.
- Tällä hetkellä yhteiskunnallisen alan ihmisiä valmistuu liikaa. Pelkkä tutkinto ei auta minnekään työhön.

Kehittämisehdotuksia

2001

- Mediakoulutus -mahdollisuus valtsikkalaisille.
- Enemmän seminaareja ja kirjallisia töitä.
- Jokin pakollinen, käytännönläheinen sivuaine, jolloin sen avulla voisi työllistyä.
- Opintoihin suunnitelmallisuutta ja tavoitteellisuutta, toisin sanoen ohjausta lisää. Opiskelijaa ei tulisi jättää ”roikkumaan”, mutta tähän edellyttää lisää henkilökuntaa. Jotain mallia voisi ottaa Kauppakorkeakoulun opiskelutavasta.

2003

- Pakollinen työharjoittelu, sillä työkokemus on lopulta se, millä on merkitystä työelämään sijoittumisessa.
- Kyselyssä voisi ottaa laajemmin ja paremmin huomioon opiskelijajärjestöissä toimimisen vaikutukset opiskelun etenemiseen. Monesti esim. ylioppilaskunnassa toimiminen lähentelee töitä vaikka siitä ei palkkaa suoranaisesti saakaan.
- Suositteaisin, että valmistuville selvitetäisiin, että kannattaa ottaa hankkia mitä tahansa työkokemusta, ja ettei edes kannata yrittää oman alan töihin suoraa päätä.

Sosiaali- ja kulttuuriantropologia

Hyvää

2003

- Hyvä tutkinto sisällön ja opittujen tiedollisten ja analyyttisten valmiuksien ansiosta.
- Teoreettinen ajattelu kehittyi, millä on ollut ratkaiseva merkitys työtehtävissä menestymisessä.
- Harjoittelu oli todella tärkeä valmistumisen jälkeisen työllistymisen kannalta.

Kehittämisehdotuksia

2003

- Tiedekunnan tulisi ehdottomasti keskittyä paremmin yhteiskunnan työllisyystilanteen seuraamiseen ja siten opiskelijoiden realistiseen neuvontaan työelämään sijoittumisessa valmistumisen jälkeen. Kaikista maistereista ei kuitenkaan tule tutkijoita.
- Enemmän harjoittelupaikkoja ja yhteistyötä työelämän edustajien suuntaan. ”Kauppakorkeamainen” lobbaus olisi hyvä idea.
- Suosittelen, että harjoittelua tuettaisiin entistä useammalle.

Sosiaalipolitiikka

Hyvää

2001

- Tutkinnon monipuolisuus: atk, kielet, teorit, menet.
- Kirjoitustaito
- Akateeminen vapaus.
- Ohjattu opetus oli pääosin laadultaan hyvää.
- Työtahti, hyvät opettajat, erityisesti Jaana Venkulan gradukurssi.
- Työharjoittelusta oli minulle erittäin paljon hyötyä: kokemuksena oman alan töistä. Sain lisää itsevarmuutta! Lisäksi työharjoittelujakso auttoi minua saamaan nykyisen työpaikkani.
- Tutkinnon arvostus on suhteellisen korkea, josta on ollut hyötyä.

2003

- Monipuolinen tutkinto, joka antaa tiedollisia ja teoreettisia valmiuksia yhteiskunnan ja sen mekanismien ymmärtämiseen.
- Tutkinto opetti kriittistä ajattelua ja antoi teoriapohjan käytännön työtä varten.
- Muutamat mahtavat opettajat ja luennoitsijat. Itselläni oli myös pätevä ja innostava graduohjaaja.
- Valinnanvapaus ainevalinnoissa ja itsenäisyys opiskelussa.
- Mahdollisuus ulkomailla opiskeluun.
- Yleissivistävä tutkinto, joka luo mahdollisuudet työllistyä moniin eri tehtäviin.
- Tutkinto opetti kyseenalaistamaan ja lukemaan paljon.
- Arvostettu tutkinto.
- Sain perspektiiviä hahmottaa asioita ja yhteiskunnallisia ongelmia, minulle jäi kiinnostus opiskella lisää tulevaisuudessa.
- VTM antoi laaja-alaiset mahdollisuudet sekä kyvyn ajatella.

- Vapaus valita opintoja monipuolisesta tarjonnasta.
- Hienoa teoreettista osaamista ja ajattelun välineitä.
- Eniten opiskelut kehittivät laajojen tietokokonaisuuksien hallintakykyä, kykyä systemaattiseen työskentelyyn sekä teoreettista ongelmanratkaisukykyä.
- Opiskelun itsenäisyys ja vapaus valita sivuaineet ja erikoistumisala omassa oppiaineessa.
- Ehdottomasti kannatti valmistua; valmistuminen antoi kimmokkeen myös nyt käynnissä oleville jatko-opinnoille.

Huonoa

2001

- Luennoitsijoiden taso. Tietoa on, mutta taitoa esittää asiat selkeästi ja kiinnostavasti ei ole.
- Vieläkin harmittaa pro gradun arvosana, joka oli odotettua huonompi – joskin hyvä. Näin jälkeempään vaivaa se, että toisilla laitoksilla gradun arvostelevat niiden ohjaajat ja omalla laitoksella ohjaaja puolestaan ei arvostellut ohjaamiaan töitä. Tämä on epätasa-arvoinen tilanne laitosten välillä. Gradun arvosanan ”tipahtaminen” eximiasta magnaani oli suurin syy siihen, miksi jätin aloitetut jatko-opinnot sikseen.
- Opintojen ohjaus: sitä ei juuri ollut.
- Liian suuri kirjatenttien osuus.
- Sosiaalipolitiikan toteuttamisen kannalta tärkeistä taloudellisista resursseista ei ollut tarpeeksi opetusta, kuten ei myöskään poliittisista valtapelieistä, joiden myötä Suomessa ratkaisuihin on päädytty.
- Työelämän kannalta opiskelusta ei ole ollut mitään hyötyä.
- Gradun tekeminen vei minulta voimat ja opiskelumotivaation. Jäin työhön kanssa aivan yksin. Kävin proffan juttusilla, mutta en saanut kunnollista taustatukea. Gradun kanssa rämpiessä tuhrautui ainakin yksi ylimääräinen vuosi.
- Erityisesti harmittaa se, ettei huonon opetuksen (tai useimmiten täysin puuttuvan opetuksen takia) luetusta kirjallisuudesta saanut irti läheskään sitä, mitä olisi voinut. Suurella kirjamäärällä kyllä brassailtiin, mutta ketään ei kiinnostanut tehdä edes tenttejä, jotka olisivat testanneet asioiden ymmärtämistä, analysointia ja synteesejä.

2003

- Tutkinnon loppuun saattaminen oli periaateasia, sillä työelämän kannalta siitä ei ole ollut erityistä hyötyä.
- Liian suppea kurssitarjonta sosiaalipolitiikassa ja käytännön näkökulman puuttuminen.
- Liika tutkijapainotteisuus. Suvaitsevaisuutta sitä kohtaan, ettei halua tutkijaksi, ei juuri ollut.
- Tutkinto oli pitkälti huuhaata. Liian paljon tenttejä, joista oli helppo päästä läpi. Todellinen oppiminen oli melko vähäistä.
- Resurssien puute näkyy opiskelussa. Laitoksilla on halua, mutta liian vähän opettajia järjestämään opetusta.
- Laitosten väliset rajat ovat liian tiukkoja.
- Ei lainkaan käytännön työelämässä tarvittavia oppeja.

- Välillä opiskelu liiankin itsenäistä, enemmän tukea opintojen suunnittelussa ja tietoa esimerkiksi työmarkkinoiden vaatimuksista olisi välillä kaivannut.

Kehittämisehdotuksia

2001

- Opintojen ohjaukseen olisi syytä panostaa. Kaikkea ei tarvitse tuoda opiskelijoille tarjottimella, oma-aloitteisuus ja taito ottaa itse selvää asioista ovat myös tärkeitä, mutta tarvittaessa olisi voitava keskustella jonkun kanssa uraan liittyvistä asioista: mentorointia?
- Vaatimustasoa voisi nostaa. Kirjatenttien sijaan tarvitaan enemmän ohjattua opiskelua sekä toimivan palautejärjestelmän rakentaminen kurssikohtaiseksi.
- Työharjoittelujaksoja voisi olla useampia tai ainakin ne voisivat kestää kauemmin.
- Kunnollinen tukiverkosto koulun puolelta olisi tarpeen, jotta kelkasta pudonneet/putoamassa olevat saadaan takaisin opiskelujen pariin. Vaikka yliopisto-opiskelu on ns. itsenäistä opiskelua, niin todella monet kamppailevat omien ylisuurien odotusten, henkilökohtaisten ongelmien yms. kanssa, eikä opiskelu tällöin onnistu.

2003

- Gradun tekemiseen voisi kehittää mahdollisuuden tehdä pienryhmänä tutkielma jostain laajemmasta ja hyödyllisestä kokonaisuudesta.
- Enemmän suhteita organisaatioihin ja yrityksiin, näin opiskelijoille tulee realistinen kuvatyöntajamarkkinoista ja työtehtävistä, joita VTM voi tehdä. Nämä suhteet voivat poikia pysyvän työsuhteen.
- Pakollinen työharjoittelu kaikille.
- Enemmän johtajuuteen liittyviä opintoja.
- Kovemmat vaatimukset, enemmän lähiopetusta ja osin hieman käytännönläheisemmin.

Sosiaalipsykologia

Hyvää

2001

- Runsas teoreettinen tietämys.
- Kokonaisuutena hyvä, yleissivistävä ja hyödyllinen koulutus.
- Kokonaisuuksien hallinta, analyttisyys lisääntyi.
- Tiedonhankinta ja ongelmanratkaisutaidot.
- Sosiaaliset verkostot ja erinomaiset opettajat, joita omalle kohdalle osui muutamia.
- Yleissivistävä ja kattava tietämys yhteiskuntatieteistä, mikä auttaa omaksumaan helposti lisää tietoa työelämässä.
- Tasokkaat kirjat tutkintovaatimuksissa.
- Erilaisten työskentely- ja tiedonhankintatapojen omaksuminen.
- Oma pääaine-sivuaine-yhdistelmä oli juuri sitä, mitä halusin: alkuperäiset tavoitteet itsenäinen työskentely ja yrittäjäyys ovat toteutuneet.
- Tutkinto ja erityisesti pääaine antoi laajat valmiudet ja näkemykset monenlaisiin työtehtäviin.

- Teoreettiset mallit, joiden avulla pystyy tulkitsemaan tilanteita.
- Kielitaito, kirjoittaminen, väittely ja neuvottelu.
- Hyvä pohjakoulutus ihmissuhde- ja asiakastyöhön sekä yhteisöjen ja ryhmien kanssa työskentelyyn.
- Opinnot antoivat paljon ajattelun, soveltamisen, refleктоimisen ja vuorovaikutustaitojen välineitä sekä kykyä hahmottaa ja jäsentää tietoa.
- Itsenäisyys, vapaus, mahdollisuudet valita.
- Opetti analyttistä suhtautumista asioihin.
- Tutkinto on ollut hyvä pohja, jolle kehittää työelämätaitoja.
- Opetuksen korkea laatu.
- Opiskelijaelämä oli kivaa.

2003

- Opiskelu oli helppoa ja kivaa.
- Opintojen joustavuus, eli mahdollisuus rakentaa tutkinto omien kiinnostusten mukaan.
- Kiinnostavat opinnot.
- Tutkimustyössä tarvittavat taidot ovat keskeisiä opinnoissa.
- Vahvan teoreettisen ymmärryksen ja ajattelun taitojen kehittyminen.
- Tutkinto on arvostettu työntajien silmissä.
- Mahdollisuus ulkomailla opiskeluun.
- Poikkitieteellinen opiskelu Teknillisessä ja Kauppakorkeakoulussa.
- Loistava graduohjaus.
- Joustava aikaisemmin suoritettujen opintojen korvaaminen.
- Laaja-alainen tutkinto antaa mahdollisuuden työskennellä monenlaisissa tehtävissä. On myös ollut mukavaa huomata, että sosiaalipsykologia alana on herättänyt työntajissa mielenkiintoa.
- Opiskelun joustavuus, kiinnostavat luennot ja seminaarit sekä pätevät opettajat.
- Valtiotieteiden maisterin tutkinto antoi hyvät valmiudet käsitellä ja jäsentää tietoa.
- Valtiotieteiden maisterin tutkinto on laaja-alainen ja arvostettu.
- Työelämän kannalta erityisen paljon apua oli TKK:n opinnoistani (johtaminen ja työpsykologia), jossa useimpia asioita lähestyttiin sekä teoreettisesti että käytännön harjoitusten kannalta.
- Sosiaalipsykologian laitoksen henkilökunnalta sai aina apua ja tunsin itsensä tervetulleeksi.
- Opetuksen taso - tutkintoa arvostetaan yleisesti, valtsikalla on hyvä maine.

Huonoa

2001

- Ruotsinkielisen opetuksen heikko tarjonta.
- Luennoitsijat välillä huonoja.
- Käytännön soveltaminen: linkki usein puuttui.

- Liika teoriapitoisuus. Enemmän tietoa talous- ja yritystoiminnasta, koska suurin osa sijoittuu muualle kuin tutkijaksi.
- Tutkimuksen ja käytännön välinen kuilu, joka korjautuisi parhaiten sillä, että Suomessakin työntekijät siirtyisivät sujuvammin sektorilta toiselle, esimerkiksi bisneksestä tutkimukseen ja päinvastoin.
- Liika teoreettisuus ja kuilu työelämän kanssa; liian vähän ohjausta siitä, mitä aineita lukemalla minkäkinlaisiin tehtäviin voi sijoittua.
- Yliopistolta pääsi valmistumaan vähän liian helpolla; tarvittaisiin lisää resursseja opettajille ja opetukseen lisää pienryhmiä ja aikaa vuorovaikutukselle ja oppimisen reflektoinnille.
- Sosiaalipsykologian opiskelijana ja vastavalmistuneena ei ollut paljoa tietoa eri työpaikkamahdollisuuksista. Ohjausta opintojen aikana olisi toivonut enemmän.
- Suurin osa opettajista ei ole koskaan ollut akateemisen maailman ulkopuolella, minkä vuoksi heillä ei ole käytännön kokemusta siitä, mihin tietoa voi käyttää ja miten sitä tulee kehittää.
- Enemmän työelämälähtöisiä suuntautumisvaihtoehtoja ja työelämään tutustumista.
- Graduohjauksessa voisi näkyä tieteellisen kunnianhimon ohella se, että voisi olla hyödyllistä saada se paperi väännettyä.
- Opiskelu oli pääosin tenttimistä.
- Opittujen asioiden hyöty on käytännössä ollut aika vähäinen. Opinnot olivat hyvin teoreettiset.

2003

- Gradun ohjaus oli puutteellista. Aikomukseni oli jatkaa opintoja pidemmälle, mutta gradun huono arvosana lamautti motivaationi, koska uskoin pystyväni parempaan.
- Graduvaiheessa roikuin kahden ohjaajan välillä. Halusin lopussa valmistua nopeasti, mutta ohjaajilla ei riittänyt mielenkiintoa eikä aikaa. Homma eteni lähinnä oman painostukseni johdosta.
- Yhden opintoviikon SPSS -kurssi oli aivan naurettava ja muutenkin atk-kursseja oli liian vähän.
- Aivan liian vähän tukea, yksinäistä.
- Kieliopinnot jäivät irrallisiksi, eivätkä tukeneet juuri mitään.
- Käytäntö jäi todella kauas, esimerkiksi klassikoiden pänttäys on ollut täysin turhaa.
- Opintojen käytännön relevanssi on suhteellisen alhainen.
- Liikaa kirjatenttejä, kurssikirjoista liian merkittävä osa oli englanniksi.
- Yliopiston ei pitäisi kouluttaa pelkkiä tutkijoita. Elämää on muuallakin!
- Jäin kaipaamaan opiskeluiltani valtiotieteellisessä tiedekunnassa enemmän yhteyksiä yritysmaailmaan ja siltä kannalta näkökulmaa liiketoimintaympäristöön. Valitsin laajaksi sivuaineekseni työpsykologian ja johtamisen opintokokonaisuuden TKK:lta, mikä osoittautui hyväksi ratkaisuksi vastapainoksi yliopiston hienoiselle tutkimuskeskeisyydelle.
- Osa kirjatenttikursseista ei tuonut huomattavaa lisäarvoa tutkintoon.

Kehittämisehdotuksia

2001

- Pitäisi kohdella opiskelijoita aikuisina ihmisinä, esimerkiksi olemalla ajoissa yms. Välillä tuntui, että oli 20-vuotias, vaikka oli aikuinen ihminen.

- Opintojen ohjaus systemaattiseksi, yhteys työelämään näkyväksi ja mahdollisuuksien hahmotus selkeäksi. Psykoterapiakoulutuksesta ja -työstä en kuullut koskaan, vaikka sosiaalipsykologi voisi jatkaa siihen suuntaan. Opiskeluaikana se ei edes käynyt mielessä, kun se ei tullut opintojen kautta esiin.
- Lisää yhteyksiä työelämään ja käytännönläheisyyttä.
- Enemmän monitieteisiä ja ongelmakeskeisiä opintomahdollisuuksia ja vähemmän työelämälle vierasta teoretisointia.
- Lisää työharjoitteluja sekä muutakin yhteistyötä työelämän kanssa. Ehkä tulevaisuudessa voisi valita tutkijalinjan ja käytännön sovellutuslinjan tms. väliltä.
- Graduohjaus paremmaksi.
- Soveltavat erikoistumisopinnot takaisin.
- Sosiaalipsykologian opintokokonaisuuksien rakentaminen ”ammattilähtöisesti”.
- Opintoihin enemmän tosielämän case -harjoituksia ja projekteja (vrt. TKK, HKKK).

2003

- Opinnoissa pitäisi olla selkeä teoriasta käytäntöön–osuus.
- Opiskelijoille pitäisi saada tukihenkilö, joka suunnittelee opintoja yhdessä opiskelijan kanssa ja seuraa suunnitelman toteutumista. Opiskelu on projekti, joka pitäisi jakaa osiin. Harva opiskelija osaa tehdä niin.
- Gradun tekemiseen systemaattisempi ja jämäkämpi ohjaus; palaute, keskustelut ja ohjaajan saavutettavuus paremmiksi.
- Enemmän ja paremmin järjestettyä tutorointia sekä gradun ohjausta.
- Voisi olla vähän käytännönläheisempää.
- Opetusmenetelmät saisivat olla monipuolisempia.
- JOO -opintoja voisi markkinoida paremmin.
- Enemmän kaupallisia tietoja.
- Valmistuneet kertomaan opiskelijoille opintojen jälkeisestä elämästä ja työmahdollisuuksista.
- Metodikursseilla voisi tehdä selvitystä oikeille yrityksille ja organisaatioille, ei pelkästään teoreettista puurtamista.
- Alumni - opiskelijoiden yhteistyön kehittäminen.
- Sivuaine valinnoilla on mielestäni hyvin suuri merkitys, mutta kenties valtsikastakin käsinkin voisi saada laajempaa näkökulmaa yritysmaailmaan?
- Harjoittelujakson pitäisi olla pakollinen kaikille. Sen kautta sain itse luotua suhteet gradupaikkaan ja myöhemmin myös vakituista työpaikkaani varten. Opintoihin liittyvää työkokemusta on vaikea kerätä muutoin päätoimisen opiskelun ohella, joten harjoittelu on tässä mielessä erittäin rikastava kokemus.
- Tietotekniikan koulutukseen pitäisi panostaa enemmän. Työelämässä tulee heti vastaan perusohjelmien käyttö (esim. Excel), joiden opettelu jo opiskeluaikana olisi helpottanut työelämässä aloittamista. Näiden ohjelmien osaamista pidetään itsestään selvyyttenä vaativammassa työtehtävissä.

- Mahdollisuuksien mukaan sivuaineopiskelijoille tulisi tarjota enemmän pienryhmä opiskelua kirjatenttien rinnalle. Ensimmäisten opintovuosien 4-6 opintoviikon kirjatentit olivat tyhjentäviä, mutta epäselvää on kuinka paljon niistä on tarttunut pitkäaikaiseen muistiin ja käytäntöön.
- Enemmän panostusta työelämään valmentautumiseen ja siihen liittyviin taitoihin. Nykyään tuntuu, että panostetaan melko paljon valtiolle työhön meneviin. Mutta kuitenkin melko moni menee töihin yksityiselle puolelle.

Sosiaalityö

Hyvää

2001

- Koulutus antoi hyvän teoreettisen pohjan, kuten myös valmiuden tieteelliseen tutkimukseen.
- Sosiaalityön opinnoilla saa kaksi tutkintoa yhden hinnalla – ja töitä!
- Sosiaalityön opinnot ovat antaneet hyvän kombinaation tehdä sekä asiakas- että tutkimustyötä.
- Yleisymmärrys tehtävistä ja asioista.
- VTM -nimike on koulutuksen paras anti työelämää ajatellen.
- Gradun tekeminen sekä muut kirjalliset työt olivat merkittäviä oppimisprosesseja.
- Opintojen ohjaus. Se, että yleensä sain graduni tehtyä ja valmistuin, on pääosin saamani ohjauksen ansiota. Ohjauksessa oli miellyttävää käydä ja sain apua niihin asioihin, joita en itse osannut. Ohjaus oli kannustavaa ja työ edistyi.
- Tiedekunnan monipuoliset sivuainekokonaisuudet.
- Harjoittelu.
- Hyvät mahdollisuudet opiskelijavaihtoon ulkomailla.
- Kirjatentit, helppo suorittaa työn ohella.
- Opinnot tukivat hyvin tavoitetta sijoittua sosiaalityön esimiestehtäviin.
- Hyvät opettajat.

2003

- Parasta oli kyky oppia ajattelemaan luovasti ja yhteiskuntakriittisesti.
- VTM -tutkinto antaa hyvät perusvalmiudet työelämään.
- JOO on ehdottoman hyvä asia, jota myös työnantajat arvostavat.
- VTM -tutkinnolla on hyvä maine eri alojen työnantajien parissa.
- Valtsikka tarjosi foorumin kriittisen ajattelun kehittämiseksi.
- Opintojen korvaaminen sujui joustavasti.
- Valtsikalla on hyvä status ja maine, kannatti valmistua valtsikasta!
- Hyvät opettajat, tuoreita seminaareja.
- Laajat mahdollisuudet valita opintoja omien mielenkiinnon kohteiden mukaan.
- Kirjoittamiseen liittyvät kurssit olivat erityisen antoisia.
- Valinnan vapaus.
- Hyvä, vaativa tutkinto. Nautin opiskelusta.

- Koin hyvänä sen, että yliopisto on monenikäisten opiskelupaikka, iästäni ja kokemuksestani oli monessa kohtaa hyötyä.
- Valtiotieteellisessä sai ajatella ääneen ja kyseenalaistaa. Tosin olisin tehnyt sen varmasti myös muissa tiedekunnissa.

Huonoa

2001

- Sosiaalityön kannalta koulutus on kovin teoreettista käytännön työhön nähden.
- Vuorovaikutustaitojen ja käyttäytymistieteiden opiskelu on heikkoa.
- Sosiaalityön koulutuksessa sosiaalityön arki ja opinnot ovat äärettömän kaukana toisistaan
- Pakolliset kurssit kestivät vain tunnin kerrallaan. Tuntui, että eniten panostusta vaati matkustaminen ja viikoittaiset käynnit.
- Oikeustieteellisestä tiedekunnasta vaikeaa saada sivuaineoikeus; nykyisin sosiaalityössä vaaditaan paljon juridista tietämystä.
- Gradun ohjaus oli surkeaa, kukaan ei innostunut ohjaamaan tai kiinnostunut aiheesta.
- Muissa yliopistoissa suoritetuista opinnoista tuli nihkeästi korvaavuuksia, aikaa meni niiden kanssa tappelamiseen ja valmistuin lopulta yli 200 opintoviikolla.
- Käytännön sosiaalityötä ei näkynyt syventävissä opinnoissa.

2003

- Pakolliset oppiaineet, joista ei ole mitään hyötyä. Esimerkkinä tilastotiede.
- Gradun ohjaus, joka oli vähäistä siitä syystä, ettei aiheeni liittynyt laitoksen tutkimusprojekteihin. Graduseminaaristakaan ei ollut mitään hyötyä tutkielman työstämisessä. Ohjaus oli osattava hakea oma-aloitteisesti laitoksen ulkopuolelta, mikä osaltaan viivästytti gradun valmistumista.
- VTM on tutkintona ok, mutta ei valitettavasti vastaa sosiaalityöntekijöiden toimenkuvaa. Sosiaalityö on käytännöllistä työtä, ja siihen nähden yliopistossa on liikaa teoriaa. Ehkä sosiaalityöntekijän työhön ei tarvita maisterintutkintoa?
- Palkkaa ajatellen olisi kannattanut opiskella ennemmin esimerkiksi viestintää.
- Teoreettinen tieto ja tutkimusmenetelmien hallinta ei anna eväitä käytännön työssä kohdattujen ongelmien ratkaisuun.
- Tutkinto oli aika yksinäistä haahuilua.
- Netin välityksellä tapahtuvaa opiskelua olisin kaivannut enemmän. Muutaman kerran sai pettyä myös "opettajiin" kun palautetta jostain isommasta työstä ei saanut ollenkaan vaikka sitä nimenomaisesti pyysi.
- Opintojen ohjaus ja graduohjaus olivat aivan alkeellisella tasolla. Vain itsenäisellä toiminnalla ja aktiivisuudella sain tarvittavat käytännön tiedot ja löysin graduohjaajan tiedekunnan ulkopuolelta. Eniten hämmästyttää, että omalta laitokseltani ei edes vastattu sähköposteihin, kun tein paluuta yliopistolle ja etsin graduohjaajaa. Toiminta oli ala-arvoista, mutta onneksi löysin itse tutkijakollegiumista tehtävään suostuvan graduohjaajan, jonka kanssa asiat etenivät erinomaisesti.

Kehittämisehdotuksia

2001

- Opiskeluaikana laajempi tutustuminen sosiaalityön kenttään, esimerkiksi kaksi harjoittelujaksoa eri paikoissa.
- Psykologiaa ja kehitysteorioita opintoihin!
- Vaikka kyseessä onkin yliopisto, tulisi käytännön valmiuksia antaa enemmän, koska sosiaalityö on alana hyvin käytännönläheinen.
- Yksilölliseen opinto-ohjaukseen panostaminen.
- Enemmän sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnon sekä juridiikan opintoja.
- Gradun tekoon valmistautuminen heti opintojen alusta, jotta tulisi hieman käsitystä siitä, mitä se vaatii.

2003

- Enemmän koordinoitua kontakti- ja metodiopetusta sekä perus- että jatko-opintoihin.
- Sekä laitoksen että tiedekunnan nettisivuja voisi kehittää informatiivisimmiksi.
- Työharjoittelu: mahdollisuus kokeilla erilaisia työpaikkoja ja -tehtäviä.
- Enemmän käytännön vuorovaikutustilanteisiin valmennusta ja menetelmien opetusta.
- Sosiaalityön kysymyksiä pitäisi käsitellä enemmän ryhmässä.
- Enemmän voisi mielestäni käyttää sähköpostia opiskelussa palautteen antoon ja ylipäätään hyödyntää verkko-opiskelun mahdollisuuksia. Valmistumista ei myöskään pitäisi keinotekoisesti nopeuttaa, joskus asiat vaativat enemmän kypsyttelyä.
- Toivottavasti opintojen ohjaamiseen ja graduohjaukseen on nykyisin kiinnitetty enemmän huomiota. Sähköposteihin voisi kaiken kiireenkin keskellä vastata, jos joku kadonnut lammas ilmoittaa halunsa tehdä gradu valmiiksi.

Sosiologia

Hyvää

2001

- Analyttisyys ja ongelmanratkaisukyky sekä ylipäätään kriittinen ajattelu ovat kehittyneet opintojen myötä. Opinnot mahdollistivat itsensä kehittämisen.
- Opin opintojen aikana itsenäiseen tiedonhakuun ja ajatteluun, mistä on työelämässä suuresti apua.
- Kyky hahmottaa laajoja teoreettisia kokonaisuuksia, systemaattinen ajattelu ja itsenäinen tiedonhaku.
- Sosiologia opetti hahmottamaan ihmisen ja yhteiskunnan vuorovaikutusta.
- Opinnoista ja varsinkin menetelmäopinnoista on ollut suurta hyötyä tutkijan työssä.
- Sosiologia tuo pohjan kaiken yhteiskuntaelämän ymmärtämiselle ja kriittiselle ajattelulle.
- Arvostettu tutkinto, kannatti opiskella ja valmistua valtsikasta.
- Atk-opetus oli huippuluokkaa.
- Mahdollisuus opiskella omaan tahtiin ja mahdollisuus tenttiä opintojaksoja milloin vain.
- Loistavat harjoituskurssit ja erinomaiset, sivistyneet opettajat.
- Laajat kieliopintojen mahdollisuus oli tosi hyvä juttu, samoin JOO -opinnot.

2003

- Antoi tutkijan työhön hyvät eväät, tosin menetelmäopetus olisi voinut olla vieläkin perusteellisempää.
- Vapaus, joustavuus, oma-aloitteisuus, kirjoittaminen, monipuolisuus, asioiden oppiminen, tutkimus.
- Opiskelu antoi yhteiskuntatieteellisen yleissivistyksen ja kannusti kriittiseen ajatteluun.
- Opiskelu kehitti analyyttisiä taitoja ja teoreettista ajattelua.
- Arvostettu oppilaitos, hyvä maine.
- Yksi aarre on ollut sosiologian laitoksen amanuenssi Tapani Alkula, joka aina ystävällisenä ja avuliaana on pitänyt henkilökohtaisesti huolta omalta osaltaan loistavasta asiakaspalvelusta. Valitettavasti ei Alkulakaan voi kuitenkaan kaikkea tehdä.
- Mahdollisuus suuntautua vapaasti niihin työtehtäviin, joista on kiinnostunut.
- Antoi kyvyn ajatella asioita suurina kokonaisuuksina sekä paljon kriittisyyttä ja analyyttisyyttä.
- Tutkintoani arvostetaan ja taitoihini uskotaan työpaikalla enemmän, kuin ehkä pitäisikään.
- Tutkinto on sovellettavissa moneen suuntaan oman aktiivisuuden ja sivuaineiden kautta.
- Opinnot olivat ok. Sosiologia on teoreettista ja saa ollakin.
- Opinnot antoivat hyvän yleiskäsityksen sosiologian alasta.
- Vankka teoreettinen perusta ja valmiudet lisätietojen hankintaan.
- Syventävien kvantkurssilla rekrytoidaan harjoittelijoita laitokselle.
- Monipuolinen tutkinto, josta on hyötyä työelämässä.
- Tietyt käytännön kurssit antoivat hyvät perusvalmiudet mm. tutkimuksen tekoon.
- Ymmärrys ihmisen ja ihmisyyhteisöjen toiminnasta ja käyttäytymisestä.

Huonoa

2001

- Konkreettiset erityistaidot jäivät puuttumaan, koska opinnoissa pysyttiin melko yleisellä tasolla.
- Työelämäsidonnaisuus opinnoissa oli liian vähäistä. Jos minulla ei olisi ollut sivuainetta toisessa tiedekunnassa, en olisi opintojeni aikana joutunut juurikaan tekemisiin työelämän kanssa.
- Opinto-ohjauksen vähyys ja se, ettei kukaan ”kysellyt perään”; tämä vaikutti suuresti opintojen viivästymiseen.
- Paljon määräaikaista työsuhteita, eikä mitään erityisosaamista, kun ei valmistu mihinkään ammattiin.
- Sosiologit eivät usein valmistuessaan osaa TEHDÄ mitään – kaikki opitaan töissä.
- Useimmat opiskelukaverini – minä mukaan lukien – turhautuivat jossain vaiheessa siihen, että ala on niin yleinen ja teoreettinen verrattuna esimerkiksi juristeihin, lääkäreihin ja käsityöläisiin. Mitä me osaamme tehdä? Emme mitään! Mutta osaamme ajatella, ja se on tärkeää!
- Massaluennot.
- Ajatusten vaihdon vähyys niin opettajien kuin opiskelukavereidenkin kanssa.

- Opiskelun aikana olisi pitänyt olla enemmän tilaisuuksia, joissa olisi pohdittu opintojen ja työelämän suhdetta ja minkälaisia töitä valitsikassa opiskellut voi ylipäättään ajatella. Sosiologia pääaineena oli myös liian teoreettinen; nyt valitsisin ehkä toisin.

2003

- Kurssien rajoitukset; sivuaineopiskelijoille lähinnä vain kirjatenttejä.
- Sosiologian opiskelu tähtää pääasiallisesti tutkijan ammattiin. Näin muutaman vuoden päästä katsottuna se ei haittaa, mutta opintojen loppuvaiheessa se hieman harmitti. Olisin odottanut opintojen valmistavan nimenomaan työelämää varten enemmän, kuin näytti käyvän. Oma aktiivisuus yliopiston ulkopuolella oli paras työllistäjä. Opiskelu kannatti silti, monesta syystä.
- Sosiologian laitos tuntui olevan kuin norsunluutorni suhteessa yritysmaailmaan.
- Toisinaan ehkä hieman liian teoreettista.
- Väitöskirjan tekeminen on pakollista, jos haluaa töihin tutkimuksen pariin. Maisterin papereilla on turha haaveillakaan viroista. Apuraharumba on ahdistavaa.
- Opiskelut eivät anna tarpeeksi ajankohtaista tietoa työmahdollisuuksista; tutkimusala on Suomessa pieni ja ”sisäsiittoinen”, jolloin menestyminen riippuu pitkälti suhteista.
- Ulkomaiset kontaktit ovat vähäiset.
- Huono opintojen ohjaus, graduohjaus oli olematonta.
- Tehoton, hutiloiva virasto: välinpitämätön asenne asiakkaita eli opiskelijoita kohtaan.
- Vaikeaa työllistyä, hyvästä opintomenetyksestä huolimatta. Tämä kannattaisi kertoa ensimmäisen vuoden opiskelijoille.
- VTM -tutkinnon kirous on se, että jo opintojen aikana pitäisi tietää, millaisiin työtehtäviin todellakin haluaa.
- Kaikki käytännön taidot täytyy hankkia työelämästä. Vasta työelämässä tajuaa, mitä olisi kannattanut opiskella, mihin keskittyä.
- Laitoksen ilmapiiri oli melko ”työelämävastainen” eli kaikki oman laitoksen ulkopuolella tapahtuva työ leimattiin jotenkin huonommaksi.
- Valmistuessa on ihan pihalla siitä, miten ja missä vaikka tutkijana voisi työllistyä. Tästä tarvittaisiin käytännön informaatiota, nyt koko vaihtoehto (tutkijan työ) on niin epämääräinen, ettei sille uralle uskalla lähteä.
- Opintojen ohjaus vasta graduvaiheessa.
- Liike-elämäkielisyys; tiedekunnan opetushenkilöstö usein vähät välittää, että moni työllistyy valmistuttuaan julkisyhteisöjen ja tutkijakentän ulkopuolelle.

Kehittämisehdotuksia

2001

- Henkilökohtaisempi opintojen ohjaus ja palautteen saaminen opettajilta. Esimerkiksi brittien tutor-mallin mukainen toiminta olisi varmasti sekä vauhdittanut opintoja että korostanut käsitystä omasta ammattitaidosta.
- Opintoihin sisällytettävä enemmän ryhmätyötä ja keskustelua.
- Lisää sivuainevalintojen ohjausta, enemmän tietoa sijoittumismahdollisuuksista ja itsensä markkinoinnin ohjausta opintojen loppuvaiheessa. Opintojen aikana kontakteja

työnantajiin.

- Enemmän esseitä ym. Kirjallisia töitä, esitelmien pitoa ja näiden pohjalta keskustelua heti opintojen alusta alkaen ja vähemmän mahdollisuuksia suorittaa opinnot kirjatenteillä.
- Enemmän alan ihmisiä kertomaan työskentelymahdollisuuksista opintojen jälkeen. Työharjoitteluun kannattaisi kannustaa enemmän.
- Enemmän yhteyksiä yritysmaailmaan; myös yhteiskuntatieteilijöiden osaamista tulisi markkinoida, sillä onhan meillä oikeasti paljon osaamista ja yhteiskuntatieteilijöitä tarvitaan yritysmaailmassakin.
- Enemmän intensiivikursseja ja niillä tehtäviä harjoitustöitä (sekä yksilöllisiä että ryhmätöitä), harjoituskurssit alkamaan vasta klo 16.
- Ammatinvalinnanohjausta sitä haluaville.
- VTM -tutkintoa ei edelleenkaan arvosteta yksityisen sektorin työmarkkinoilla tarpeeksi. Sitä tulisi edelleen kehittää työelämälähtöisemmäksi.

2003

- Enemmän yhteyksiä työelämään, yliopiston ulkopuolelle; kursseja erilaisista työelämän edellyttämistä taidoista (erityisesti atk).
- Enemmän valmennusta työelämään.
- Lisää erikoisalakursseja ja seminaareja.
- Enemmän mahdollisuuksia tehdä gradut yrityksille.
- Toimistojen aukioloaikoja pidennettävä tuntuvasti.
- Opiskelijoilla pitäisi olla enemmän mahdollisuuksia antaa palautetta opetushenkilökunnasta.
- Valintaoppaassa olisi hyvä tuoda selkeästi esiin (mm. sosiologian kohdalla), että opinnoista saa hyvän pohjan lähinnä tutkijan ammattiin.
- Tehokkaampaa opintojen ohjausta ja opastusta uravalintoihin.
- Nuoret ja reippaat assistentit ohjaamaan graduja! Professoreita ei oikeasti kiinnosta mitkään gradujen ohjaamiset – asia jonka jouduin itse karvaasti kokemaan.
- Enemmän kontakteja työelämään laitosten kautta. Yritysmaailmaa ei pitäisi katsoa suurena mörkönä, vaan tulisi miettiä, kuinka myös valtiotieteilijöiden taitoja voitaisiin hyödyntää yritysmaailmassa.
- Lisää valtiotieteiden maisterit työelämässä -tilaisuuksia.
- Jos yliopisto haluaa nostaa kilpailukykyään ja markkina-arvoaan työelämälähtöisenä opiskelupaikkana, voisi opintoihin liittää joitakin käytännönläheisempiä, vapaaehtoisia opintojaksoja, kuten liiketaloutta, taloushallintoa, työelämän ajankohtaistietoa, lakiasioita jne.
- Opintojen ohjausta ensimmäisestä opiskeluvuodesta lähtien.
- Menetelmäkursseja voisi olla enemmänkin.
- Opintojen ohjauksen tehostaminen, koskee erityisesti graduja.
- Lisää tietoja ja yhteyksiä käytännön työelämään koko opiskelujen ajan.
- Lisää vuorovaikutustaitojen kehittämistä: suullisia keskusteluja ja kuulusteluja.
- Gradun aihevalinnan merkitystä työelämään sijoittumisen kannalta tulisi korostaa enemmän.

- Ehdottomasti enemmän ohjausta opintosuunnitteluun sekä enemmän opintojen linkkausta työelämään (ekskursioita, perusopintoja esim. johtamisesta, taloushallinnosta ja markkinoinnista).

Talous- ja sosiaalihistoria

Hyvää

2001

- Sosiaalihistoria antoi hyvän teoreettisen pohjan sosiaaliselle työlle.
- Tutkinto antoi valmiudet monenlaisiin työtehtäviin, vaikka erityisosaamista ei juuri karttunutkaan.
- Opintojen loppuvaiheessa laitoksen väki kannusti valmistumaan ja osoitti huomattavaa joustavuutta tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- Opiskelu oli hauskaa ja nautinnollista!
- Itsenäinen opiskelu, mahdollisuus valita sivuaineet vapaasti.
- Matti Peltonen. Hän pelasti minut ja monet muut opinnäyteohjauksellaan.
- VTM on hyvä perustutkinto, mahdollisuus moneen.
- Toivottavasti yleissivistys ei mene koskaan pois muodista, nimittäin VTM -tutkinto on nimenomaisesti yleissivistävä tutkinto. Tähän liittyy myös kyky etsiä ratkaisuja ongelmiin sekä taito kyseenalaistaa. VTM -opinnot antavat tietynlaisen pohjan toimia ja työskennellä, jonka aika usein toisesta valtiotieteilijästä jotenkin alitajuisesti huomaa.
- Mahdollistaa itsenäisen opiskelun. Suuri vastuu opintojen suunnittelussa oli itsellä. Kiinnostavia oppiaineita.

2003

- Kannatti valmistua valtsikasta – pidän tutkintoani keskeisenä rakennusaineena nykyiselle ajatusmaailmalleni.
- Valtsikassa opiskelu oli todellista opiskelua elämää ja itseä varten.

Huonoa

2001

- Käytännön työelämään ei saatu juurikaan eväitä, kilpailu työpaikoista on todella kovaa. Oman erityisosaamisen markkinoimista ei osata lainkaan.
- Laitos oli toimiva, mutta sisäänpäin lämpiävä, yhteydet ulkomaailmaan olivat huonot.
- Harjoittelua ei otettu aktiivisesti esiin missään vaiheessa, enkä ymmärtänyt sen merkitystä työnsaannille myöhemmin.
- Opintojen loppuvaiheessa olisi pitänyt olla enemmän ohjausta ja tutustumista erityisesti oman alan töihin. Itselleni jäi loppuun asti hieman hämäräksi, mitä ne oman alan työt olivat tutkijan hommien lisäksi.
- Talous- ja sosiaalihistoria pääaineena ei juuri anna mahdollisuutta työhön yritysmaailmassa.
- Gradun ohjaus. Laitokselta ei löytynyt tarpeeksi tukea ja käytännön neuvoja. Gradun tekijöille suunnattu, kaikille valtsikan opiskelijoille suunnattu kvalitatiivisten menetelmien kurssi pelasti lopulta graduni ja auttoi valmistumaan.

- Tutkinto oli ajan hukkaa, sillä en koko maisteritutkinnossa oppinut mitään – kerrassaan mitään – uutta.
- Tunnen monia valtiotieteellisen opiskelijoita, jotka eivät koskaan ole valmistuneet tai jotka juttivat graduvaiheeseen vuosikausiksi. Mielestäni valtiotieteellistä koskeva negatiivinen asia on se, että gradun teosta tehdään puolen elämän kokoinen projekti, eikä gradun pohtimiseen kannusteta kovinkaan aikaisessa vaiheessa opintoja. Kunpa joku opettajista joskus uskaltaisi kertoa, ettei gradun arvosanalla ja kaikilla siihen liittyvillä finesseillä ole kauhean paljon merkitystä ellei aio tutkijaksi.

2003

- Heikko työllisyystilanne. Valitsin valtiotieteellisen, koska aineet kiinnostivat minua. Työllistymisen kannalta olisi kannattanut mennä TKK:lle.
- Metodi- ja menetelmäopintoja ja niitä tukevia opintoja olisi voinut olla enemmän.

Kehittämisehdotuksia

2001

- Työharjoittelujakson pitäisi olla pakollinen ja oman laitoksen tulisi olla yhteistyössä mm. tutkimuslaitosten kanssa, jotta harjoittelupaikkoja riittäisi ja jotta ne vastaisivat opiskelijoiden tulevaisuuden toiveita ja suunnitelmia.
- Työelämä- ja yrityskontakteja voisi kehittää.
- Paljon enemmän olisi tarvetta sille, että esitellään mahdollisimman laajasti mitä erilaisimpia työmahdollisuuksia ja niillä aloilla työskenteleviä ihmisiä.
- Pitäisi luoda sellaisia käytäntöjä, jotka sitouttavat opiskelijat tiiviimmin opiskeluun ja laitos- ja tiedekuntayhteisöön.

2003

- Itseluottamuksen kasvattaminen opiskeluissa, mm. jotta me kehtaisimme pyytää kunnon palkkaa emmekä jäisi turhaan ekonomien ym. jalkoihin.
- Pienryhmäopetusta pitäisi lisätä myös jatkossa. Jotenkin opiskelijoille pitäisi saada myös tolkutettua päähän, että työmarkkinoille sijoittumisessa ratkaisevaa ei suinkaan ole valtsikan pääaine, vaan se, että ylipäättään on VTM.
- Yliopiston pitäisi olla huomattavasti enemmän esillä ja nostaa profiiliaan mm. luomalla suhteita yksityisen ja julkisen sektorin työnantajiin muutenkin kuin parin kuukauden korkeakouluharjoittelulla, josta saatu palkka on todella pieni ja jonne pääsee silti vain murto-osa halukkaista. Myös palkkakeskustelua olisi hyvä käydä, eikä opettaa maisterin tulevia työnantajia jo valmiiksi siihen, että maistereista saa osaavaan ja ahkeraa työvoimaa kauan valmistumisen jälkeenkin joko harjoittelupalkalla tai jopa täysin ilmaiseksi työllistämisen tms. avulla

Tilastotiede

Hyvää

2001

- Alan teoreettisen osaamisen kehittäminen.
- ATK-taitojen kehittäminen.

2003

- Tutkinto antoi hyvät valmiudet toimia useissa kiinnostavissa tehtävissä.
- Monet uskovat tutkintoni tekevän minusta pätevemmän kuin olenkaan.
- Antoi hyvää oppia ja sivistystä.
- Kannatti opiskella valtsikassa.
- Opinnoista on ollut selvää hyötyä työelämässä.
- Arvostettu tutkinto.

Huonoa

2001

- Liiallinen teoreettisuus.
- Tutkinto valmentaa lähinnä tutkimustehtäviin; käytännön osaaminen lähellä nollaa.

2003

- Opintojen ohjauksesta en kuullutkaan. Olisin kaivannut jonkunlaista tukea ja keskusteluapua sivuainevalinnoista.
- Opinnot antoivat yllättävän vähän valmiuksia käytännön työhön. Tilastotieteen opetus oli suurilta osin teoreettista, mikä on tietysti hyvä asia, mutta käytännön osaamisen opetusta jäi kaipaamaan.
- Opintojen ohjaus oli heikkoa, esimerkiksi graduvaiheessa laitoksella ei ollut ollenkaan valmiuksia antaa ohjausta.
- Tietoa mahdollisista työpaikoista ja sivuaineista ei juuri ollut.
- Suppea kurssivalikoima.
- Ei selkeää vuosikurssia; sosiaalinen opiskelijaelämä jäi vähiin.

Kehittämisehdotuksia

2001

- Enemmän vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitojen kehittämistä tutkinnon perusopintoihin.
- Esitelmän tekemiseen ja pitämiseen liittyvä kurssi.
- Työpaikkojen perusohjelmistojen opetusta (Excel, Word, Power Point).
- Isompien projektien hallintataitojen kehittäminen.

2003

- Keskustelumahdollisuus opintotoimiston väen kanssa opintojen suunnitteluun liittyen ja tästä mahdollisuudesta tiedottaminen.
- Opinto-ohjaus paremmaksi.
- Tietojenkäsittelytiede pakolliseksi sivuaineeksi tilastotieteen opiskelijoille, sillä se on varmasti yksi tärkeimmistä taidoista työelämässä.

Viestintä

Hyvää

2001

- Proffat ja opettajat.

- Gradun tekeminen oli kivaa.
- Laaja-alainen tutkinto avaa monia ovia, työllistymismahdollisuudet ovat hyvät.
- Pro gradu -työn tekeminen oli opintojen hienoin ja kehittävin kokemus.
- Vapaus valita opiskelutahti ja opintojen sisältö.
- Mielenkiintoisia kursseja ja hyvät luennoitsijat.
- Tutustuminen opiskelutovereihin, joiden kanssa käydyt ajatustenvaihdot olivat parhaita syventäviä opintoja.
- Kyky oppia ja omaksua uutta sekä taito ajatella kriittisesti ja itsenäisesti.
- Vaihto-opiskelumahdollisuudet, JOO -opinnot sekä poikkitieteelliset kokonaisuudet.
- Valtsikka on ihana, yleispätevä ja kriittiseen ajatteluun kannustava opinahjo.
- Oikeaa tiedettä.
- Valinnanvapaus tiedekunnan sisällä ja eri tiedekuntien välillä on suuri.
- Opinnot kannattivat tutkinnon takia.
- Oman alan teoreettinen osaaminen ja ajattelutavat.
- Analyyttisen ja systemaattisen ajattelun kehittyminen.
- Pelkkä VTM -titteli tuntuu tekevän vaikutuksen esimiehiin.
- Laitoksella hyvä ilmapiiri, ohjaus ja opetus.
- Mahdollisuus joustavaan opiskeluun joka mahdollisti työnteon samanaikaisesti; opiskelu antoi hyvät yleisvalmiudet.
- Ammatissa on ollut hyötyä siitä, että opiskeluvaiheessa oppi etsimään tietoa ja asiantuntijoita eri lähteistä. Opinnoissa piti kouluttautua omatoimiseksi, mistä on ollut apua työssä.

2003

- Yleissivistystä tuli rutkasti ja oma-aloitteisuutta sekä pitkäjänteisyyttä, kun kukaan ei opastanut mihinkään.
- Yhteiskunnan rakenteiden ja toiminnan ymmärtäminen opintojen avulla.
- Laaja-alaisen ja moninaisten näkökulmien ja itsenäisen ja analyttisen ajattelutavan oppiminen sekä oman alan syvällisen teoreettisen taidon omaksuminen.
- Mielenkiintoiset ja yleissivistävät aineet.
- Arvostettu tutkinto.
- Yhteiskunnan tarkkailu usealta eri kantilta, vahva teoria.
- Akateeminen vapaus.
- Opiskelu kehitti itsenäisyyttä ja oma-aloitteisuutta, kun ei yksinkertaisesti ollut ketään apuna neuvomassa.
- Yleissivistävä, avartava tutkinto.
- Monia valinnaisia, tosi mielenkiintoisia kursseja.
- Hyvä pohja kriittiselle ajattelulle ja tietojen etsinnöille.
- Organisaatioviestintä oli antoisinta.

- Kielikeskuksen tarjoamat kurssit ja JOO -opinnot.
- Viestinnän brändivaltti on se, että laitos tarjoaa pari selkeää urasuuntautumista ymmällään olevalle ylioppilaalle, esimerkiksi sosiaalipsykologialla ei ole samanlaista selkeää urakehitystä.
- Valtiotieteellinen tiedekunta opettaa sellaisia asioita, joita työkokemus ei opeta.
- Analyyttisen, tiedon etsimiseen ja löytämiseen opettavan sekä itsenäisen ja vastuullisen työkentelytavan oppiminen.
- Laaja-alaisuus, vapaus ja kriittisen ajattelun kehittyminen.

Huonoa

2001

- Puutteellinen ohjaus.
- Opintojen huono nivoutuminen kokonaisuudeksi.
- Kytkös käytännön viestinnän työtehtäviin puuttui melkein aina.
- Osa pakollisista kokonaisuuksista turhauttavia.
- Opetuksen taso välillä huono.
- Liika teoreettisuus – enemmän käytännön esimerkkejä nykyelämästä.
- Opintoihin kuului hämmästyttävän vähän itse ajateltuja ja tuotettuja kirjallisia tai suullisia esityksiä. Niitä tuskin voisi olla liikaa. Kirjatenttien mielekkyys sen sijaan on kyseenalainen ja niiden osuus opinnoista aivan liian suuri.
- Pro gradu -tutkielman ohjaus oli lähes ala-arvoista.
- Tiedekuntatentit kannustivat pänttäämään paljon asiaa lyhytkestoiseen muistiin ja unohtamaan asian saman tien.
- Suhteet työelämään eivät olleet kovin aktiivisia.
- Heikko käytännönläheisyys ja business-maailman näkökulman puute.
- Käytännön taidot piti opetella työelämässä. Esimerkiksi yhtään konkreettista tiedotetta ei opiskeluissa tehty, vaan se piti opetella ”kantapään kautta”.
- Liian vähän käytäntöä.
- Olisi pitänyt antaa selkeämpi mahdollisuus suuntautua organisaatioviestintään tai journalismiin.
- Käytännönläheisiä kursseja (esim. kirjoittamiseen, esiintymiseen, atk-taitoihin liittyviä) oli liian vähän.
- Suutarin lapsella ei näyttänyt olevan kenkiä - esimerkiksi viestinnän laitoksen kansliaan sen koommin kuin ohjaaviin lehtoreihin ei saanut ulkomailta yhteyttä puhelimitse eikä sähköpostilla.

2003

- Pirstaleisuus ja opetushenkilökunnan osittaiset kommunikaatiotaitojen heikkoudet.
- Viestinnän alalta on liikaa valmistuneita ja töitä hyvin vähän tarjolla. Käytännön taidoissa häviämme ammattikorkeakoulusta valmistuneille medianomeille. Opiskeluaikoina viestintää suositettiin ja ihannoitiin ihan turhaan.
- Opinnot kaukana työelämän edellytyksistä ja käytännöistä, vaikeaa löytää opintoja vastaavaa työpaikkaa.

- Opetuksesta ei jäänyt päähän juuri mitään, tai siltä ainakin tuntuu.
- Opiskelu oli varsin teoreettista, ilman työkokemusta valmiudet työelämään ovat heikohkot.
- Opintojen ohjaus ja niihin motivoiminen varsin vähäistä.
- Kirjatenttien ja massaluentojen suuri määrä.
- Aika yksin sai setviä tiensä läpi opintojen, neuvontaa ja keskustelua esimerkiksi sivuainevalinnoista olisi saanut olla enemmän; laitoksen väki jäi hyvin etäiseksi.
- Alan eri ammattien vaatimuksista ja sisällöistä olisi ollut mielenkiintoista saada jotakin tietoa.
- Vanhanaikainen laitos monessa mielessä.
- Liian vähän kontaktiopetusta, jossa näkemyksiään olisi joutunut aidosti perustelemaan.
- Liian matala vaatimustaso. Tenteistä pääsi läpi, jos vain osasi jotain kirjoitella.
- Tutkinnon sisältö on melko keho työelämän vaatimukseen verrattuna. Opintojen loppujakso painottui pelkkiin tutkimusmenetelmiin, mikä ei tunnu kovin oleelliselta, jos ei aio ryhtyä tutkijan uralle tai jatko-opiskelijaksi.
- Kirjatentit leimasivat opintojen alkuvaihetta, mikä häiritsi sosiaalisen verkoston rakentamista.
- Opetus oli osittain epäinnostavaa ja irrallista viestinnän käytännöistä ja nykytilasta.
- Harjoituskurssien vähäisyys ja niiden pieni osuus koko tutkinnosta.
- Se, että tutkinnosta saa antaa palautetta vasta kolme vuotta valmistumisen jälkeen.
- Itse osaan laittaa teoreettisen ajattelun käytäntöön. Olen kuitenkin huomannut, että kaikki valtsikasta valmistuneet eivät osaa. Silloin ongelma on joko siinä, että nämä tyytit eivät koskaan oppineet sitä, mitä valtsikassa keskeisimmin opetetaan (yhteiskuntatieteellistä tapaa ajatella), tai eivät ehkä koskaan edes ymmärtäneet että se on homman pointti.
- Liian teoreettinen tutkijan uraan kannustava tutkinto, joka ei anna riittävästi valmiuksia reaalityömaailman arkipäivään. Esimerkiksi viestinnän opintoihin olisin kaivannut selvästi enemmän opetusta kirjoittamisesta eri näkökanteilta.
- Hyvistä puolista tinkiminen, yleinen riman laskeminen ja välinpitämättömyys, resurssien vähäisyys ja yliopiston kehittäminen yhteiskunnallisena instituutiona väärään suuntaan, kohti uusliberalistisesti toimivaa liikelaitosta.
- Jatko-opiskelijaksi oli vaikea päästä, vaikka gradu oli hyvä ja kehoitettiin jatkamaan asian tutkimista

Kehittämisehdotuksia

2001

- Tutkinnon suorittamisaikaa ei saa rajata, se olisi akatemian itsemurha.
- Viestinnän koulutusta olisi syytä kehittää käytännönläheisempään suuntaan.
- Yhä enemmän vierailuja yrityksiin ja vierailevia luennoitsijoita.
- Enemmän käytännönläheisiä kursseja ja vierailuja yrityksiin.
- Työharjoittelu pakolliseksi, laitos voisi hankkia enemmän työharjoittelupaikkoja eri aloilta.
- Enemmän itsenäisiä tai ryhmissä tapahtuvia, omaa ajattelua vaativia tehtäviä.
- Luennoitsijoiden opetustaitoja olisi aiheellista kehittää.

- Yhteydet yritysmaailmaan saisivat olla tiiviimmät. Olisin esimerkiksi mielelläni tehnyt graduni johonkin yritykseen jos sellaiseen olisi ollut tilaisuus.
- Enemmän harjoituskursseja; esimerkiksi tiedotteiden kirjoittamista käytännössä olisi voitu opettaa enemmän. Muutenkin enemmän vaihtoehtoja kirjatenteille, esimerkiksi opintopäiväkirjat, ryhmätyöt yms.
- Jonkinlainen kaksoistutkinnon mahdollisuus olisi hyvä. Viestintä ja markkinointi ovat monissa yrityksissä tiukasti sidoksissa toisiinsa.
- Hieman lisää työelämänäkökulmaa kaikkiin aineisiin ja jokin yleinen 3-5 opintoviikon kurssi työelämän asioista.
- Työharjoittelu oli todella antoisaa, sitä voisi pidentää.
- Enemmän atk-koulutusta, viestinnässä painopiste erityisesti www-osaamiseen.
- Lisää yhteistyötä alan yritysten kanssa.
- Valmistuneet voisivat kertoa työstään opiskelijoille, mikä lisäisi motivaatiota opiskella.
- Opiskelujen loppupäähän enemmän käytännönläheisiä kursseja, ei vain kirjatenttejä.
- Tutkijoilta pitäisi poistaa opetusvelvollisuus, ja tilalle opiskelijoista ja opettamisesta aidosti kiinnostuneita lehtoreita sekä professoreita.

2003

- Enemmän käytännön yhdistämistä teoriaan: esimerkkejä teorioiden hyödyistä ja soveltamisesta.
- Enemmän huomiota työelämään opintojen aikana; laitosten on tehtävä enemmän yhteistyötä työnantajien kanssa ja tarjottava kesä- ja osa-aikatoimia sekä harjoittelupaikkoja alan opiskelijoille.
- Alkuvaiheen opintojen ohjaus voisi korostaa kurssien sijoittelun lisäksi opiskelutekniikoita ja yliopisto-opiskelun tavoitteita.
- Lisää käytännön oppeja ja mahdollisuuksia tutustua eri ammattien sisältöön.
- Tehokkaampi opintojen ohjaus.
- Enemmän mahdollisuuksia sivuaineiden suorittamiseen.
- Jotain työelämään valmentamista kaivattaisiin nykyistä enemmän myös yliopistolta. Vaikkapa työnhaun perusteet olisi oikein hyödyllinen kurssi.
- Kurssien, luennoitsijoiden ja valintamahdollisuuksien uudistamista; pölyttyneisyys pois ja enemmän yhteistyötä yritysten ja muiden tahojen kanssa. Esimerkkiä HKKK:sta!
- Laitoksen olisi hyvä rakentaa opiskelijoille tuutoriverkosto, johon otettaisiin mukaan viestinnän ammattilaisia työelämästä. Tämä auttaisi opiskelijoita luomaan kontakteja ja saamaan näkemystä oman alan työmahdollisuuksista.
- Opetukseen mukaan myös ei-ammattiopettajia, joilla voi olla hyvä tietotaso ja innostava asenne.
- Luulen, että jo yhdenkin opintoviikon laajuinen "Soveltava Yhteiskuntatieteellinen Ajattelu" -kurssi voisi paljastaa phuksipalleroisille minkä takia tiedekunnassa istuskellaan. Baudrillardin lukemisesta on hyötyä arjen ajattelulle.
- Enemmän käytännönläheisyyttä opetukseen ja yhteistyötä sekä valtiotieteellisen maisterintutkinnon profiilin nostoa yritysmaailman suuntaan.

Yleinen valtio-oppi

Hyvää

2001

- Laaja kokonaisuus, josta valita.
- Laitoksella ihastuttava asenne ja suhtautuminen aikuisopiskelijaan, ja oli myös stimuloivaa tavata nuoria opiskelijoita.
- Opinto-ohjausta alussa heikosti, mutta myöhemmin huolehtivaa graduohjausta ja auttamista; ei massa-fiilistä.
- Valmistumisen jälkeen on ollut hyödyllistä voida sanoa olevansa maisteri.
- Arvokkaiden atk-taitojen oppiminen.
- Opinnot olivat erittäin hyödylliset, ei tarvitse harkita toisen tutkinnon suorittamista.
- Opiskelu oli mielenkiintoista ja opetus hyvää.
- Yleissivistävä koulutus.
- Monipuolinen harjoittelu.
- Arvostettu tiedekunta.
- Yksilöllinen tahti opiskeluissa ja se, että opettajilla oli riittävästi aikaa.
- Olen kaikin puolin erittäin tyytyväinen tutkintooni.
- Tutustuminen moneen eri yhteiskuntatieteen osa-alueeseen; omaehtoinen opiskelu jatkuu. Hyvin suoritettu yhteiskuntatieteellinen tutkinto antaa eväät käsitteiden ymmärtämiseen ja monen muunkin tieteen alan seuraamiseen ja niistä kirjoittamiseen sekä tiedottamiseen.
- Tutkinto vastasi aika paljon odotuksiani. Vakituisen työpaikan saanti onnistui jopa odotuksiani helpommin.
- Vastuu omista opinnoista oli heti alusta alkaen vain itsellä. Tästä oli pitkällä tähtäimellä paljon hyötyä.

2003

- Vapaavalintaisuus ja joustavuus.
- Tutkinto oli mielenkiintoinen yleistiedon laajentaja.
- Syventävät opinnot ja linkit talouden kysymyksiin.
- Analyyttisen ajattelun harjoittaminen.
- Tutkinto vaatii paljon kriittisyyttä ja analyttistä ajattelua, jota pyrittiin kannustamaan luennoilla ja opetuksessa alusta lähtien.
- Laajojen aineistojen käsittely, uusien asioiden nopea haltuunotto sekä looginen ongelmanratkaisukyky ovat taitoja, jotka kehittyivät oleellisesti opintojen aikana.
- Akateemiset tiedot, lähestymistapa, teoria, käsitteet, akateeminen vapaus, tutkimusmenetelmät, analyysit, esseiden ym. kirjoittaminen eli kaikki se, mikä yliopistolle on ominaista.
- JOS -opintokokonaisuus ja erityisesti Turo Virtanen.
- Tutkinto antaa valmiudet itsenäiseen työskentelyyn ja tiedonhakuun.
- Vapaus, ei luentopakkoa – mahdollisuus edetä nopeasti.

- Korkealaatuinen opetus, mukavat opiskelutilat.
- Tutkinto antoi mahdollisuudet laaja-alaiseen työnkuvaan.
- Tietotaito kansainvälisistä asioista ja tehtävistä ja yhteiskunnan toiminnasta yleensä.
- Akateeminen tinkimättömyys, itsenäinen opiskeluote, useiden näkökulmien käyttö, analyttisyys.
- Laaja opetustarjonta.
- Tutkinto antoi yleissivistystä, valmiudet analyttiseen ja kriittiseen ajatteluun sekä erityisesti julkisella puolella tarvittavaa tietoa yhteiskunnallisista asioista.
- Tutkinnon laaja-alaisuus ja yleissivistävyys ja siitä saadut ongelmanratkaisutaidot ja kriittisen ajattelun kehittyminen on ollut hyvää. Tutkinto antaa valmiudet monenlaisen työn tekemiseen, mutta toisaalta laaja-alaisuuden johdosta ei anna erityisiä valmiuksia mihinkään työhön.
- Maisteriksi opiskeleminen auttoi oppimaan sen, miten tärkeää on erottaa olennainen epäolennaisesta tietovirrasta.
- Valtio-opin opiskelu on hyvin "akateemista" ja tutkimukseen suuntautunutta, josta oli minulle hyötyä mutta josta on harvoille etua.
- VTM tutkinto antaa hyvät perusedellytykset toimia erilaisissa työtehtävissä, jotka vaativat loogista ajattelukykyä, analyttisyyttä, tiedon hankinta- ja käsittelytaitoja sekä kirjoitustaitoa.
- Opiskelu antoi hyvät analyttiset ja kirjallisen ilmaisun taidot (helpottaa esim. muistioiden kirjoittamista töissä). Myös tiedonhakutaidot kehittyivät opinnoissa ja niistä on ollut paljon hyötyä.

Huonoa

2001

- Opinto-ohjaus oli olematonta, kuten myös opiskelijan tuki opintojen eri vaiheissa.
- Yksioikoisia opetusmenetelmiä.
- Opiskelu ja opiskeltavat asiat tuntuivat joskus eroavan kovin paljon todellisuudesta, mikä on harmillista. Tuntuu, että teorioista on hyötyä kovin harvassa työpaikassa.
- Tuki laitoksen taholta oli minimaalista, varsinkin gradun ohjaus oli olematonta.
- Ryhmätöiden vähyys.
- Jatko-opiskelumahdollisuuksista ei kerrottu – harmiteltiin vain, etten jatka.
- Työelämässä opinnoista on ollut lähinnä vain se hyöty, että olen suorittanut korkeakoulututkinnon.
- VTM -tutkinto antaa vain viitekehyksen, jonka kautta voin ymmärtää työssäni vaadittavia asioita; työnantajat arvostavat tutkintoa lähinnä muodollisesti ja valinnassa painottuvatkin enemmän henkilökohtaiset ominaisuudet.
- Työllisyystilanne ja opintojen vastaavuus työelämän tarpeisiin.

2003

- Tutkinto jäi yleisen valtio-opin opintojen suhteen hieman leijumaan. Tyytyväisempi olen kansantaloustieteen ja kv-oikeuden opintoihin sekä hankittuihin kielitaitoihin. Silti kannatti opiskella valtiotieteiden maisteriksi.

- Gradun ohjaus oli pohjanoteeraus! Ohjaajan kykyjen puute sisällöllisen ohjauksen suhteen vaikutti gradun arvosanaan, enkä valmistumisen paineessa ja kiireessä halunnut viedä asiaa tiedekuntaneuvostoon. Jälkikäteen tämä on kovasti harmittanut.
- Kärjistäen on pakko todeta, että tutkinto on käytännössä niin kohdentamaton, että ensisijaisesti sitä tarvitsee vain ensimmäisen työpaikan saamiseen. Työtehtävät ovat niin spesifejä, että työnsä oppii vain tekemällä. Ensimmäisen työpaikan jälkeen tutkintoa ei enää tarvitse kun viimeisin työ on se osoitus kyvyistä.
- Opiskelun tutkimuspainotteisuus ei ole omiaan antamaan valmiuksia nopearytmiseen ja pinnalliseenkin tiedon analysointiin ja tuottamiseen, johon työssä joutuu.
- Paljon ”pakkokursseja”, joista ei juuri oppinut.
- Liian kaukana käytännöstä. Esimerkiksi viestintä- ja neuvottelutekniikkaa voisi harjoitella enemmän.
- Opinnot vaativat paljon oman vastuun ottamista, missään vaiheessa kukaan ei ollut kiinnostunut opintojen kulusta.
- Ajoittainen tylyys ja epäystävällisyys henkilökunnan taholta, mikä ei kannustanut yhteistyöhön tai kontakteihin myöhemmässä vaiheessa.
- Työelämän ja tutkinnon välinen yhteys jäi hämärän peittoon. Valtiotieteilijöillä olisi paljon käyttöä myös yksityisellä sektorilla, mutta tätä ei juuri pyritty tuomaan esille.
- Vaatimustaso tuntui välillä liian kevyeltä, ylimalkaiselta.
- Opintovuosien epämääräisyys, sirpaleisuus.
- Kirjatenteistä on liian helppoa saada kohtuullinen arvosana epämääräisen yleisosaamisen nojalla. Opiskellun sisällön tulisi pysyä mielessä pidempään kuin kaksi päivää.
- Emme valmistu asiantuntijoiksi valtiotieteellisestä. Ainoa alue, jonka tunnemme hyvin, on graduaihe.
- Opiskeltava kurssikirjallisuus oli 2000-luvulle täysin sopimatonta, yhteys normaaliin työelämään puuttui niistä täysin.
- Se, että ministeriöt, erityisesti UM, työllistävät opiskelijoita nollapalkalla, on erittäin epäilyttävää. Valtiotieteellisen pitäisi paremmin markkinoida itseään työnantajasektorille päin, sillä valmiutemme ovat huippuluokkaa verrattuna moniin muihin. Suurin osa opiskelijoista haluaa ns. ansiotyöhön eikä tutkijoiksi ja tämä pitäisi ottaa opetussuunnitelmassa huomioon.
- Monilta opetushenkilökunnassa puuttui into ja ilo sekä pedagogiset taidot.
- Tehoton ja puutteellinen gradun ohjaus.
- EU-keskeisyys; muiden tutkimusaiheiden väheksyminen.
- On ollut vaikeaa työllistyä – tällä hetkellä harmittaa, että tuli opiskeltua valtiotieteitä eikä jotain muuta.
- Opinto-ohjaus mätti opintojen loppuvaiheessa; monet jätettiin yksin.
- Ainakin valtionhallinnossa valtiotieteilijä häviää aina oikeustieteiden kandidaatille. Myös valtiotieteilijän tulisi osata etsiä tietoa lakikirjoista.
- VTM -tutkinto on yhä tuntematon työnantajille.
- Erittäin vähän käytännön taitoja.
- Puutteellinen opintojen ohjaus, tarkemmin sanottuna sitä ei ollut lainkaan.

- Klassikoiden ohittaminen ja radikaalien näkökulmien opettaminen keskeisten teorioiden kustannuksella.
- Jatkuvat tutkinnonuudistukset ja niistä johtuvat päällekkäisyydet opetuksessa.
- Henkilökunnan kuurous opiskelijoiden mielipiteille.
- Epäreilu henkilöstöpolitiikka, joka säteilee ulos huonona yhteishenkenä.
- Opiskelijat ajelehtivat tiedekunnassa, opintojen kanssa jäi liian yksin.
- Töitä hakiessa tutkintoa on välillä pidetty liian yleisluontoisena.
- Koulutusta vastaavaa työtä on tarjolla vain yliopistoissa. Muualla ei kansainvälisen politiikan teorian tuntemisesta ole mitään hyötyä. Yleissivistävänä tietona se kyllä palvelee ja opettaa ehkä analyyttistä ajattelua. Ei työtehtävien käytännön toimia edes voi opettaa yliopistossa.
- VTM -tutkinto antoi perusvalmiuden työmarkkinoille, mutta työnsaannin vaikeus valmistumisen jälkeen oli yllätys.
- Tutkinto oli liian teoreettinen ja kaukana työelämästä. Olisin kaivannut paljon lisää kontakteja työelämään jotta jo opiskeluvaiheessa olisi osannut suunnata tutkintoaan oikein. Esimerkiksi projekteja eri firmojen, järjestöjen tai valtionhallinnon laitosten kanssa olisin kaivannut.
- ATK-opintoja olisin kaivannut huomattavasti lisää, olen joutunut ATK-osaamiseni hankkimaan vasta työelämässä vaikka monilla aloilla valmiudet saadaan jo opiskeluaikana.
- Opintojen ohjaus oli suorastaan huonoa ja suhde lehtoreihin ja professoreihin jäi etäiseksi. Eri-tyisesti graduvaiheessa olisin kaivannut paljon lisää tukea ja apua, saamani ohjaus oli huonoa ja oli sellainen tunne, että mentiin ali sieltä missä aita matalin. Valmistumisen jälkeen ei ole tehnyt mieli jatkaa opintoja tai olla tekemisissä laitoksen kanssa. Laitoskaan ei näemmä ole kokenut mitään tarvetta pitää yhteyttä entisiin opiskelijoihin millään tasolla.
- Tutkinnossa oli liikaa kirjatenttejä ja liian vahan käytännön tehtäviä! Ei missään tuntemassani yliopistossa jätetä opiskelijoita niin yksin kuin Helsingissä.
- VTM -tutkinto ei anna minkäänlaisia viestinnällisiä perusvalmiuksia toimia työelämässä, ml. esiintymis-, vaikuttamis- ja neuvottelutaidot.

Kehittämisehdotuksia

2001

- Lisää mentorointia ja suoria kontakteja työelämään tarvittaisiin helpottamaan työpaikan löytämistä valmistumisen jälkeen. Ilman suhteita on vaikea ilman mittavaa työkokemusta päästä edes työhaastatteluihin. Yliopistolla työelämä oli etäistä ja melko vähän mukana opiskeltavissa asioissa.
- Valtiotieteiden maisterin tutkinnon tulisi olla jotenkin käytännönläheisempi. Miten tehdä se, onkin jo sitten vaikeampi asia.
- Enemmän opastusta työelämään sijoittumisesta, yhteistyön kehittäminen yritysmaailman kanssa.
- Harjoittelun lisääminen.
- Mielestäni työelämäyhteyksiä ei saisi painottaa liikaa. Valtiotieteellisen opinnot eivät kuitenkaan ole suoraan mitään ammattiopintoja, mikä on mielestäni vain hyvä asia.

2003

- Yliopiston on jatkuvasti syytä arvioida ”arkisen” työelämän tarpeita ja muokata menetelmiään ja opetuskokonaisuuksiaan siihen suuntaan, että valmistuvat kelpaavat työmarkkinoille.
- Vähemmän tiedekuntatenttejä. Niitä on helppo suorittaa, vaikka ei asiasta paljon tietäisikään. Ainakin jonkinlainen luentopakko olisi hyvä.
- Enemmän henkilökohtaista keskustelua opintojen sisällöstä ja omasta kehityksestä sekä opintomenestyksestä.
- Tiiviimmät kontaktit alumnijärjestöjen kanssa auttaisivat luomaan kontakteja ja tarjoaisivat opiskelijoille mahdollisuuden kysyä käytännön asioita, keskustella kokemuksista sekä saada näkemyksiä vaihtoehtoisista urista. On nimittäin muitakin työnantajia kuin yliopisto ja valtio.
- Opintoihin liittyvä työharjoittelu saisi olla aikaisemmassa vaiheessa opiskelua. Näin oman alan käytännön työn vaatimukset ymmärrettäisiin paremmin opintojen aikana, muihin oman alan kesä- ym. Työpaikkoihin olisi helpompi päästä, eikä tuhrautuisi irrelevanteissa työpaikoissa opintojen ohella. Opiskelukin voisi olla tehokkaampaa, kun aihepiirin voisi kiinnittää omiin kokemuksiinsa.
- Yliopisto-opetuksen tulee tähdätä akateemisen tietotaidon, ei käytännön työelämän tehtävien opettamiseen. Työmarkkinoille valmistuville maistereille tulisi kuitenkin tarjota pari kurssia, joilla oman alan käytännön työelämä tehtäviä ja taitoja harjoitellaan.
- Valtio-yksityissektori -näkökulma voitaisiin laajentaa kansainvälisen politiikan opintoihin.
- Olisi hyvä, jos valtiotieteellisen henkilökuntaa motivoitaisiin parempiin suorituksiin. Usein tuntuu siltä, että työntekijät eivät ole kovin motivoituneita ja työilmapiiri on ahdistava. Tämä vaikuttaa myös asiakkaisiin eli opiskelijoihin.
- Pidemmät lukukaudet. Oli turhauttavaa, että kesä- ja joululoma olivat niin pitkiä. Kesäisin olisi voinut olla enemmän opetusta ja tenttimahdollisuuksia.
- Alkuopintojen tehokas ohjaus on ulotettava myös loppuopintoihin.
- Vahvempia linkkejä käytäntöön teoreettisen tiedon tueksi; esim. roolipelit, käytännön esimerkkien tarkastelut, simulaatiot.
- Enemmän atk-kursseja, erityisesti Power Point, Excel yms.
- Turha pänttäminen pois, suurinta osaa tiedoista ei kuitenkaan ikinä tarvita. Tilalle tarvittaisiin enemmän tutkimustyötä ja sen opetusta.
- Perusopinnot voisivat olla poikkitieteellisemmät sisältäen kaikkia yhteiskuntatieteitä.
- Valtio-opin opiskelun tulisi olla enemmän klassikoihin nojautuvaa.
- Workshoppeja ja mentorointikonaisuuksia työelämään liittyen. Sitä on valmistuttuaan kuin pieni, ruma ankanpoikanen loisteliaiden joutsenten joukossa.
- Syventävät opinnot voisi paremmin linkittää aiheeseen ”mitä tapahtuu näiden ovien ulkopuolella”.
- Opintojen ohjaukseen henkilöitä, joille ohjaus on oikeasti mielenkiintoista, eikä pelkästään pakkopullaa.
- Tutkinto kolmivuotiseksi, vain osa jatkoon.
- Vähemmän lukemista, sen sijaan enemmän keskittymistä ydinasioihin.
- Enemmän työharjoittelua.

- Tutkinnon pitäisi antaa enemmän tietoa julkisen sektorin asiantuntijatyön sisällöistä (lait, normisto), eikä painottaakaan niin paljon teoriaopiskelua.
- Lisää kieliopintoja, atk-opintoja, opintojen ohjausta, yhteyksiä työelämään, konkreettisempia kursseja.
- Kaikkein tärkeimpänä seikkana pitäisin valtiotieteellisestä valmistuvien määrän huomattavaa vähentämistä. Opiskelijamäärät ovat aivan liian suuria työpaikkojen määrään nähden. Ei ole mitään mieltä kouluttaa ihmisiä työttömyyskortistoon tai koulutusta vastaamattomiin hommiin.
- Kv. politiikka ei ota kehityskysymyksiä huomioon riittävästi. Lisää yhteistyötä kehitysmaatutkimuksen laitoksen kanssa!
- Teorioiden opiskelun sijasta olisi hyödyllisempää tutustua erilaisten käytännön tehtävien kautta työelämään (esim. case-tapaukset valtionhallinnosta tms.).

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Selvityksen tavoitteena oli siis saada tietoa vuosina 2001 ja 2003 valtiotieteiden maisteriksi valmistuneiden sijoittumisesta työelämään ja verrata tässä suhteessa keskenään näinä kahtena vuonna valmistuneita. Selvityksen alkuosassa tarkasteltiin opiskelun ja työnteon yhdistämistä opintojen eri vaiheissa sekä ryhmien välillä ilmeneviä eroja. Opintojen edetessä lukukausien aikainen työnteko yleistyi; opintojen loppuvaiheessa suhteellisen moni työskenteli kokopäiväisesti ja käytti opiskelemiseen melko vähän aikaa. Opintojen lopussa moni vastaaja oli jo löytänyt oman alan töitä ja kesätyötkin liittyivät useimmiten jollakin tavoin opintoihin. Opintojen alkuvaiheessa opintoja vastaava työpaikka oli vuonna 2001 valmistuneilla ollut useammin kuin kaksi vuotta myöhemmin valmistuneilla. He myös aloittivat opintojensa varhaisemmassa vaiheessa työkokemuksen kannalta merkittävän työsuhteensa. Muutoin opintojen ja työnteon yhdistämisessä ei ilmennyt merkittäviä eroja eri vuosina valmistuneiden välillä.

Toiseksi tarkasteltiin valtiotieteiden maisterien työelämään sijoittumista niin työtehtävien kuin palkkauksenkin suhteen ja verrattiin eri vuosina valmistuneita toisiinsa. Opiskeluaikana reilusti alle puolet toimi omaa alaa vastaavissa työtehtävissä eli asiantuntijatehtävissä, kun taas valmistumisen jälkeen yli 70 prosenttia molemmista vastaajaryhmistä työskentelee asiantuntijatehtävissä ja noin joka kymmenes johtotehtävissä. Noin 15 prosenttia vastaajista on työpaikassa, jonka toimialaluokitus on jokin muu kuin valtiotieteiden maisterin tutkintoa vastaava. Tyypillisimmillään niin kolme kuin viisi vuotta sitten valmistuneiden valtiotieteiden maisterien työtehtävät liittyvät suunnitteluun ja valmisteluun. Myös tutkimus- sekä tiedotus- ja viestintätehtävät kuuluvat yleisesti valtiotieteiden maisterien toimenkuvaan.

Merkittävä ero vastaajaryhmien välillä on siinä, että vuonna 2003 valmistuneista alle puolen työsuhde on jatkuva, kun taas vuonna 2001 valmistuneista kaksi kolmasosaa työskentelee jatkuvassa työsuhteessa. Tämä ero selittynee sillä, etteivät kolme vuotta sitten valmistuneet ole ehtineet olla vielä tarpeeksi kauan työelämässä vakiinnuttaakseen työsuhdettaan. Myös työntantajasektorin suhteen eri vastaajaryhmien välillä on eroa; vuonna 2001 valmistuneet ovat sijoittuneet vuonna 2003 valmistuneita useammin yksityiselle sektorille. Valtaosa vuonna 2001 ja 2003 valmistuneista valtiotieteiden maistereista on kuitenkin sijoittunut julkiselle sektorille. Palkkauksessa sukupuolten väliset erot ovat edelleen selvät ja erityisesti vuonna 2001 valmistuneiden miesten palkkataso on selvästi parempi kuin samaan aikaan valmistuneiden naisten. Yksityisellä sektorilla palkat ovat selvästi korkeammat, mutta molemmissa ansiotaso odotetustikin paranee sitä mukaa kun aikaa valmistumisesta kuluu ja työura etenee.

Viisi vuotta sitten valmistuneista maistereista selvästi useampi kuin kaksi vuotta myöhemmin tutkintonsa valmiiksi saattaneista työskenteli jo pian valmistumisensa jälkeen koulutusta vastaavissa työtehtävissä. Työpaikan saamisessa keskeisiksi tekijöiksi kummankin vastaajaryhmän edustajat arvioivat kuitenkin muut kuin suoraan valtiotieteiden maisterin tutkintoon liittyvät tekijät. Näitä olivat työkokemus, henkilökohtaiset ominaisuudet ja persoonallisuus sekä vuorovaikutustaidot. Toisaalta vastaajat kokivat yliopisto-opintojen kehittäneen nimenomaan henkilökohtaisiin ominaisuuksiin ja persoonallisuuteen liittyviä tekijöitä, kuten analyttisiä, systemaattisen ajattelun taitoja, oma-aloitteisuutta sekä ongelmanratkaisu- ja oppimiskykyä. Tässä suhteessa eri vuosina valmistuneiden vastaajien näkemykset olivat hyvin yhteneväiset.

Kolmanneksi selvityksessä oltiin kiinnostuneita vastaajien näkemyksistä tutkinnon ja työelämän välisestä suhteesta, joita kartoitettiin avoimilla vastauksilla. Moni vastaaja oli ylpeä valtiotieteiden maisterin tutkinnostaan ja totesi opintojen olleen monessa suhteessa varsin hyödylliset ja antoisat. Silti vain harva koki, että työelämään sijoittuminen oli valtiotieteiden maisterina ollut helppoa. Tutkinnon yleisluontoisuuden ja teoreettisuuden koettiin olevan suurin syy siihen, miksi oman paikan löytäminen työmarkkinoilla on ollut monelle hankalaa. Näistä näkemyksistä

huolimatta valtaosa valtiotieteiden maistereista löytää tämän selvityksen valossa koulutusta vastaavan työpaikan vuoden sisällä valmistumisestaan.

LÄHTEET

Pulkkinen M (2005): Opinto- ja työelämäpalaute. Valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 2004 tutkinnon suorittaneet. Ura- ja rekrytointipalvelut.

Pulkkinen M (2006): Opinto- ja työelämäpalaute. Helsingin yliopistossa vuonna 2005 tutkinnon suorittaneet. Ura- ja rekrytointipalvelut.

Puoskari M (2001): Tiedekunnasta työelämään. Vuonna 1998 valtiotieteiden maisteriksi valmistuneiden sijoittumisselvitys. Valtiotieteellinen tiedekunta: Opintotoimiston julkaisuja, 2001.

Pursiainen N (2005): Työmarkkinatutkimus 2004. Suomen Valtiotieteilijöiden liitto SVAL ry.

Ruhanen S (2004): Valtiotieteilijä – työelämän asiantuntija. Vuosina 1998 ja 2001 valmistuneiden valtiotieteiden maistereiden sijoittumisselvitys. Valtiotieteellinen tiedekunta: Opintotoimiston julkaisuja, 2004.

LIITTEET

Liite. Tehtävänimikkeet opiskeluaikaisessa tai opintoja edeltävässä, työkokemuksen kannalta merkittävässä työsuhteessa sekä vastaushetken työsuhteessa pääaineen ja valmistumisvuoden mukaan

Tehtävänimike vastaushetkellä		Tehtävänimike opiskeluaikana	
Kansantaloustiede		Kansantaloustiede	
2001	N=18	2001	N=15
asiantuntija	1	asentaja	1
avustaja	1	asiantuntija	1
backoffice asiantuntija, kirjaus	1	assistentti	2
controller	1	backoffice toimihenkilö	2
erikoistutkija	1	financial analyst	1
jatko-opiskelija	2	harjoittelija	1
salkunhoitaja	1	johdannaisasiantuntija	1
suunnittelija	1	projektinjohtaja	1
talouspäällikkö	1	toiminnanjohtaja	1
taloussuunnittelija	1	tutkija	3
toimitusjohtaja	1	tutkimusapulainen	1
tutkija	3	tutkimussihteeri	1
tutkimusassistentti	1		
työmarkkina-asiamies	1		
viestinnän suunnittelija	1		
2003	N=16	2003	N=20
analyttikko	1	analyttikko	2
avustaja	1	asiakasyhteyshenkilö	1
business controller	1	ekonomisti	1
ekonomisti	1	ekonomistiharjoittelija	1
finanssisihteeri	3	harjoittelija	1
kehityspäällikkö	2	tutkija	1
ma.avustaja	1	tutkimusapulainen	1
talousjohtaja	1	kaupanselvittäjä	1
tarkastaja	1	konsulttiharjoittelija	1
tutkija	1	laskenta-assistentti	1
vice president	1	luotonvalvoja	1
viestintäkonsultti	1	pankkitoimihenkilö	1
yhteyspäällikkö	1	sosiaalipoliittinen sihteeri	1
		tilastosihteerin lomasijainen	1
		tilastotutkija	1
		tuntiopettaja	1
		valuuttadealer	1
		viestintäassistentti	1
		yliaktuaari	1
Kehitysmaatutkimus		Kehitysmaatutkimus	
2001	N=1	2003	N=1
neuvonantaja	1	tutkija	1
Käytännöllinen filosofia		Käytännöllinen filosofia	
2001	N=1	2001	N=1
projektipäällikkö	1	operational assistant	1
2003	N=3	2003	N=4
tuntiopettaja	1	tiedottaja-sihteeri	1
tutkija	2	tuntiopettaja	1
		tutkimusassistentti	3
Poliittinen historia		Poliittinen historia	
2001	N=6	2001	N=8
assistent	1	document administrator	1

avustaja	1	järjstöpäällikkö	1
business planning coordinator	1	palveluneuvoja	1
kansainvälinen suunnittelija	1	poliittinen avustaja	1
toiminnanjohtaja	1	projektisuunnittelija	1
toimittaja	1	toimittaja	2
		tuottaja	1
2003	N=6	2003	N=6
eläkeneuvoja	1	harjoittelija	2
korkeakoululehtori	1	konsultti	1
nuorisotyön päällikkö	1	lipunmyyjä	1
projektiavustaja	1	pääsihteeri	1
suunnittelija	1	toimitussihteeri	1
ylitarkastaja	1		
Sosiaali- ja kulttuuriantropologia		Sosiaali- ja kulttuuriantropologia	
2003	N=2	2003	N=2
assistant programme officer	1	myyjä	1
logistiikkakoordinaattori	1	projektiassistentti	1
Sosiaalipolitiikka		Sosiaalipolitiikka	
2001	N=13	2001	N=12
asiantuntija	1	asiakasneuvoja	1
assistentti	1	etuuskäsittelijä	1
projektikoordinaattori	1	harjoittelija	1
sosiaalityöntekijä	3	koulutuspoliittinen sihteeri	1
suunnittelija	4	lastenvalvoja	1
tuotekehityspäällikkö	1	projektsihteeri	1
utkija	1	suunnittelija	1
tutkimuspäällikkö	1	tiiminvetäjä, tallentaja	1
		tutkimusassistentti	2
		tutkimusavustaja	1
		tutkimuskoordinaattori	1
2003	N=12	2003	N=13
sosiaalityöntekijä	1	projektsihteeri	1
suunnittelija	1	erikoissuunnittelija	2
erityisasiantuntija	1	erikoistyövoimaneuvoja	1
projektikoordinaattori	1	erityisasiantuntija	1
projektipäällikkö	2	hoitoapulainen	1
psykoterapeutti	1	kansanedustajan avustaja	1
tohtorikoulutettava	1	opettaja	1
toimittaja	1	projektikoordinaattori	1
tutkija	2	projektinjohtaja	1
yksikön päällikkö	1	tutkimusapulainen	1
		tutkimusharjoittelija	1
		viestintäharjoittelija	1
Sosiaalipsykologia		Sosiaalipsykologia	
2001	N=16	2001	N=18
asiantuntija	1	apulainen	1
johtava henkilöstökonsultti	1	assistentti	1
kansanedustajan avustaja	1	henkilöstöassistentti	1
kehittämispäällikkö	1	koulukuraattori	1
koulutussuunnittelija	2	kuntoutussihteeri	1
kuntoutussihteeri	1	piirisihteeri	1
kuntoutussuunnittelija	1	projektipäällikkö	1
projektsihteeri	1	ryhmätyön ohjaaja	1
sosiaalityöntekijä	1	sosiaalityöntekijä	2
strateginen suunnittelija	1	soveltuvuustutkimusassistentti	1
tuottaja	1	tutkija	2
tutkija	2	tutkimusavustaja	2

varatoimitusjohtaja	1	tutkimuspäällikkö	1
yrittäjä/konsultti/kouluttaja	1	työhönottaja	1
		työnohjaaja	1
2003	N=15	2003	N=18
HRD-konsultti	1	erityissosiaalityöntekijä	1
koulukuraattori	1	harjoittelija	1
lehtori	1	HR-harjoittelija	1
opettaja ammattikorkeakoulussa	1	jaostosihteeri	1
palomestari	1	kampanjasuunnittelija	1
projektikoordinaattori	1	lastenhoitaja	1
projektipäällikkö	2	palomestari	1
tutkija	4	poliittinen sihteeri	1
tutkimuspäällikkö	1	sales promotion -sihteeri	1
tutkimuspäällikkö/konsultti	1	sosiaalityöntekijä	1
viestintätutkija	1	tutkimusapulainen	2
		tutkimusassistentti	2
		tutkimusavustaja	3
		työsuhdeasiainhoitaja	1
Sosiaalityö		Sosiaalityö	
2001	N=11	2001	N=12
diakoniatyön lehtori	1	diakonissa	1
kansanedustajan avustaja	1	pakolaissihteeri	1
kehittämispäällikkö	1	sosiaalietuuskäsittelijä	1
koulukuraattori	2	sosiaalityöntekijä	7
sosiaalityöntekijä	6	toimistosihteeri	1
		tutkimusapulainen	1
2003	N=16	2003	N=16
jaostovalmistelija	1	erikoissairaanhoidtaja	1
kehittäjäsosiaalityöntekijä	1	kotipalvelu	1
kuntoutussuunnittelija	1	kuntoutussuunnittelija	1
palvelupäällikkö	1	ohjaaja	1
sosiaalsihteeri	1	raakavihannespakkaaja	1
sosiaalityöntekijä	9	sosiaalityöntekijä	9
tutkija	1	sosiaalikirjuri	1
vastaava sosiaalityöntekijä	1	toimistoassistentti	1
Sosiologia		Sosiologia	
2001	N=13	2001	N=15
farmaseutti	1	aktuaari	1
henkilöstösuunnittelija	1	asiakaspalveluvirkailija	1
kehityspoliittinen sihteeri	1	korkeakouluharjoittelija	1
kuntoutussuunnittelija	1	matkanjohtaja	1
opettaja	1	matkatoimistovirkailija	1
projektikoordinaattori	1	postinkantaja	1
sosiaalityöntekijä	1	projektitutkija	2
tutkija	3	sihteeri	1
viestintäpäällikkö	1	sosiaalityöntekijä	1
yhteiskuntatiedon opettaja	1	tutkija	1
yleiskaavasunnittelija	1	tutkimusassistentti	2
		tutkimusavustaja	1
		viestintäsihteeri	1
2003	N=34	2003	N=37
apulaisjohtaja	1	alv-asiantuntija	1
henkilöstökonsultti	1	assistentti	1
johtaja	1	course town manager	1
järjestökoordinaattori	1	freelance -toimittaja	1
kemiallisten tuotteiden pakkaaja	1	harjoittelija	2
konsultti	1	HR & marketing manager	1

marketing manager	1	johdon assistentti	1
myyjä	1	majoituspaallikko	1
opintotukisihteeri	1	markkinointipäällikkö	1
projektikoordinaattori	2	matkamyyjä	1
radiovaununkuljettaja	1	myyjä	1
research associate	1	opintosihteeri	1
senior language services assista	1	projektikoordinaattori	2
sisäisen viestinnän vastuuhenkilö	1	projektsihteeri	1
socialsekreterare	1	projektsuunnittelija	1
suunnittelija	3	suunnittelija	1
toimittaja	1	tiedottaja	1
tutkija	11	tietopalvelusihteeri	1
tutkijakoulutettava	1	tilastoassistentti	1
verkkotoimittaja	1	toimistosihteeri	2
viestintäassistentti	1	toimittaja	4
		tutkimusapulainen	1
		tutkimusavustaja	8
		tutkimusharjoittelija	1
		tutkimuskoordinaattori	1
Talous- ja sosiaalhistoria		Talous- ja sosiaalhistoria	
2001	N=8	2001	N=8
eläkeratkaisija	1	assistant de control de gestion	1
historian ja yhteiskuntaopin lehtori	1	keikkatyöläinen	1
konsultti	1	myyjä	1
myymäläpäällikkö	1	pankkitoimihenkilö	1
myyntisuunnittelija	1	toimittaja	1
ohjaaja	1	tutkimusapulainen	1
suunnittelija	1	tutkimusassistentti	1
tutkija	1	tutkimushaastattelija	1
2003	N=6	2003	N=5
etuuskäsittelijä	1	executive assistant	1
konferenssikoordinaattori	1	intern	1
tutkija	1	mediaraportoija	1
tutkijakoulutettava	1	projektsihteeri	1
tutkimusassistentti	1	tutkija	1
yliaktuaari	1		
Tilastotiede		Tilastotiede	
2001	N=2	2001	N=2
asiantuntija	1	assistentti	1
suunnittelija	1	tutkija	1
2003	N=4	2003	N=5
biostatistikko	1	assistentti	1
tietopalveluasiantuntija	1	atk-suunnittelija	1
tutkija	3	lehtori	1
		sas-programmer	1
		tuntiopettaja	1
Viestintä		Viestintä	
2001	N=19	2001	N=20
communications specialist	1	eduskunta-avustaja	1
information specialist	1	kesätoimittaja	1
sisällöntuottaja	1	korttiasiantuntija	1
tiedottaja	5	tiedottaja	4
toimittaja	3	tiedottajaharjoittelija	2
toimituspäällikkö	1	tiedotuksen apulainen	1
tuottaja	2	tiedotuspäällikkö	1
uutistoimittaja	1	toimittaja	1
uutisjuontaja	1	tv-kameramies	1

viestinnän lehtori	1	uutistoimittaja	2
viestintäkonsultti	1	viestintäassistentti	4
viestintäpäällikkö	1	viestintäkonsultti	1
2003	N=15	2003	N=16
arbetsmarknadsredaktör	1	gradutyöntekijä	1
projektipäällikkö	1	kuvamyyjä	1
tiedottaja	3	projektsihteeri	1
toimittaja	2	tiedottaja	4
toimitussihteeri	1	toimittaja	3
tutkija	1	toimitussihteeri	1
tutkimussuunnittelija	1	tuotantopäällikkö-toimittaja	1
viestinnän yhteyspäällikkö	1	uutisassistentti	1
viestintäkonsultti	3	viestinnän harjoittelija	1
yksityisyrittäjä	1	viestintäkonsultti	1
		yksityisyrittäjä	1
Yleinen valtio-oppi		Yleinen valtio-oppi	
2001	N=22	2001	N=18
eduskunta-avustaja	1	avustaja	1
henkilöstöpäällikkö	1	corporate sales	1
information specialist	1	henkilöstösihteeri	1
order management specialist	1	myyjä	1
palvelukoordinaattori	1	opettaja	1
program manager	1	osastosihteeri	1
psykologi	1	palveluneuvoja	1
sijoitusjohtaja	1	projektitutkija	1
suunnittelija	2	päätoimittaja	1
taloussuunnittelupäällikkö	1	talousosaston kesälomasijainen	1
tiedottaja	1	tiedottaja	1
toiminnanjohtaja	1	toimistoapulainen	1
tutkija	1	toimistonhoitaja	1
tutkijakoulutettava	1	toimistos sihteeri	1
ulkoasiainsihteeri	2	toimittaja	1
vakuutussihteeri	1	tutkimusavustaja	2
vapaa toimittaja	1	vientiassistentti	1
verkkopedagogiikan asiantuntija	1		
viestintäpäällikkö	1		
ylitarkastaja	1		
2003	N=32	2003	N=32
asiantuntija	1	assistentti	1
associate consultant	1	avustaja	1
avainasiakasmarkkinointipäällikkö	1	faculty member	1
avustaja	1	harjoittelija	6
corporate & regulatory manager	1	henkilöstösihteeri	1
design co-ordinator	1	HR-assistentti	1
donor relations analyst	1	kehittämiskonsultti	1
erikoissuunnittelija	1	kesäapulainen	1
EU-avustaja	2	palveluneuvoja	1
hallintopäällikkö	2	projektiavustaja	1
henkilöstökonsultti	1	projektsihteeri	1
henkilöstön kehittäjä	1	projektitutkija	2
HR-konsultti	1	radiotoimittaja	1
kampanja-assistentti	1	sovellusasiantuntija	1
liikenneturvallisuustudutkija	1	tiedottaja	1
media-analyytikko	1	toimistos sihteeri	1
opettaja	1	toimittaja	1
program officer	1	tutkija	1
projektiavustaja	2	tutkimusavustaja	2

public affairs officer	1	tutkintasihteeri	1
rehtori	1	vapaaehtoistyöntekijä	1
science manager	1	vientihuolitsija	1
specialist	1	virkamiesharjoittelija	1
tarkastaja	1		
tiedottaja	1		
ulkomaantoimittaja	1		
viisumivirkailija	1		
virkamies	1		
ylitarkastaja	1		